

**rijksuniversiteit
 groningen**

Een open nest bouwen begint thuis: hoe ouderlijke steun en cultureel kapitaal
leiden tot wereldburgers

*Wat is de invloed van een autoritatieve opvoedstijl op het ontwikkelen van een mondiale
identiteit en wat is hierin de rol van het ervaren cultureel kapitaal?*

Eindversie Bachelorwerkstuk

Rijksuniversiteit Groningen
Faculteit Gedrags- en Maatschappijwetenschappen
Sociologie

Koen Kooij
k.p.kooij@student.rug.nl
S4318722

4 juni 2025

Begeleider: Rita Smaniotto
Tweede lezer: René Veenstra

Abstract

In dit onderzoek is onderzocht in hoeverre opvoedstijl van ouders samenhangt met de mate waarin volwassenen zich verbonden voelen met de mensheid als geheel. De centrale vraag luidt of een autoritatieve opvoedstijl, gekenmerkt door warmte, steun en structuur vanuit de ouders, bijdraagt aan een sterkere mondiale identiteit. Daarnaast is getoetst of ervaren cultureel kapitaal in de jeugd, zoals het samen bezoeken van culturele instellingen en aandacht voor leesgedrag, een verklarende rol speelt in deze relatie. Voor dit kwantitatieve onderzoek is gebruik gemaakt van gegevens uit het LISS-panel (n = 829), een representatieve steekproef van huishoudhoofden in Nederland. Respondenten beantwoorden hoe zij de opvoeding door hun ouders en hun culturele ervaringen in de jeugd hebben beleefd. Mondiale identiteit werd gemeten aan de hand van de mate van verbondenheid met de mensheid als geheel. De eerste bevinding is dat respondenten die een autoritatieve opvoedstijl rapporteerden, ook aangeven zich sterker mondiaal verbonden te voelen. Deze relatie blijkt deels verklaard te worden door ervaren cultureel kapitaal. De bevindingen wijzen erop dat opvoeding, via de overdracht van cultureel kapitaal, een rol kan spelen in de ontwikkeling van de mondiale identiteit. Daarmee draagt dit onderzoek bij aan bestaande literatuur over de sociale wortels van mondiale identiteit. Het benadrukt dat ook de privésfeer en niet alleen onderwijs of globalisatie, van betekenis kan zijn in hoe mensen zich verhouden tot de wereld buiten hun directe omgeving.

1. Inleiding:

Een bedrag van ruim 184 miljoen euro voor Oekraïne, 111 miljoen euro voor Haïti en 127 miljoen euro voor Turkije en Syrië. Zoveel doneerden Nederlanders aan Giro555 om mensen in deze landen van steun te voorzien vanwege humanitaire rampen die plaatsvonden in die landen. Dit zijn rampen die plaatsvinden in landen waar Nederlanders de effecten niet direct van ondervinden en geografisch ver van hen verwijderd zijn, maar toch was betrokkenheid bij

de inzamelingsacties groot en voelden veel mensen zich geroepen om de mensen die getroffen waren door deze rampen te helpen. Dit roept de vraag op waarom Nederlanders zich bekommeren om onbekende mensen wiens situatie hun niet beïnvloedt.

Deze vraag wordt steeds relevanter in een wereld die door digitalisering en globalisering in toenemende mate meer met elkaar verbonden is. Globalisering heeft geleid tot economische, politieke en culturele verwevenheid tussen landen (Steger, 2009). Zo zijn internationale handel, mediaconsumptie en samenwerking over grenzen heen op enorme schaal toegenomen de afgelopen decennia. Tegelijkertijd brengt globalisering ook mondiale uitdagingen met zich mee, zoals klimaatverandering, pandemieën, migratie en ongelijkheid; die niet langer nationaal opgelost kunnen worden. Om deze problemen effectief aan te pakken is er niet alleen institutionele samenwerking tussen landen nodig, maar ook een gedeeld verantwoordelijkheidsgevoel vanuit individuen (Dobson, 2006; Dower, 1998).

Het kosmopolitisch gedachtegoed biedt een kader om deze morele betrokkenheid te begrijpen. Het kosmopolitisme stelt dat alle mensen onderdeel zijn van dezelfde mensheid, waardoor we ook morele verplichtingen hebben tegenover elkaar (Dobson, 2006). Hierbij kan nog een onderscheid gemaakt worden tussen ‘dun’ en ‘dik’ kosmopolitisme. Het ‘dunne’ kosmopolitisme stelt vooral dat we allemaal onderdeel uitmaken van de mensheid en om die reden verbonden zijn. Hierbij ligt de nadruk op het identificeren van een individu met de mensheid als geheel (Dobson, 2006). Het ‘dikke’ kosmopolitisme stelt daarentegen dat we verantwoordelijk zijn voor anderen door onze manier van leven. Voorbeelden hiervan zijn onze vleesconsumptie of rijgedrag, waarvan de individuele effecten bijna niet meetbaar zijn, maar wat op collectieve schaal gevolgen heeft voor mensen wereldwijd (Dobson, 2006). Dit perspectief van een kosmopolitische samenleving sluit ook aan bij doelstellingen uit beleid en onderwijs binnen het kader van global citizenship education vanuit UNESCO (2015), de cultuur- en onderwijsorganisatie van de Verenigde Naties, die als doel heeft leerlingen en studenten wereldwijd op te voeden tot kritische, betrokken en verantwoordelijke wereldburgers. Zonder mondiale betrokkenheid onder burgers is het namelijk lastig om draagvlak te creëren voor internationale samenwerkingen of beleid dat mondiale solidariteit vereist voor mondiale problemen, zoals klimaatmaatregelen of humanitaire hulp (UNESCO, 2015).

Vanuit dat perspectief zijn de grote donaties aan Giro555 beter te begrijpen. Niet alleen als een teken van medeleven, maar ook vanuit een gevoel van verantwoordelijk voor wat er op andere plekken op de wereld gebeurt en een onderliggende verbondenheid met de mensheid. Dit sluit aan op het idee van een mondiale identiteit: een identificatie met de mensheid als

geheel (McFarland, Webb & Brown, 2012). Uit onderzoek blijkt dat mensen die zich sterk identificeren met de mensheid als geheel ook eerder geneigd zijn om zich in te zetten voor mondiale doelen (McFarland, Webb & Brown, 2012; Reysen & Katzarska-Miller, 2013).

Culturele factoren zoals globalisering en onderwijs spelen bij het ontwikkelen van een mondiale identiteit een belangrijke rol. Op individueel niveau vergroot globalisering de blootstelling aan andere samenlevingen via (sociale) media. Deze blootstelling aan andere culturen kan het besef versterken dat mensen wereldwijd met elkaar verbonden zijn via culturele componenten die mensen herkennen, vooral wanneer globalisering als sociaal inclusief wordt ervaren (Ariely, 2018; Grimalda, Buchan & Brewer, 2023). Daarbij draagt onderwijs aan de mondiale identiteit bij door jongeren kennis te laten maken met mondiale vraagstukken en de leefomstandigheden van mensen elders via vakken als geschiedenis en aardrijkskunde. Door les over thema's als armoede, migratie of klimaatverandering te krijgen, leren leerlingen verbanden te leggen tussen hun eigen leven en dat van anderen wereldwijd (McFarland et al., 2019). Dit vergroot hun begrip en vermindert de afstand tot onbekende groepen (Sparkman & Hamer, 2020; Hamer & McFarland, 2023).

Naast culturele factoren zijn dus ook sociale processen van belang. Positief intercultureel contact, bijvoorbeeld via reizen, migratie, gemengde buurten of internationale samenwerking, leidt tot een positievere houding tegenover de mensheid als geheel (Sparkman & Hamer, 2020; Römpke et al., 2019). Ook blijkt uit longitudinaal onderzoek dat vroege positieve ervaringen in de jeugd met mensen van verschillende culturele achtergronden leiden tot een grotere identificatie met de mensheid in het latere leven (Hamer & McFarland, 2023).

Hoewel de bovengenoemde factoren al uitgebreid onderzocht zijn, is er minder aandacht tot nu toe voor de rol van opvoeding in de ontwikkeling van de mondiale identiteit. Toch lijkt deze rol niet onwaarschijnlijk: ouders spelen een grote rol in de morele en cognitieve ontwikkeling van een kind (Spinrad & Eisenberg, 2019). Een specifieke opvoedingsstijl die in betrekking tot de ontwikkeling van de mondiale identiteit relevant is, is de autoritatieve opvoedingsstijl.

De autoritatieve opvoedingsstijl wordt gekenmerkt door een combinatie van warmte, responsiviteit en duidelijke gedragsregulatie. Ouders die deze stijl hanteren tonen betrokkenheid en stimuleren autonomie, maar stellen tegelijkertijd duidelijke grenzen en communiceren over regels op een open en redenerende manier (Kuppens & Ceulemans, 2019). Onderzoek toont aan dat deze opvoedingsstijl bijdraagt aan de ontwikkeling van empathie, moreel redeneren en sociaal verantwoordelijk gedrag bij kinderen (Hardy,

PadillaWalker & Carlo, 2008; Di Pentima et al., 2024). Deze eigenschappen sluiten nauw aan bij de factoren die bijdragen aan een sterke mondiale identiteit. Kinderen die opgroeien in een opvoedingsklimaat waarin zij leren perspectief te nemen, verantwoordelijkheid te dragen en universele waarden te hanteren, zijn eerder geneigd om zich verbonden te voelen met anderen buiten hun directe groep (Hagel, Trutzenberg & Eid, 2022).

Daarnaast wordt verkend of cultureel kapitaal hierbij een verklarende tussenliggende factor kan zijn. Cultureel kapitaal verwijst naar de sociaal overgedragen culturele kennis, vaardigheden en houdingen die ouders aan hun kinderen meegeven en die bijdragen aan sociale positionering (Bourdieu, 1977). Normaal wordt dit concept gebruikt om verschillen in onderwijssucces tussen kinderen te verklaren (De Graaf et al., 2000). Zo bezitten kinderen van ouders met meer cultureel kapitaal doorgaans een grotere vertrouwdheid met culturele normen, taalgebruik en cognitieve vaardigheden die door het schoolsysteem gewaardeerd wordt; wat hun schoolsucces bevordert.

In dit onderzoek wordt een nieuwe toepassing van cultureel kapitaal onderzocht. Het wordt bekeken als mogelijke brug tussen opvoeding en mondiale identiteit. Ouders met een autoritatieve opvoedingsstijl bevorderen namelijk niet alleen de cognitieve en morele ontwikkeling, maar reiken ook vaker culturele bronnen aan die leiden tot meer kennis om de wereld buiten hun directe omgeving te begrijpen. Tegelijkertijd kunnen ze affectieve mechanismen versterken, zoals empathie en morele betrokkenheid bij anderen buiten de eigen groep (Hagel, Trutzenberg & Eid, 2022). Door deze processen kunnen jongeren leren verbanden te leggen tussen hun eigen leefwereld en mondiale maatschappelijke vraagstukken, wat op zijn beurt de identificatie met de mensheid als geheel kan bevorderen (McFarland, Webb & Brown, 2012; McFarland et al., 2019).

Om deze reden richt dit onderzoek zich op de rol van opvoeding in het ontwikkelen van mondiale identiteit, met aandacht voor het cultureel kapitaal. De onderzoeksvraag die centraal staat, luidt daarom als volgt: *In hoeverre draagt een autoritatieve opvoeding bij aan de ontwikkeling van een mondiale identiteit, en in welke mate wordt dit effect verklaard door ervaren cultureel kapitaal.*

2. Theoretisch kader

Mensen met een sterke mondiale identiteit zien zichzelf als onderdeel van één wereldgemeenschap, ongeacht nationale, etnische of culturele verschillen (McFarland, Webb & Brown, 2012). Deze identiteit kent allereerst een cognitieve component, waarbij individuen erkennen dat alle mensen behoren tot een gedeeld menselijk collectief. Dit perspectief impliceert dat men de wereld beschouwt vanuit universele in plaats van exclusieve categorieën: niet in termen van 'wij' tegen 'zij', maar in termen van gedeelde menselijkheid

(Reysen & Katzarska-Miller, 2013). Mensen met deze cognitieve oriëntatie realiseren zich dat basisbehoeften, zoals veiligheid, gezondheid en vrijheid, universeel zijn, en dat mondiale gebeurtenissen, zoals klimaatverandering of pandemieën, ook lokale gevolgen kunnen hebben (Hamer, McFarland & Penczek, 2021).

De affectieve of morele component van mondiale identiteit bouwt voort op deze manier van denken en omvat gevoelens van empathie, zorg en morele verantwoordelijkheid voor mensen buiten de eigen sociale groep (Spinrad & Eisenberg, 2019). Mensen met een sterke mondiale identiteit voelen zich moreel betrokken bij het leed van anderen, ook als die geografisch of cultureel ver van hen weg zijn. Zij leven mee met slachtoffers van rampen, maken zich zorgen over wereldwijde ongelijkheid en hechten waarde aan universele mensenrechten (McFarland et al., 2019). Deze morele gevoeligheid ontstaat vaak al in de jeugd, wanneer zij zich sociale en morele ontwikkelen onder andere door interactie met opvoeding, onderwijs en maatschappelijke contexten (Grusec & Davidov, 2010)

Tot slot is er de gedragsmatige component van mondiale identiteit: de bereidheid om daadwerkelijk in actie te komen voor mondiale doelen. Waar de affectieve component betrekking heeft op empathie en morele betrokkenheid, verwijst de gedragsmatige component naar concreet en intentioneel gedrag dat gericht is op het verbeteren van mondiale omstandigheden. Personen met een sterke mondiale identiteit zijn bijvoorbeeld vaker betrokken bij initiatieven op het gebied van armoedebestrijding, mensenrechten of milieubescherming (Reysen, Larey & Katzarska-Miller, 2012).

Dat deze personen daadwerkelijk in actie komen, is niet alleen het gevolg van morele afwegingen of empathie, maar hangt samen met psychologische en sociale factoren die gedragsintentie ondersteunen. Zo speelt persoonlijke verantwoordelijkheid een centrale rol. Mensen die zichzelf zien als onderdeel van een mondiale gemeenschap ervaren ook een subjectieve plicht om bij te dragen aan het algemeen welzijn, ongeacht directe consequenties voor henzelf (McFarland et al., 2012). Daarnaast is perceived efficacy (ervaren doeltreffendheid) een belangrijke voorspeller. Mensen komen pas in actie als ze geloven dat hun handelen verschil maakt (van Zomeren, Postmes & Spears, 2012). Een sterke mondiale identiteit gaat vaak gepaard met de overtuiging dat individueel gedrag kan bijdragen aan collectieve mondiale verandering.

Cognitie, affectie en gedrag versterken elkaar bij het ontwikkelen van een mondiale identiteit.

Wie de wereld ziet als één gemeenschap en zich verbonden voelt met anderen, is eerder gemotiveerd om zich daar actief voor in te zetten. Toch is er opvallend weinig aandacht voor de rol van opvoeding. Ouders spelen een cruciale rol in de vorming van waarden, empathie en perspectiefname bij kinderen (Spinrad & Eisenberg, 2019). In de volgende paragraaf wordt daarom beargumenteerd waarom met name een autoritatieve opvoedingsstijl vermoedelijk bevorderlijk is voor het ontwikkelen van een mondiale identiteit.

2.1 Autoritatieve Opvoedstijl

Autoritatieve opvoeding wordt in de opvoedingsliteratuur gekenmerkt door een combinatie van warmte, structuur en redenerende communicatie. Ouders die deze stijl hanteren, bieden hun kinderen emotionele steun en betrokkenheid, stellen duidelijke grenzen en moedigen zelfstandigheid aan binnen een veilige, voorspelbare omgeving (Kuppens & Ceulemans, 2019). De interactie tussen ouder en kind is gebaseerd op wederzijds respect, waarbij ouders uitleggen waarom bepaald gedrag gewenst is en kinderen worden gestimuleerd om hun eigen mening te vormen om zo uiteindelijk een autonoom mens te vormen (Sleutel & Ruyter, 2019).

Deze stijl onderscheidt zich van andere opvoedingsstijlen. Zo is de autoritaire opvoedingsstijl ook controlerend en structuurgevend, maar ontbreekt hier vaak de warme componenten. Kinderen worden verwacht zich aan de regels te houden zonder discussie aan te gaan (Baumrind, 1991). De permissieve stijl daarentegen wordt gekenmerkt door veel vrijheid, maar een gebrek aan duidelijke grenzen of correcties. Bij de verwaarlozende stijl is sprake van zowel een tekort aan betrokkenheid als aan sturing (Maccoby & Martin, 1983). Empirisch onderzoek wijst uit dat de autoritatieve stijl het meest bevorderlijk is voor positieve sociale, morele en cognitieve ontwikkeling bij kinderen (Darling & Steinberg, 1993; Kuppens & Ceulemans, 2019).

Kinderen die opgroeien in een autoritatieve opvoedingscontext ontwikkelen meer empathie, verantwoordelijkheidsgevoel en een beter moreel beoordelingsvermogen (Hardy et al., 2008; Spinrad & Eisenberg, 2019). Doordat ouders in deze stijl gebruik maken van redenerende communicatie, waarin kinderen worden aangemoedigd om na te denken over de gevolgen van hun gedrag voor anderen, ontstaat er ruimte voor morele internalisatie. Kinderen nemen waarden niet enkel over vanwege externe beloning of straf, maar gaan deze begrijpen en deze waarden worden daardoor intrinsiek belangrijk.

Deze opvoedingsstijl draagt daarnaast bij aan het ontwikkelen van een extensieve persoonlijkheidsoriëntatie (Oliner & Oliner, 1988). Dit begrip verwijst naar een intrinsieke

neiging om morele verantwoordelijkheid te ervaren voor mensen buiten de eigen sociale kring, ook wanneer er geen sprake is van een directe connectie of gedeelde groepsidentiteit. Personen met een extensieve oriëntatie maken minder strikt onderscheid tussen ‘ingroup’ en ‘outgroup’ en zijn in staat universele principes als leidraad te nemen in hun sociale gedrag. Deze houding ontstaat grotendeels in de kindertijd, wanneer morele waarden en sociale overtuigingen worden gevormd binnen de dagelijkse opvoedingssituatie (Oliner & Oliner, 1988). De ontwikkeling van een extensieve persoonlijkheidsoriëntatie wordt sterk bevorderd door opvoedingspraktijken waarin moreel redeneren, empathie en perspectiefname worden gestimuleerd, deze kenmerken komen overeen met die van de autoritatieve opvoedingsstijl (Baumrind, 1991; Kuppens & Ceulemans, 2019). Ouders die deze stijl hanteren maken vaak gebruik van redenerende communicatie, waarbij zij kinderen uitleggen waarom bepaald gedrag wenselijk is en hoe dat anderen beïnvloedt. Hierdoor worden kinderen aangemoedigd om zich te verplaatsen in de ander, wat de affectieve basis legt voor empathie en altruïsme (Spinrad & Eisenberg, 2019). Tegelijkertijd zorgt de combinatie van warmte en structuur ervoor dat deze waarden niet vrijblijvend blijven. In lijn met Oliner en Oliner kan worden gesteld dat deze opvoedingsstijl bijdraagt aan een mentaliteit waarin het welzijn van onbekenden als moreel relevant wordt ervaren. Daarmee legt autoritatieve opvoeding niet alleen een basis voor sociaal gedrag binnen de eigen gemeenschap, maar ook voor een houding van universele solidariteit.

Deze extensieve oriëntatie sluit nauw aan bij alle drie de componenten van mondiale identiteit. Cognitief gezien stimuleert het een wereldbeeld waarin grenzen relatief zijn en de mensheid wordt gezien als één morele gemeenschap (McFarland et al., 2012; Reysen & Katzarska-Miller, 2013). Affectief vertaalt het zich in betrokkenheid bij het leed van mensen die geografisch of cultureel veraf staan, zoals zichtbaar in de emotionele reacties op mondiale rampen of onrecht (McFarland et al., 2019). Gedragmatig komt het tot uiting in de bereidheid om zich in te zetten voor mondiale doelen, een handeling die voortkomt uit het gevoel verantwoordelijk te zijn voor het collectieve welzijn van de mensheid. Binnen het kader van het kosmopolitisch denken zoals geschetst door Dobson (2006), weerspiegelt de extensieve persoonlijkheidsoriëntatie een vorm van ‘dik’ kosmopolitisme: een houding waarin morele verplichtingen niet abstract blijven, maar worden geconcretiseerd in alledaags handelen.

Deze eigenschappen zijn ook essentieel voor de ontwikkeling van een mondiale identiteit. De cognitieve flexibiliteit, affectieve betrokkenheid en gedragsmatige verantwoordelijkheid die voortkomen uit autoritatieve opvoeding en extensieve oriëntatie vormen een vruchtbare basis voor het erkennen van universele verbondenheid en het willen bijdragen aan globale

gerechtigheid. Dit sluit direct aan bij het kosmopolitisch gedachtegoed, waarin wordt gesteld dat morele verplichtingen niet beperkt zijn tot de nationale of culturele gemeenschap, maar betrekking hebben op de mensheid als geheel (Dobson, 2006). Op basis van bovenstaande inzichten kan worden verwacht dat een autoritatieve opvoedingsstijl positief samenhangt met de ontwikkeling van mondiale identiteit. Deze opvoedingsstijl ontwikkelt namelijk de cognitieve en emotionele vaardigheden die belangrijk zijn om anderen als gelijken te zien, ongeacht hun achtergrond. De eerste hypothese die hieruit volgt is daarom:

1. Naarmate jongeren autoritatiever zijn opgevoed, ontwikkelen zij in sterkere mate een mondiale identiteit.

2.1.2. Ervaren cultureel kapitaal

De Franse socioloog Pierre Bourdieu (1977) introduceerde het begrip cultureel kapitaal om te verklaren waarom kinderen van hoger opgeleide ouders vaak beter presteren op school. Met cultureel kapitaal bedoelde hij alles wat een kind van huis uit meekrijgt aan culturele bagage. Van taalgebruik en algemene kennis tot gewoonten zoals boeken lezen of naar het museum gaan. Volgens Bourdieu bestaan er drie soorten cultureel kapitaal: dingen die je zelf leert en in je gedrag opneemt (zoals woordenschat en manieren van redeneren), dingen die je bezit (zoals boeken en muziekinstrumenten), en dingen die formeel erkend worden (zoals diploma's). In sociale en formele omgevingen zoals het onderwijs wordt deze culturele bagage vaak beloond, waardoor kinderen die ermee opgroeien een voorsprong hebben.

Ook in Nederland is de relatie tussen cultureel kapitaal en onderwijsresultaten uitgebreid onderzocht. De invloed van culturele socialisatie vanuit het gezin op de schoolprestaties van kinderen blijkt aanzienlijk. Zo toonden De Graaf, De Graaf en Kraaykamp (2000) aan dat kinderen die opgroeien in een omgeving waar boeken aanwezig zijn, regelmatig worden voorgelezen of zelf veel lezen, gemiddeld hogere onderwijsprestaties behalen. Het gaat daarbij niet uitsluitend om het directe nut van lezen, maar vooral om de bredere culturele vorming die het mogelijk maakt om de inhoud en verwachtingen van het onderwijs beter te begrijpen. Culturele activiteiten zoals museumbezoek of theater spelen hierbij ook een rol, maar leesgedrag blijkt een bijzonder sterke voorspeller te zijn van schoolcarrières. Lezen vergroot de woordenschat en versterkt de analytische vaardigheden, dit zijn vaardigheden die van belang zijn in schoolomgevingen (De Graaf, De Graaf en Kraaykamp, 2000).

Naast het positieve effect op schoolprestaties heeft leesgedrag ook een diepere invloed op de vorming van wereldbeelden en sociaal-morele ontwikkeling. Lezen brengt jongeren in contact met andere perspectieven en sociale werkelijkheden die buiten hun directe leefwereld vallen. Boeken lezen bevordert empathisch vermogen en perspectiefname, doordat lezers zich moeten inleven in het leven en de motieven van anderen (Sparkman & Hamer, 2020; Di Pentima et al., 2024). Regelmatige blootstelling aan boeken, verhalen en informatiebronnen die maatschappelijke, historische of intermenselijke thema's behandelen, vergroot het begrip van jongeren voor sociale processen en mondiale samenhang (McFarland et al., 2019).

Leesgedrag kan gezien worden als een voorbeeld van hoe opvoeding en culturele ontwikkeling samen de voorwaarden vormen voor mondiale betrokkenheid. Jongeren die opgroeien in een gezin waarin lezen wordt aangemoedigd en gewaardeerd, ontwikkelen niet alleen een grotere algemene kennis, maar ook een dieper besef van universele waarden (Hardy et al., 2008; Spinrad & Eisenberg, 2019). Dit sluit direct aan bij de cognitieve component en bij de affectieve component van mondiale identiteit. Lezen werkt op deze manier als een cultureel middel waardoor kritisch denken en morele reflectie kunnen worden ontwikkeld, wat de stap naar een sterkere mondiale identiteit verkleint (McFarland et al., 2012; Röpcke et al., 2019).

Hoewel dit begrip oorspronkelijk vooral werd gebruikt om verschillen in schoolprestaties te verklaren, wordt het tegenwoordig breder toegepast. Steeds vaker wordt cultureel kapitaal ook gezien als iets dat bijdraagt aan de manier waarop jongeren naar de samenleving kijken. Door culturele ervaringen kunnen jongeren hun blik verruimen, leren ze andere perspectieven begrijpen en ontwikkelen ze gevoel voor maatschappelijke vraagstukken (Lareau, 2004; Di Pentima et al., 2024). Daardoor kan cultureel kapitaal ook een rol spelen in de vorming van mondiale betrokkenheid.

Ouders die hun kinderen opvoeden met een focus op genoeg uitdaging, bieden hun kinderen vaak meer culturele ervaringen. Denk aan samen boeken lezen, naar een museum gaan, een documentaire kijken of gesprekken voeren over nieuws en maatschappelijke onderwerpen (Carlo et al., 2007; Kuppens & Ceulemans, 2019). Zulke ervaringen dragen niet alleen bij aan kennis over de wereld, maar stimuleren ook het vermogen om mee te leven met anderen en om je in verschillende mensen en situaties te verplaatsen (Hardy et al., 2008; Spinrad & Eisenberg, 2019). Wanneer jongeren leren over gedeelde ervaringen in de menselijke geschiedenis, zoals oorlog, migratie, slavernij of pandemieën, of in aanraking komen met universele thema's in boeken en films, ontwikkelen zij gemakkelijker een gevoel van verbondenheid met mensen

buiten hun eigen groep (Smith, 1990; Hamer & McFarland, 2023). Autoritatieve opvoeding speelt hierin een versterkende rol. Ouders helpen kinderen om zich niet alleen sociaal, maar ook moreel en emotioneel in anderen te verplaatsen (Spinrad & Eisenberg, 2019). Dit vergroot de kans dat jongeren zichzelf niet alleen zien als lid van een gezin, religie of land, maar ook als lid van de mensheid als geheel. Culturele praktijken zoals lezen, het bespreken van morele dilemma's en het herinneren van gedeelde geschiedenis kunnen deze ontwikkeling verder ondersteunen. Hierdoor ontstaat een diepere, affectieve vorm van verbondenheid die essentieel is voor het ontstaan van mondiale identiteit (Grimalda, Buchan & Brewer, 2023; Dobson, 2006). Onderzoek laat zien dat jongeren die in hun jeugd veel culturele activiteiten hebben ondernomen, vaker een open houding ontwikkelen en meer betrokken zijn bij de wereld om hen heen. Zo vonden Hagel, Trutzenberg en Eid (2022) dat jongeren die culturele activiteiten met hun ouders ondernamen, zich vaker verbonden voelen met de mensheid als geheel. Contact met kunst, literatuur of diverse culturele verhalen draagt daarnaast ook bij aan het leren waarderen van verschillen tussen mensen (Di Pentima et al., 2024).

Zo kan cultureel kapitaal worden gezien als een soort tussenstap: het zorgt ervoor dat de autoritatieve opvoeding die kinderen krijgen, zich vertaalt in een meer open en wereldgerichte manier van denken. Door culturele ervaringen leren kinderen de wereld beter begrijpen. Dat helpt niet alleen om na te denken over wat er in andere landen gebeurt, maar ook om mee te voelen met mensen die ergens anders wonen en om er uiteindelijk iets aan te willen doen. Culturele bagage is dus meer dan kennis: het voedt ook de betrokkenheid bij andere mensen en het gevoel dat we allemaal met elkaar verbonden zijn (McFarland et al., 2019; Ariely, 2018; Grimalda et al., 2023).

In dit onderzoek wordt daarom niet alleen gekeken naar de opvoedingsstijl van ouders, maar ook naar wat jongeren zelf zeggen over de culturele ervaringen die zij in hun jeugd hebben gehad. Dat is belangrijk, omdat juist die ervaringen die jongeren bewust hebben meegemaakt, invloed lijken te hebben op hoe zij nu naar de wereld kijken (De Graaf et al., 2000). Hieruit volgt de tweede hypothese:

2. *Jongeren die autoritatief zijn opgevoed, ontwikkelen vaker een sterkere mondiale identiteit, mede doordat zij in hun jeugd meer cultureel kapitaal hebben ervaren.*

2.3 Controlevariabelen

Om goed te kunnen bepalen of autoritatieve opvoeding en cultureel kapitaal daadwerkelijk samenhangen met mondiale identiteit, is het belangrijk om andere factoren die mogelijk ook

invloed uitoefenen mee te nemen in de analyse. In dit onderzoek wordt daarom gecontroleerd voor vier controlevariabelen: geslacht, opleidingsniveau van de ouders, culturele herkomst (westers/niet-westers) en leeftijd.

Geslacht

Vrouwen blijken in veel studies empathischer te zijn dan mannen en scoren gemiddeld hoger op waarden als zorg, verbondenheid en morele gevoeligheid (Gilligan, 1982; Eisenberg & Lennon, 1983). Omdat empathie een belangrijk onderdeel vormt voor het ontwikkelen van de mondiale identiteit, ontwikkelen vrouwen vaak een sterkere mondiale identiteit (Sparkman & Hamer, 2020). Een verklaring hiervoor is dat meisjes worden vaker aangemoedigd om emoties te uiten, rekening te houden met anderen en zorgzaam te zijn (Spinrad & Eisenberg, 2019). Daarentegen worden jongens vaak juist opgevoed met nadruk op onafhankelijkheid en competitie. In dit onderzoek wordt voor geslacht gecontroleerd zodat duidelijk blijft of opvoeding en cultureel kapitaal op zichzelf invloed uitoefenen op de mondiale identiteit, los van verschillen tussen mannen en vrouwen.

Opleidingsniveau van de ouders

Ouders met een hoger opleidingsniveau hebben doorgaans meer kennis over maatschappelijke en internationale thema's. Die kennis en oriëntatie dragen zij over via gesprekken, normen en de manier waarop zij het kind stimuleren tot kritisch denken en wereldwijde nieuwsgierigheid (De Graaf, De Graaf & Kraaykamp, 2000; McFarland et al., 2012). Kinderen van hoger opgeleide ouders worden bijvoorbeeld vaker blootgesteld aan nieuws, boeken of culturele activiteiten waarin mondiale vraagstukken aan bod komen. Door voor het opleidingsniveau van de ouders te controleren, kan worden nagegaan in hoeverre het ervaren cultureel kapitaal daadwerkelijk op zichzelf verklaringskracht heeft.

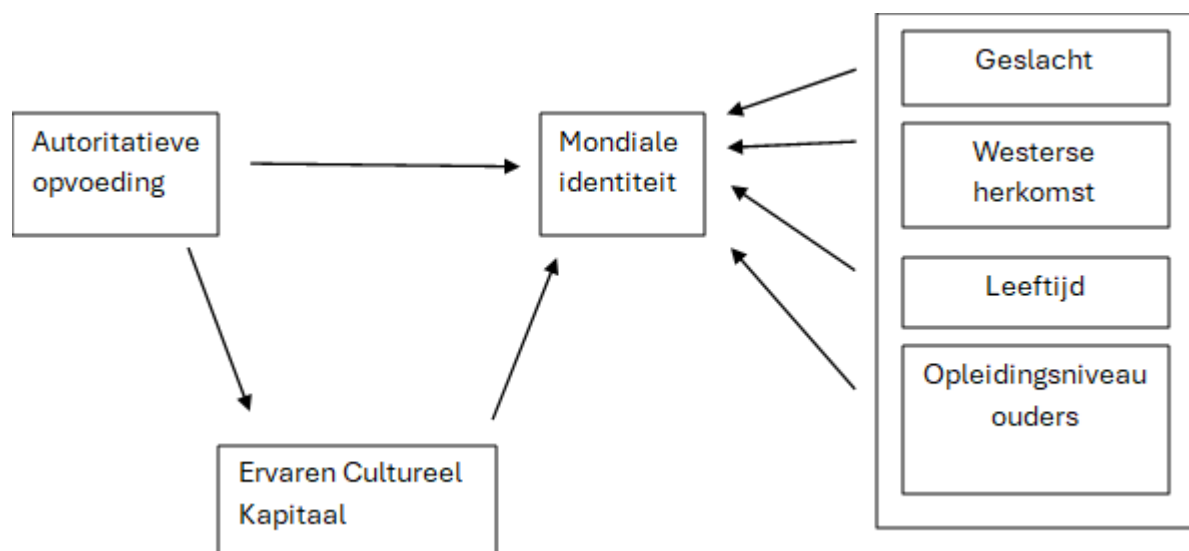
Westerse achtergrond

In een multiculturele samenleving als Nederland verschillen mensen in hoe zij hun identiteit vormgeven. Mensen met een niet-westerse achtergrond kunnen opgroeien met een sterkere focus op familie, gemeenschap en nationale identiteit (Smith, 1990), terwijl in westerse contexten eerder nadruk ligt op individualisme en mondiale openheid. Daarnaast kan culturele achtergrond van invloed zijn op hoe sterk iemand zich verbonden voelt met mensen buiten de eigen groep (Grimalda, Buchan & Brewer, 2023). Tegelijkertijd ervaren migranten of kinderen van migranten soms uitsluiting, wat hun motivatie om zich met de 'menschheid als

geheel' te identificeren kan beïnvloeden (Römpke, Fritsche & Reese, 2019). Door te controleren voor westerse achtergrond wordt ook gecontroleerd of culturele verschillen de uitkomsten beïnvloeden.

Leeftijd

Leeftijd is relevant omdat maatschappelijke contexten sterk altijd blijven veranderen. Jongeren die zijn opgegroeid met internet, invloeden vanuit globalisering en internationale contacten zijn vaak meer vertrouwd met mondiale thema's dan oudere generaties (Ariely, 2018). Jongeren communiceren dagelijks met mensen van over de hele wereld, zijn via media voortdurend verbonden met mondiale problemen, en worden op school gestimuleerd om na te denken over mondiale verantwoordelijkheid. Tegelijkertijd kunnen oudere respondenten door levenservaring meer afstand nemen van individueel denken en juist een breder empathisch vermogen hebben ontwikkeld (Carlo et al., 2007). Omdat leeftijd dus zowel via levenservaring als via sociale context invloed heeft op mondiale oriëntatie, wordt hier in het onderzoek voor gecontroleerd.

Figuur 1. Grafische weergave van het onderzoeksmodel

3. Methoden

3.1 Data

Binnen dit onderzoek wordt gebruikgemaakt van data afkomstig uit het LISS-panel (Longitudinal Internet Studies for the Social Sciences). Dit panel wordt beheerd door Centerdata in samenwerking met het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) en bestaat uit een representatieve steekproef van huishoudens in Nederland. De deelnemende huishoudens zijn op basis van een steekproef uit het bevolkingsregister geselecteerd door het CBS. Panelleden ontvangen regelmatig online vragenlijsten over uiteenlopende maatschappelijke onderwerpen. Deze worden online ingevuld via het internet, waarbij Centerdata verantwoordelijk is voor het verzamelen en verwerken van de data. De verzamelde gegevens worden beschikbaar gesteld voor wetenschappelijk en maatschappelijk onderzoek, en zijn breed toegankelijk voor geregistreerde onderzoekers.

Er zijn ongeveer 5000 huishoudens die de vragenlijsten vanuit het LISS-panel ontvangen. Dit zijn Nederlandse huishoudens. Voor de vragenlijsten die gebruikt worden voor dit onderzoek zijn de respondenten een substeekproef uit de populatie. In dit geval gaat het dus om respondenten uit de 5000 Nederlandse huishoudens. Onder Nederlandse huishoudens verstaan we huishoudens waarvan de inwoners wonen in Nederland en Nederlands spreken. In dit onderzoek is gebruikgemaakt van twee vragenlijsten uit het LISS-panel. De eerste betreft de Family Survey Dutch Population 2018, afgenomen tussen mei en juni 2018. De tweede vragenlijst “Internationale Solidariteit” is in 2022 afgenomen. In beide gevallen gaat het om een steekproef van volwassen respondenten die 18 jaar of ouder zijn. Per vragenlijst is slechts

één respondent per huishouden geselecteerd om deel te nemen om zo afhankelijkheid in de antwoorden te voorkomen.

Er is daarnaast gebruik gemaakt van een vragenlijst waarin data wordt verzameld voor achtergrondvariabelen zoals leeftijd, geslacht en herkomst. De vragenlijst voor deze achtergrondvariabelen wordt door alle respondenten ingevuld als onderdeel van de registratie. Hierna kunnen respondenten maandelijks aanpassingen van hun antwoorden doorgeven. Voor dit onderzoek wordt er gebruik gemaakt van de versie uit november 2022.

Tabel 1: Overzicht van de vragenlijsten: periode van afname, aantal benaderde respondenten en het response percentage

Vragenlijst	Periode van respondenten (N)	Uitgenodigde respondenten (N)	Respons (N)	afname percentage
Achtergrondvariab	November 2022			
Familie Enquête	Mei - juni 2018	4.162	3.165 (76,0%)	
Internationale solidariteit	November 2022	5.134	3.785 (73,7%)	

3.2 Selectie

Voor dit onderzoek werd er een selectie gemaakt, waarbij alleen de huishoudhoofden geselecteerd zijn. Het huishoudhoofd wordt volgens het LISS-panel gedefinieerd als degene op wiens naam het huur- of koopcontract van de woning staat. Als dat contract op meerdere namen staat, is het huishoudhoofd degene die het hoogste inkomen heeft. De reden dat alleen de huishoudhoofden geselecteerd zijn is omdat er afhankelijkheid tussen de antwoorden van respondenten uit hetzelfde huishouden mogelijk is en hierdoor voorkomen wordt. Deze selectie bestaat uit 4.348 respondenten die deelnemen aan het LISS-panel. Hoewel het LISS-panel op basis van een aselechte steekproef uit het Nederlandse bevolkingsregister is samengesteld en representatief is voor de Nederlandse bevolking, kan non-respons nog steeds tot vertekening leiden. In dit onderzoek zijn twee vragenlijsten gebruikt: de Family Survey Dutch Population 2018 en de vragenlijst Internationale Solidariteit uit 2022. De responspercentages voor deze surveys lagen op 76,0% en 73,7%, wat relatief hoog is voor surveyonderzoek, maar desondanks betekent dat een deel van de uitgenodigde respondenten niet heeft deelgenomen.

Bovendien is in dit onderzoek een verdere selectie gemaakt: enkel respondenten die beide vragenlijsten volledig hebben ingevuld én geregistreerd zijn als huishoudhoofd zijn meegenomen in de analyse ($n = 4.348$). Hierdoor is sprake van een aanvullende vorm van

selectiviteit. Zo zijn jongeren, alleenstaanden, of personen zonder stabiele woonsituatie ondervertegenwoordigd, omdat zij minder vaak als huishoudhoofd staan geregistreerd. Dit kan invloed hebben op de generaliseerbaarheid van de resultaten, met name als deze demografische groepen sterk verschillen in mondiale identiteit of opvoedingsachtergrond.

Daarnaast zijn respondenten met missende waarden op de hoofdvariabelen uitgesloten van analyse (item-nonrespons). Hoewel dit noodzakelijk is voor een valide analyse, kan ook dit leiden tot vertekening als de non-response niet willekeurig is. Bijvoorbeeld: als respondenten met een lagere sociaaleconomische status vaker vragen overslaan over opvoedingsstijl of mondiale identiteit, kan dit de resultaten beïnvloeden.

3.3 Operationalisatie van de variabelen

De afhankelijke variabele in dit onderzoek is *mondiale identiteit*. Deze variabele meet in welke mate respondenten zich verbonden voelen met de wereld als geheel. Mondiale identiteit is gemeten aan de hand van de vraag uit de LISS-vragenlijst *Internationale Solidariteit* (2022):

"Hoe verbonden voelt u zich met de wereld?"

Respondenten konden antwoord geven op een vierpuntsschaal met de volgende antwoordcategorieën:

1 = *Zeer verbonden*

2 = *Verbonden*

3 = *Niet zo verbonden*

4 = *Helemaal niet verbonden*

Daarnaast konden respondenten ook antwoorden met (8) *Weet niet* of (9) *Geen antwoord*. Deze twee categorieën zijn in dit onderzoek behandeld als system missing en worden daarom niet meegenomen in de resultatenanalyse.

Omdat een hogere score op de schaal in de oorspronkelijke codering stond voor *minder* verbondenheid, is de schaal gespiegeld zodat een hogere score een sterkere mondiale identiteit betekent. Na het spiegelen loopt de schaal dus van:

1 = *Helemaal niet verbonden* tot 4 = *zeer verbonden*

Autoritatieve opvoedstijl

De onafhankelijke variabele *autoritatieve opvoedstijl* meet in welke mate respondenten deze opvoedingsstijl hebben ervaren tijdens hun kindertijd. Deze opvoedstijl wordt gekenmerkt door ouderlijke warmte, betrokkenheid en steun, gecombineerd met redelijke gedragsregulatie.

De variabele is gebaseerd op vier stellingen die refereren aan opvoedingservaringen in de basisschoolleeftijd (circa 5–12 jaar). De stellingen waren als volgt:

“Mijn ouders probeerden mijn jeugd interessant en leerzaam te maken.”

“Als het slecht met mij ging, probeerden mijn ouders mij te troosten.”

“Als ik iets ondernam dat goed lukte, waren mijn ouders daar trots op.” “Mijn ouders lieten met woorden en gebaren merken dat ze van mij hielden.”

Respondenten konden op elk item reageren op een vijfpuntsschaal:

1 = *Klopt helemaal niet*

2 = *Klopt niet erg*

3 = *Neutraal*

4 = *Klopt ongeveer*

5 = *Klopt helemaal*

Voor de analyses zijn de vier items gemiddeld tot één samengestelde schaal. Deze schaal toont een hoge interne consistentie (Cronbach's $\alpha = 0.87$), wat wijst op betrouwbaarheid in de meting van het onderliggende construct. Een hogere score op deze schaal duidt op een sterkere aanwezigheid van een autoritatieve opvoedingsstijl, oftewel een opvoedklimaat waarin ouders warmte, steun en betrokkenheid tonen aan van hun kind.

Ervaren cultureel kapitaal

De mediërende variabele *ervaren cultureel kapitaal* meet de mate waarin respondenten in hun jeugd zijn blootgesteld aan culturele stimulansen binnen het gezin. Cultureel kapitaal is hier opgevat als cultureel gedrag en culturele ondersteuning die kinderen thuis meekrijgen, in de vorm van (1) deelname aan culturele activiteiten met ouders en (2) stimulering van leesgedrag.

De schaal is opgebouwd uit **zeven items**. De eerste drie items meten hoe vaak de respondent samen met ouders culturele activiteiten ondernam, zoals naar het museum, theater of concert. Deze vragen werden alleen gesteld als minstens één ouder aangaf zelf aan dergelijke activiteiten deel te nemen. Respondenten van wie beide ouders *nooit* deelnamen, zijn automatisch gecodeerd als “nooit samen deelgenomen” op de vervolgvragen. De oorspronkelijke antwoordcategorieën waren:

1 = Nooit

2 = 1, 2 of 3 keer per jaar

3 = 4, 5 of 6 keer per jaar

4 = Vaker dan 6 keer per jaar

Deze items zijn hercodeerd naar drie items, zodat de scores overeenkomen met de vragen over het leesgedrag dat het tweede deel vormt van de variabele.

- 1 = *Nooit*
- 2 = *Soms* (eerst categorieën 2 en 3)
- 3 = *Vaak* (eerst categorie 4)

De overige vier items meten ouderlijke ondersteuning bij leesgedrag. De exacte vragen waren: “Als kleuter werd ik door mijn ouders voorgelezen.”, “Ter gelegenheid van verjaardagen / kerst / sinterklaas kreeg ik boeken.”, “Bij ons thuis werd gesproken over de boeken die ik las.” en “Mijn ouders waren geïnteresseerd in wat ik las.”

De antwoordcategorieën zijn:

1 = *Nooit*

2 = *Soms*

3 = *Vaak*

De zeven items zijn samengevoegd tot één schaal door het gemiddelde van de scores per respondent te berekenen. Alle items zijn gelijk gewogen. Een hogere score duidt op een sterkere ervaring van cultureel kapitaal tijdens de jeugd, oftewel: meer ouderlijke stimulans op cultureel vlak. De interne consistentie van de samengestelde schaal is goed (Cronbach's α = 0.881).

Controlevariabelen

Geslacht is opgenomen als binaire variabele op basis van de achtergrondvragenlijst van het LISS-panel. Respondenten konden aangeven of zij zich identificeren als man (0) of vrouw (1). In de analyses is een hogere score dus gelijk aan vrouw. Respondenten die geen antwoord gaven zijn als missende waarden gecodeerd.

De migratieachtergrond van de respondent is gemeten met de variabele “Herkomstgroep” uit het LISS-panel. Hierbij werd onderscheid gemaakt tussen autochtone respondenten en respondenten van eerste of tweede generatie migranten, naar westerse en niet-westerse herkomst. De oorspronkelijke antwoordcategorieën waren:

0 = Autochtone herkomst, 101 = Eerste generatie, westerse herkomst, 102 = Eerste generatie, niet-westerse herkomst, 201 = Tweede generatie, westerse herkomst, 202 = Tweede generatie, niet-westerse herkomst en 999 = Herkomst onbekend of gegevens deels onbekend/

Voor de analyses is een dichotome variabele geconstrueerd: respondenten met een nietwesterse achtergrond (codes 102 en 202) zijn gecodeerd als 1. Respondenten met autochtone of westerse achtergrond (codes 0, 101, 201) zijn gecodeerd als 0. Op deze manier bestaat de variabele uit een groep met een westerse achtergrond en een groep die een niet-westerse achtergrond heeft. Antwoorden met code 999 zijn gecodeerd als missende waarden.

Een hogere score op deze variabele geeft dus aan dat de respondent een niet-westerse achtergrond heeft.

Het opleidingsniveau van de ouders is gemeten door respondenten te vragen naar de hoogst voltooide opleiding van zowel hun vader als hun moeder. De antwoordcategorieën varieerden van (1) geen opleiding voltooid, (2) basisonderwijs, (3) VMBO, LBO, MULO, ULO, MAVO, (4) HAVO/VWO, (5) MBO, (6) HBO, en (7) universiteit., met aanvullende categorieën voor "anders" (8), "weet ik niet" (98), en "wil ik niet zeggen" (99).

Voor de analyse zijn de opleidingsniveaus van de vader en moeder samengevoegd door het gemiddelde te nemen van de som van beide scores. De antwoordcategorieën 8 (anders), 98 (weet ik niet) en 99 (wil ik niet zeggen) zijn als missende waarden gecodeerd. Een hogere score op deze variabele staat voor een hoger gemiddeld ouderlijk opleidingsniveau. De interne consistentie tussen de twee items is beoordeeld met Cronbach's $\alpha = 0.773$. Deze waarde wijst op een acceptabele samenhang tussen het opleidingsniveau van beide ouders

3.4 Hypothesetoetsing

Om de hypothesen van dit onderzoek te toetsen, is gebruikgemaakt van een lineaire regressieanalyse. Deze analyse is geschikt om relaties tussen meerdere onafhankelijke variabelen en één afhankelijke variabele te analyseren en om het effect van tussenliggende variabelen (mediatoren) te toetsen.

Voorafgaand aan de regressieanalyses zijn univariate en bivariate verkenningen uitgevoerd om de verdelingen en onderlinge verbanden van de betrokken variabelen in kaart te brengen. Hierbij is gecontroleerd op de aanname van lineariteit, normaalverdeling van de residuen, multicollineariteit en de aanwezigheid van uitbijters. Op basis hiervan is vastgesteld dat de variabelen geschikt waren voor regressieanalyse.

De regressieanalyses zijn uitgevoerd in vier opeenvolgende modellen, waarin de centrale hypothesen stap voor stap zijn getoetst. De afhankelijke variabele in het hoofdanalytische model is *mondiale identiteit*. De onafhankelijke variabele is *autoritatieve opvoedstijl*. Daarnaast wordt *ervaren cultureel kapitaal* beschouwd als een mogelijke mediërende variabele. De controlevariabelen zijn: geslacht, migratieachtergrond, ouderlijk opleidingsniveau en leeftijd.

Model 1:

Het eerste model is geschat om het basiseffect van de controlevariabelen op de afhankelijke variabele mondiale identiteit vast te stellen. Dit model dient om vast te stellen of deze controlevariabelen een verstorend of verklarend effect hebben op mondiale identiteit.

Model 2:

In model 2 is de centrale onafhankelijke variabele *autoritatieve opvoedstijl* toegevoegd aan het eerdere model. Hiermee wordt onderzocht of deze opvoedstijl een statistisch significant effect heeft op mondiale identiteit, bovenop de controlevariabelen.

Model 3:

In het derde model wordt de eerste voorwaarde voor mediatie getoetst, namelijk of de autoritatieve opvoedstijl invloed heeft op de voorgestelde mediator *ervaren cultureel kapitaal*. Dit model onderzoekt of opvoedstijl samenhangt met ervaren cultureel kapitaal.

Model 4:

In model 4 worden zowel de opvoedstijl als het ervaren cultureel kapitaal allebei opgenomen als voorspellers van mondiale identiteit naast de controlevariabelen. Hiermee wordt getoetst of het effect van autoritatieve opvoedstijl op mondiale identiteit afneemt wanneer ervaren cultureel kapitaal wordt toegevoegd aan het model

De hypothese over mediatie wordt beoordeeld op basis van de volgende logica (Baron & Kenny, 1986):

1. De onafhankelijke variabele voorspelt de afhankelijke variabele (model 2).
2. De onafhankelijke variabele voorspelt de mediator (model 3).
3. De mediator voorspelt de afhankelijke variabele, en het effect van de onafhankelijke variabele op de afhankelijke variabele wordt kleiner of verdwijnt bij toevoeging van de mediator (model 4).

4. Resultaten

4.1. Beschrijvende statistieken

4.1.1. Univariate statistieken

Tabel 2 geeft een overzicht van de univariate statistieken voor de variabelen die in dit onderzoek zijn gebruikt. Van de variabelen worden hier het gemiddelde, de standaarddeviatie, de kwartielwaarden (Q1 en Q3), de mediaan, en het minimum en maximum. Voor nominale variabelen wordt het percentages weergegeven om de samenstelling van de steekproef te verduidelijken.

Het merendeel van de steekproef is man (61%), terwijl vrouwen 39% van de respondenten vertegenwoordigen. De gemiddelde leeftijd is 57 jaar, met een spreiding tussen 22 en 75 jaar, een relatief oude steekproef aan respondenten. De meeste respondenten hebben een westerse achtergrond (91%); 9% heeft een niet-westerse achtergrond. Het gemiddelde opleidingsniveau van de ouders laat een redelijke spreiding zien. De gemiddelde score op deze variabele is 3,47 op een schaal van 1 tot 7, wat overeenkomt met een gemiddeld niveau van lager middelbaar onderwijs. De meeste respondenten zijn dus opgegroeid in gezinnen waarin de ouders een laag tot middenniveau van onderwijs gemiddeld hebben gevolgd.

Voor de *mondiale identiteit* blijkt dat de meeste respondenten zich in enige mate verbonden voelen met de wereld als geheel. De gemiddelde score onder de respondenten is $M=2,28$ op een schaal van 1 tot 4, wat erop wijst dat de verbondenheid met de wereld aanwezig is, maar niet sterk. De mediaan ligt op $Q1=2,00$, wat betekent dat meer dan de helft van de deelnemers zichzelf slechts enigszins verbonden voelt met de wereld. Met andere woorden: het grootste deel van de respondenten voelt zich niet onverschillig, maar ook niet intens verbonden met de mensheid als geheel.

Autoritatieve Opvoedstijl is gemeten op een schaal van 1 tot en met 5. De gemiddelde score komt uit op $M=3,83$, met een mediaan van $Q2=4,00$. Dat betekent dat het grootste deel van de respondenten hun ouders typeert als warm, ondersteunend en betrokken. Deze gemiddeld hoge score duidt op een opvoedingsklimaat waarin veel aandacht was voor de emotionele en cognitieve ontwikkeling van de respondenten tijdens hun jeugd.

Ten slotte laat het *ervaren cultureel kapitaal* een gemiddelde score zien van 1,67 op een schaal van 1 tot 3, met een beperkte spreiding ($SD = 0,40$). Dit wijst erop dat een groot deel van de respondenten als kind af en toe tot vaak werd blootgesteld aan culturele activiteiten zoals voorlezen of museumbezoek, maar dat het niet vaak voorkwam dat respondenten in hun jeugd zowel vaak bloot werden gesteld aan culturele activiteiten en ondersteund worden in het ontwikkelen van leesgedrag.

Tabel 2: Beschrijving van de in de analyse opgenomen variabelen

<i>Variabele</i>	<i>Gemiddelde (Standaarddeviatie)^a</i>	<i>Minimum</i>	<i>Q1</i>	<i>Mediaan</i>	<i>Q3</i>	<i>Maximum</i>	<i>N totaal</i>
Mondiale Identiteit	2,28 (0,79)	1,00	2,00	2,00	3,00	4,00	829
Autoritatieve Opvoedstijl	3,83 (0,89)	1,00	3,25	4,00	4,50	5,00	829
Ervaren Cultureel Kapitaal	1,63 (0,40)	1,00	1,33	1,67	1,83	3,00	829
Geslacht (man=1; vrouw=2)	39% vrouw 61% man	1,00	1,00	1,00	2,00	2,00	829
Herkomstgroep (westerse achtergrond =0; niet-westerse achtergrond =1)	91% westerse achtergrond 9% nietwesterse achtergrond	0,00	0,00	0,00	0,00	1,00	829
Opleidingsniveau ouders	3,47 (1,42)	1,00	2,50	3,00	4,50	7,00	829
Leeftijd	57,30 (13,69)	22,00	48,00	60,00	69,00	75,00	829

^a Bij nominale variabelen is de frequentieverdeling vermeld in percentages.

4.1.2. Bivariate statistieken

Tabel 3 geeft de bivariate correlaties tussen de variabelen weer die in de multivariate analyses zijn opgenomen. Correlaties geven de lineaire samenhang aan tussen twee variabelen en wordt gedaan op basis van de Pearson's Correlations.

Uit Tabel 3 blijkt dat *Mondiale Identiteit* significant positief correleert met *Autoritatieve Opvoedstijl* ($r = 0,077$, $p < 0,05$) en *Ervaren Cultureel Kapitaal* ($r = 0,148$, $p < 0,01$). Dit geeft aan dat respondenten die hoger scoren op autoritatieve opvoedstijl en die meer ervaren cultureel kapitaal bezitten, over het algemeen een sterkere mondiale identiteit hebben ontwikkeld. De correlatie met *Autoritatieve Opvoedstijl* is significant, maar relatief zwak ($r = 0,077$), terwijl de correlatie met *Ervaren Cultureel Kapitaal* iets sterker is ($r = 0,148$).

Wat betreft de relatie tussen de onafhankelijke variabele en de mediërende variabele, laat Tabel 3 zien dat er een sterke, significante positieve correlatie bestaat tussen *Autoritatieve Opvoedstijl* en *Ervaren Cultureel Kapitaal* ($r = 0,463$, $p < 0,01$). De sterke correlatie wijst erop dat respondenten die een meer autoritatieve opvoedstijl aangeven, ook significant hoger scoren op ervaren cultureel kapitaal.

De tabel geeft ook correlaties weer tussen de belangrijkste variabelen en de controlevariabelen *Geslacht*, *Herkomstgroep*, *Opleidingsniveau ouders*, en *Leeftijd*. *Mondiale Identiteit* correleert significant positief met *Geslacht* ($r = 0,191$, $p < 0,01$), wat betekent dat vrouwen gemiddeld een hogere mondiale identiteit hebben dan mannen. Er is ook een significante positieve correlatie met *Herkomstgroep* ($r = 0,081$, $p < 0,05$), wat aangeeft dat respondenten met een niet-westerse achtergrond gemiddeld een hogere mondiale identiteit hebben dan

respondenten met een westerse achtergrond. *Mondiale Identiteit* correleert niet significant positief met het Opleidingsniveau van ouders ($r = 0,028, p > 0,05$). De correlatie met *Leeftijd* is significant positief ($r = 0,111, p < 0,01$), wat betekent dat oudere respondenten gemiddeld een sterkere mondiale identiteit hebben dan jongere respondenten. Het is echter belangrijk om op te merken dat dit niet per se betekent dat mensen een sterkere mondiale identiteit ontwikkelen als ze ouder worden. Dit kan namelijk ook het gevolg zijn van generatieverschillen, doordat andere opvoedstijlen de norm waren in verschillende tijden. *Autoritatieve Opvoedstijl* correleert niet significant met *Geslacht* of *Herkomstgroep*. Er is echter wel een significante positieve correlatie met Opleidingsniveau ouders ($r = 0,195, p < 0,01$), wat betekent dat ouders met een gemiddeld hoger opleidingsniveau eerder geneigd zijn om een autoritatieve opvoedstijl te geven. Daarnaast is er ook een significante correlatie tussen *Autoritatieve Opvoedstijl* en *leeftijd* ($r = -0,191, p < 0,01$), mensen die jonger zijn gaven vaker aan dat ze een autoritatieve opvoedstijl hebben genoten.

Ervaren Cultureel Kapitaal correleert significant negatief met *Geslacht* ($r = -0,121, p < 0,01$), wat betekent dat mannen gemiddeld meer cultureel kapitaal ervaren tijdens hun jeugd. Het correleert significant negatief met *Herkomstgroep* ($r = -0,103, p < 0,01$), dus respondenten met een westerse achtergrond ervaren meer cultureel kapitaal. Ook is er een sterke, significante positieve correlatie met Opleidingsniveau ouders ($r = 0,460, p < 0,01$), wat betekent dat ouders met een hoger opleidingsniveau gemiddeld meer culturele activiteiten ondernemen met hun kinderen en ook meer aandacht geven aan het leesgedrag van het kind. *Ervaren Cultureel Kapitaal* correleert significant negatief met *Leeftijd* ($r = -0,210, p < 0,01$).

Tabel 3: Correlaties van alle variabelen die zijn opgenomen in de analyse (n=829)

<i>Variabele</i>	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
1. Mondiale Identiteit	-	0,077*	0,144**	0,191**	0,081*	0,028	0,111**
2. Autoritatieve Opvoedstijl		-	0,485**	0,041	-0,039	0,195**	-0,191**
3. Ervaren Cultureel Kapitaal			-	0,118**	-0,091**	0,450**	-0,200**
4. Geslacht (man=1; vrouw=2)				-	0,059	0,047	-0,041**

5. Herkomst (westerse achtergrond =0; nietwesterse achtergrond =1)	-	-0,067	-0,165**
6. Opleidingsniveau ouders		-	-0,394**
7. Leeftijd			-

* significant bij $p < 0,05$, ** significant bij $p < 0,01$; tweezijdige toets

4.2 Modevaluatie

4.2.1. Modelfit

De multivariate relaties en de toetsing van de veronderstelde verbanden zijn onderzocht met behulp van lineaire regressieanalyses, waarvan de resultaten worden weergegeven in Tabel 4. De analyses zijn stapsgewijs uitgevoerd om de effecten van de onafhankelijke variabele en de mediërende variabele op de afhankelijke variabele te beoordelen en om een mogelijk mediatie-effect te kunnen onderzoeken. Dit is gebeurd in de vier verschillende modellen die eerder zijn benoemd bij de analyse opzet.

Model 1 in dient als basismodel en onderzoekt de relatie tussen Mondiale Identiteit (de afhankelijke variabele) en de controlevariabelen: *Geslacht*, *Leeftijd*, *Herkomst* en *Opleidingsniveau ouders*. Deze variabelen verklaren 6,2% van de variantie in *Mondiale Identiteit* ($R^2 \text{ adjusted} = 0,062$) verklaard wordt door de verschillen binnen de controlevariabelen. De *F-change* van 14,573 ($p < 0,01$) geeft aan dat dit model als geheel significant bijdraagt aan het verklaren van de mondiale identiteit dan wanneer dit zonder de variabelen gedaan zou worden.

Model 2 bouwt voort op Model 1 door de toevoeging van *Autoritatieve Opvoedstijl* als onafhankelijke variabele. Dit model verklaart iets meer variantie dan Model 1 ($R^2 \text{ adjusted} = 0,069$), hoewel de toename in verklaarde variantie met 0,007 ($R^2 \text{ change}$ is niet direct vermeld, maar af te leiden uit $R^2 \text{ adjusted}$) relatief beperkt is. De *F-change* van 7,367 ($p < 0,01$) bij de toevoeging van *Autoritatieve Opvoedstijl* toont aan dat deze variabele significant bijdraagt aan het verklaren van de verschillen van de mondiale identiteit.

Model 3 wijkt af van de voorgaande modellen door *Ervaren Cultureel Kapitaal* als afhankelijke variabele op te nemen. Dit model wordt gebruikt voor het onderzoeken van een mediatiemodel, waarbij wordt gekeken of de onafhankelijke variabele (*Autoritatieve Opvoedstijl*) de mediërende variabele (*Ervaren Cultureel Kapitaal*) voorspelt. Model 3 bevat de controlevariabelen en *Autoritatieve Opvoedstijl* als voorspellers van *Ervaren Cultureel*

Kapitaal. Dit model verklaart een groot deel van de variantie in *Ervaren Cultureel Kapitaal* ($R^2 \text{ adjusted} = 0,365$), wat aangeeft dat de opgenomen voorspellers een goede verklaring bieden voor de verschillen in ervaren cultureel kapitaal in de steekproef. De *F-change* van 96,043 ($p < 0,01$) bij de toevoeging van de voorspellers is zeer hoog en significant, wat duidt op een goede modelfit.

Model 4 onderzoekt het effect van de mediërende variabele, *Ervaren Cultureel Kapitaal*, op de afhankelijke variabele *Mondiale Identiteit*, terwijl ook de onafhankelijke variabele (*Autoritatieve Opvoedstijl*) en de controlevariabelen zijn opgenomen. Model 4 verklaart iets meer variantie in *Mondiale Identiteit* dan Model 2 ($R^2 \text{ adjusted} = 0,082$). De *F-change* van 13,035 ($p < 0,01$) bij de toevoeging van *Ervaren Cultureel Kapitaal* toont aan dat deze variabele significant bijdraagt aan het model bovenop de voorspellers in Model 2.

Tabel 4: Resultaten van de regressieanalyse met mondiale identiteit als afhankelijke, autoritatieve opvoeding als onafhankelijke en ervaren cultureel kapitaal als mediërende variabele

Model 1^a Model 2^a Model 3^b
Model 4^a

	<i>b</i>	<i>SE</i>	<i>b</i>	<i>SE</i>	<i>b</i>	<i>SE</i>	<i>b</i>	<i>SE</i>
Intercept	1,038**	0,171	1,037**	0,223	0,506**	0,093	0,891**	0,215
Autoritatieve opvoedstijl			0,084**	0,031	0,173**	0,013	0,032	0,034

Ervaren cultureel kapitaal							0,282**	0,084
Geslacht	0,303**	0,055	0,298**	0,054	0,075**	0,023	0,278**	0,054
Leeftijd	0,010**	0,002	0,011**	0,002	0,000	0,001	0,011**	0,002
Herkomst	0,291*	0,096	0,305*	0,096	-0,095*	0,040	0,326**	0,096
Opleidingsniveau ouders	0,045*	0,021	0,045*	0,021	0,106**	0,009	0,016	0,022
<i>R² adjusted</i>	0,062**		0,069**		0,373**		0,080**	
<i>F-change</i>	14,573**		7,367*		99,538**		11,160**	
<i>N</i>	829		829		829		829	

* significant bij $p < 0,05$; ** significant bij $p < 0,01$ ^a afhankelijke variabele is mondiale identiteit; ^b afhankelijke variabele is ervaren cultureel kapitaal

4.2.2. Assumpties, multicollineariteit en uitbijters

Om de betrouwbaarheid van de regressieresultaten te waarborgen, is een reeks controles uitgevoerd op de assumpties van lineaire regressie en zijn er analyses uitgevoerd voor uitbijters, invloedrijke punten en multicollineariteit, zoals beschreven in Bijlage 3. De lineaire regressie-analyse vereist onder andere onafhankelijkheid van observaties, lineariteit van relaties, homoscedasticiteit (constante variantie van de residuen), en normaal verdeelde residuen.

In Bijlage 3 is gecontroleerd of de regressieanalyse voldoet aan de standaardassumpties van lineaire regressie. De resultaten laten zien dat er geen grote afwijkingen zijn die de assumpties overschrijden.

Er is onderzocht of de regressieresultaten werden beïnvloed door uitbijters of invloedrijke gevallen. Hiertoe zijn gestandaardiseerde residuen, leverage scores en Cook's Distance geanalyseerd. Geen van de gestandaardiseerde residuen overschreed de grenswaarde van ± 3 , wat wijst op afwezigheid van extreme afwijkende voorspelfouten. Wel zijn op basis van Cook's Distance en leverage enkele observaties als potentieel invloedrijk geïdentificeerd. Analyse van deze cases liet zien dat relatief veel van deze respondenten een niet-westerse achtergrond hadden. Om te bepalen of deze punten de uitkomsten vertekenden, is de regressieanalyse herhaald met uitsluiting van deze observaties ($N=814$). De resultaten bleken bijna precies hetzelfde aan die van het volledige model ($N=829$), met vergelijkbare coëfficiënten, significantieniveaus en verklaarde variantie. De fit van het model nam zelfs licht af, wat aangeeft dat de verwijdering van de uitbijters de verklarende kracht niet verhoogde. Daarom zijn de analyses uitgevoerd op de volledige dataset.

Tot slot is multicollineariteit onderzocht met behulp van de Variance Inflation Factor (VIF) om te controleren of de onafhankelijke variabelen te sterk met elkaar correleren. Hoge multicollineariteit kan leiden tot instabiele regressiecoëfficiënten en te grote standaardfouten. De vuistregel is dat een VIF onder de 4 acceptabel is. In de regressieanalyse met Mondiale Identiteit als afhankelijke variabele (zie bijlage 2) bleven alle VIF-scores ruim onder deze grens, met waarden iets boven de 1. Dit wijst erop dat de onafhankelijke variabelen geen problematische overlap vertonen.

De analyse van de assumpties en diagnostische maten suggereert dat de lineaire regressiemodellen geschikt zijn voor de data en dat de resultaten niet significant worden beïnvloed door schendingen van assumpties, uitbijters of multicollineariteit, wat de betrouwbaarheid van de gepresenteerde regressieresultaten verbetert.

4.2.3. Hypothesetoetsing

De hypothesen zijn getoetst aan de hand van de coëfficiënten en hun significantieniveaus in de verschillende modellen van Tabel 4. In de modellen is steeds gecontroleerd voor variabelen *Geslacht*, *Leeftijd*, *Herkomst* en *Opleidingsniveau ouders*.

Hypothese 1: *Wanneer kinderen autoritatief opgevoed worden zullen zij een sterkere mondiale identiteit als volwassene ontwikkeld hebben.*

De eerste hypothese stelt dat mensen die als kind een autoritatieve opvoedstijl hebben ervaren, zich op latere leeftijd sterker verbonden voelen met de mensheid als geheel. Om deze hypothese te toetsen, is gekeken naar het model in Tabel 4 waarin *mondiale identiteit* als afhankelijke variabele is opgenomen en *autoritatieve opvoedstijl* als voorspeller.

Uit de regressieanalyse blijkt dat een autoritatieve opvoeding samenhangt met een sterker gevoel van verbondenheid met de mensheid: Dit effect is positief en statistisch significant ($b = 0,084$; $p < 0,01$). Hoewel het effect significant is, is de sterkte ervan matig. Als de score op autoritatieve opvoeding stijgt (die loopt van 1 tot 5) gaat dat gepaard met een stijging van 0,084 op de schaal van *mondiale identiteit* (die loopt van 1 tot 4). Dit wijst op een klein, maar meetbaar effect. Hypothese 1 wordt hiermee ondersteund, al blijkt het verband niet bijzonder sterk. Dit betekent namelijk een maximaal verschil van 0,34 in score op mondiale identiteit, tussen iemand die een 1 als score heeft op *autoritatieve opvoeding* en iemand die 5 scoort op *autoritatieve opvoeding*. Dit is een verschil van 11,3% op de schaal van *mondiale identiteit*.

Hypothese 2: *Mensen die een autoritatieve opvoedstijl hebben ontvangen en daardoor meer cultureel kapitaal ervaren ontwikkelen een sterkere mondiale identiteit.*

De tweede hypothese betreft de mogelijke mediatie van het effect van autoritatieve opvoedstijl op mondiale identiteit door ervaren cultureel kapitaal. De hypothese voorspelt dat autoritatieve opvoeding leidt tot meer ervaren cultureel kapitaal, wat op zijn beurt leidt tot een sterkere mondiale identiteit. Om deze mediatiethypothese te toetsen, is gebruikgemaakt van de klassieke benadering van Baron en Kenny (1986). Volgens deze methode moet aan drie voorwaarden worden voldaan:

- Er moet een significant effect zijn van de onafhankelijke variabele (Autoritatieve Opvoedstijl) op de afhankelijke variabele (Mondiale Identiteit).

Dit criterium is voldaan, zoals besproken bij Hypothese 1. *Autoritatieve Opvoedstijl* heeft een significant positief effect op *Mondiale Identiteit* in model 2 ($b = 0,084, p < 0,01$).

- Er moet een significant effect zijn van de onafhankelijke variabele (*Autoritatieve Opvoedstijl*) op de mediërende variabele (*Ervaren Cultureel Kapitaal*).

Hiervoor kijken we naar model 3 in Tabel 4, waarin *Ervaren Cultureel Kapitaal* de afhankelijke variabele is. *Autoritatieve Opvoeding* blijkt een significant positief effect te hebben op *Ervaren Cultureel Kapitaal* ($b = 0,183, p < 0,01$). Gezien de schaal van de *autoritatieve opvoeding* (1–5) en die van *ervaren cultureel kapitaal* (1–3), betekent dit dat een stijging van één punt op de *autoritatieve opvoeding* gemiddeld leidt tot bijna een vijfde punt (0,183) stijging in ervaren cultureel kapitaal. Een maximaal mogelijke stijging van vier punten op *autoritatieve opvoeding* leidt tot een verhoging van 0.732 op *ervaren cultureel kapitaal*, wat een verhoging is van 36,6% op die schaal. Dit is een groot effect en wijst erop dat opvoedstijl substantieel bijdraagt aan het door kinderen ervaren cultureel kapitaal.

- Er moet een significant effect zijn van de mediërende variabele (*Ervaren Cultureel Kapitaal*) op de afhankelijke variabele (*Mondiale Identiteit*), wanneer er wordt gecontroleerd voor de onafhankelijke variabele (*Autoritatieve Opvoedstijl*).

Dit wordt geëvalueerd in het regressiemodel waarin zowel autoritatieve opvoedstijl als ervaren cultureel kapitaal zijn opgenomen als voorspellers van mondiale identiteit (zie Model 4, Tabel 4). De resultaten laten zien dat ervaren cultureel kapitaal een significant positief effect heeft op mondiale identiteit ($b = 0,282, p < .01$). Respondenten die als kind meer cultureel kapitaal ervaren vanuit hun ouders, rapporteren gemiddeld een sterkere verbondenheid met de mensheid als geheel. Dit effect is substantieel vergeleken met het directe effect van *autoritatieve opvoeding* in hetzelfde model, dat niet langer significant is, ($b = 0,032, p = 0.352$). Hoewel de regressiecoëfficiënten niet zonder meer rechtstreeks met elkaar vergeleken mogen worden, ondersteunt het resultaat de veronderstelling dat ervaren

cultureel kapitaal een verklarende rol speelt in de relatie tussen opvoeding en mondiale identiteit. Hiermee voldoen de resultaten aan het derde criterium van Baron en Kenny (1986).

- Het directe effect van de onafhankelijke variabele op de afhankelijke variabele moet verminderen wanneer de mediërende variabele aan het model wordt toegevoegd.

Om de mediatiehypothese te toetsen, is het van belang om het directe effect van autoritatieve opvoedstijl op mondiale identiteit te vergelijken vóór en ná opname van het ervaren cultureel kapitaal. In Model 2 blijkt *autoritatieve opvoedstijl* een significant positief effect te hebben op *mondiale identiteit* ($b = 0,084, p = 0.007$). In Model 4, waarin ook *ervaren cultureel kapitaal* is opgenomen, daalt dit effect naar $b = 0,032$ en is het niet langer significant ($p = .352$). Tegelijkertijd blijkt het effect van ervaren cultureel kapitaal op mondiale identiteit in dit model wél significant en substantieel ($b = 0,282, p < 0.001$).

Deze afname in effectsterkte en verlies aan significantie van de directe relatie tussen opvoedstijl en mondiale identiteit bij toevoeging van de mediator wijst op een mediatie-effect (Baron & Kenny, 1986). In Model 2 werd een significant positief effect gevonden van autoritatieve opvoeding op mondiale identiteit ($b = 0,084, 95\% BI [0,023, 0,144]$). Wanneer in Model 4 het ervaren cultureel kapitaal als mediërende variabele werd toegevoegd, verdween dit effect ($b = 0,032, 95\% BI [-0,034, 0,099]$) en was het niet langer significant. Dit wijst erop dat het verband tussen *autoritatieve opvoeding* en *mondiale identiteit* gedeeltelijk verklaard kan worden door het ervaren cultureel kapitaal. De afname in effectgrootte en het verdwijnen van het significante effect van *autoritatieve opvoeding* dat er sprake is van mediatie. Een autoritatieve opvoeding leidt tot meer cultureel kapitaal, wat op zijn beurt bijdraagt aan een sterkere mondiale identiteit. Hypothese 2 wordt daarmee ondersteund. Opvallend is dat de effecten van de controlevariabelen: geslacht, leeftijd, herkomst en opleidingsniveau van de ouders over de vier modellen heen grotendeels stabiel blijven. De richtingen en significantieniveaus van deze variabelen veranderen nauwelijks bij toevoeging van de autoritatieve opvoedstijl en het ervaren cultureel kapitaal. Dit wijst erop dat deze controlevariabelen in dit onderzoek geen schijnmakende rol spelen in de relatie tussen opvoedstijl en mondiale identiteit. Met andere woorden: zij verklaren het verband tussen de onafhankelijke en afhankelijke variabele niet, maar hebben een eigen, onafhankelijke invloed op de *mondiale identiteit*. Zo blijft het effect van geslacht significant en positief in alle modellen, wat suggereert dat vrouwen gemiddeld genomen sterker een mondiale identiteit ontwikkelen dan mannen. Ook leeftijd en herkomst blijven significante voorspellers: oudere respondenten en respondenten met een niet-westerse herkomst geven vaker aan zich verbonden te voelen met de wereld als geheel.

5. Discussie

Dit onderzoek had als doel om te onderzoeken in hoeverre een autoritatieve opvoeding bijdraagt aan de ontwikkeling van een mondiale identiteit en in welke mate het ervaren cultureel kapitaal hierin een verklarende rol speelt. De resultaten bieden ondersteuning voor beide hypothesen. Respondenten die een meer autoritatieve opvoeding hebben ervaren, rapporteren gemiddeld een hogere mate van mondiale identiteit. Daarnaast blijkt dat deze relatie gedeeltelijk wordt gemedieerd door het ervaren cultureel kapitaal: personen die zijn opgegroeid in een opvoedklimaat met meer warmte, betrokkenheid en autonomieondersteuning, rapporteren dus ook vaker dat zij als kind culturele activiteiten hebben ondernomen en ondersteund werden in hun leesgedrag, wat op zijn beurt samenhangt met een sterkere identificatie met de mensheid als geheel.

Deze bevindingen sluiten aan op de theorie, waarin werd beargumenteerd dat autoritatieve opvoeding moreel redeneren, empathie en sociaal inzicht bevordert, wat belangrijke factoren zijn voor de ontwikkeling van mondiale identiteit. Cultureel kapitaal fungeert hierbij als een cognitieve en affectieve brug tussen het gezin en de buitenwereld. Door culturele stimulering kunnen kinderen zich beter verplaatsen in anderen en leren zij verbanden leggen tussen hun eigen leefwereld en de situatie van anderen die daarbuiten leven.

De implicaties van deze bevindingen zijn tweeledig. Ten eerste benadrukken ze dat mondiale betrokkenheid mede gevormd wordt in de opvoedingssituatie. Dat wil zeggen: processen van wereldburgerschapsvorming zijn niet alleen het resultaat van onderwijs of globalisering, maar worden ook ontwikkeld in het dagelijkse gezinsleven. Ten tweede levert dit onderzoek een bijdrage aan het wetenschappelijke debat over de oorsprong van mondiale identiteit, door te laten zien dat opvoedstijlen en intergenerationele overdracht van cultureel kapitaal een structurele rol kunnen spelen. Daarmee vertaalt deze studie abstracte noties van kosmopolitisme naar concrete sociale praktijken. Door gezinsfactoren mee te nemen, verschuift de focus van publieke instituties naar de vroege invloed van het privéleven in het ontwikkelen van een mondiale identiteit.

Naast de centrale onafhankelijke variabelen waarmee de hypothesen zijn getoetst, zijn ook enkele controlevariabelen opgenomen in de analyses. Met name geslacht, leeftijd en herkomst blijken significante verbanden te vertonen met mondiale identiteit. Zo rapporteren vrouwen, oudere respondenten en mensen met een niet-westerse achtergrond gemiddeld een sterkere

mondiale identiteit. Verdere reflectie op deze verschillen biedt mogelijk aanknopingspunten voor toekomstig onderzoek.

De interessante bevinding is dus dat betrokkenheid deels ontstaat binnen gezinnen zelf. In een tijd waarin internationale solidariteit en samenwerking van burgers wordt gevraagd, bijvoorbeeld rondom klimaatverandering of pandemieën, is het van belang om te begrijpen waar het gevoel van verantwoordelijkheid voor anderen begint. Dit onderzoek suggereert dat mondiale betrokkenheid mede gevormd wordt in de sociale en culturele ontwikkeling van een kind door de ouders.

Voor vervolgonderzoek is het relevant om dit mechanisme verder te onderzoeken in longitudinale vragenlijsten, zodat sterker onderbouwd kan worden of en hoe opvoedstijl daadwerkelijk invloed heeft op de mondiale identiteit later in het leven. Ook is het waardevol om te onderzoeken of de gevonden patronen standhouden in andere nationale contexten, of specifiek zijn voor Nederland. Tot slot kunnen toekomstige studies de rol van culturele diversiteit binnen gezinnen en intergenerationele overdracht van wereldbeelden nader onderzoeken, aangezien de verschillen in achtergrond van afkomst substantieel waren.

Samenvattend biedt dit onderzoek ondersteuning voor het idee dat opvoeding en culturele socialisatie samenhangen met mondiale identiteit. Het toont aan dat mondiale oriëntaties niet alleen ontstaan door externe ervaringen of onderwijs, maar ook binnen het gezin. Vooral door de manier waarop ouders kinderen benaderen en stimuleren om naar de wereld te kijken en hiermee interacteren. Daarmee wordt zowel het sociologische als het kosmopolitische debat verrijkt met nieuwe inzichten over de oorsprong van wereldburgerschap.

6. Literatuurlijst

Ariely, G. (2018). Globalization and global identification: a comparative multilevel analysis. *National Identities*, 20(2), 125-141.

<https://proxyub.rug.nl/login?url=https://doi.org/10.1080/14608944.2015.1136610>

Baron, R. M., & Kenny, D. A. (1986). The moderator–mediator variable distinction in social psychological research: Conceptual, strategic, and statistical considerations. *Journal of Personality and Social Psychology*, 51(6), 1173–1182.

<https://doi.org/10.1037/00223514.51.6.1173>

Baumrind, D. (1991). The influence of parenting style on adolescent competence and substance use. *The Journal of Early Adolescence*, 11(1), 56–95.

<https://doi.org/10.1177/0272431691111004>

Bourdieu, P. (1977). *Outline of a theory of practice*. Cambridge University Press.

<https://doi.org/10.1017/CBO9780511812507>

Carlo, G., McGinley, M., Hayes, R., Batenhorst, C., & Wilkinson, J. (2007). Parenting styles or practices? Parenting, sympathy, and prosocial behaviors among adolescents.

Journal of Genetic Psychology, 168(2), 147-

176. <https://proxy-ub.rug.nl/login?url=https://doi.org/10.3200/GNTP.168.2.147-176>

Darling, N., & Steinberg, L. (1993). Parenting style as context: An integrative model.

Psychological Bulletin, 113(3), 487–496. <https://doi.org/10.1037/0033-2909.113.3.487>

De Graaf, N. D., De Graaf, P. M., & Kraaykamp, G. (2000). Parental Cultural Capital and Educational Attainment in the Netherlands: A Refinement of the Cultural Capital Perspective. *Sociology of Education*, 73(2), 92–111.

<https://proxyub.rug.nl/login?url=https://doi.org/10.2307/2673239>

Di Pentima, L., Toni, A., & Roazzi, A. (2024). Moral development and parenting styles: the mediating role of emotional skills. *Current Psychology : A Journal for Diverse Perspectives on Diverse Psychological Issues*, 43(18), 16674–16688.

<https://doi.org/10.1007/s12144-023-05577-y>

Dobson, A. (2006). Thick Cosmopolitanism. *Political Studies*, 54(1), 165–184.

<https://doi.org/10.1111/j.1467-9248.2006.00571.x>

Dower, N. (1998). *World ethics : the new agenda*. Edinburgh University Press.

Eisenberg, N., & Lennon, R. (1983). Sex differences in empathy and related capacities.

Psychological Bulletin, 94(1), 100–131. <https://doi.org/10.1037/0033-2909.94.1.100>

Gilligan, C. (1982). *In a different voice: Psychological theory and women's development*. Harvard University Press.

Grimalda, G., Buchan, N. R., & Brewer, M. B. (2018). Social identity mediates the positive effect of globalization on individual cooperation: Results from international experiments.

PLoS ONE, 13(12). [https://proxy-](https://proxy-ub.rug.nl/login?url=https://doi.org/10.1371/journal.pone.0206819)

[ub.rug.nl/login?url=https://doi.org/10.1371/journal.pone.0206819](https://doi.org/10.1371/journal.pone.0206819)

Grimalda, G., Buchan N. R., & Brewer, M. B. (2023). Global social identity predicts cooperation at local, national, and global levels: Results from international experiments. *Frontiers in Psychology*, 14. <https://proxy-ub.rug.nl/login?url=https://doi.org/10.3389/fpsyg.2023.1008567>

Grusec, J. E., & Davidov, M. (2010). Integrating different perspectives on socialization theory and research: A domain-specific approach. *Child Development*, 81(3), 687–709. <https://doi.org/10.1111/j.1467-8624.2010.01426.x>

Hagel, M. L., Trutzenberg, F., & Eid, M. (2022). Perceived parenting and identification with all humanity: Insights from England and Germany. *Frontiers in Psychology*, 13, 924562. <https://proxy-ub.rug.nl/login?url=https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.924562>

Hamer, K. & McFarland, S. (2023). The role of early intergroup experiences for identification with all humanity in adulthood. *Frontiers in Psychology*, 14, <https://www.frontiersin.org/journals/psychology/articles/10.3389/fpsyg.2023.1042602>

Hardy, S. A., Padilla-Walker, L. M., & Carlo, G. (2008). Parenting dimensions and adolescents' internalisation of moral values. *Journal of Moral Education*, 37(2), 205–223. <https://doi.org/10.1080/03057240802009512>

Kuppens, S., & Ceulemans, E. (2019). Parenting Styles: A Closer Look at a Well-Known Concept. *Journal of child and family studies*, 28(1), 168–181. <https://doi.org/10.1007/s10826-018-1242-x>

Lareau, A. (2004). Unequal childhoods: class, race, and family life. *Choice Reviews Online*, 41(08), 41–4975. <https://doi.org/10.5860/choice.41-4975>

Laible, D., Carlo, G., & Padilla-Walker, L. M. (2019). *The Oxford handbook of parenting and moral development*. Oxford University Press. <https://www.oxfordhandbooks.com/view/10.1093/oxfordhb/9780190638696.001.0001/oxfordhb-9780190638696>

LISS Panel (2024). Centerdata, Tilburg University. <https://www.lissdata.nl/>

Maccoby, E. E. (1992). The role of parents in the socialization of children: An historical overview. *Developmental Psychology*, 28(6), 1006–1017. <https://doi.org/10.1037/00121649.28.6.1006>

McFarland, S., Webb, M., Brown, D. (2012). All Humanity Is My Ingroup: A Measure and Studies of Identification With All Humanity. *Journal of Personality and Social Psychology*, 103(5), 830-853. <https://proxy-ub.rug.nl/login?url=https://doi.org/10.1037/a0028724>

McFarland, S., Hackett, J., Hamer, K., Katzarska-Miller, I., Malsch, A., Reese, G., & Reysen, S. (2019). Global Human Identification and Citizenship: A Review of Psychological Studies. *Advances in Political Psychology*, 6, 141-171. <http://proxyub.rug.nl/login?url=http://dx.doi.org/10.1111/pops.12572>

Reysen, S., & Katzarska-Miller, I. (2013). A model of global citizenship: Antecedents and outcomes. *International Journal of Psychology*, 48(5), 858–870. <https://doi.org/10.1080/00207594.2012.701749>

Oliner, S. P. & Oliner, P. M. (1988). *The altruistic personality: Rescuers of Jews in Nazi Europe*. New York: The Free Press. Hieruit Chapters 1 en 10. “Why risk one’s life?” (pp. 1-12) en “Moral heroism and extensivity” (pp. 249-260).

- Robinson, C. C., Mandleco, B., Olsen, S. F., & Hart, C. H. (1995). Authoritative, Authoritarian, and Permissive Parenting Practices: Development of a New Measure. *Psychological Reports*, 77(3), 819–830. <https://doi.org/10.2466/pr0.1995.77.3.819>
- Römpke, A-K., Fritsche, I., & Reese, G. (2019). Get together, feel together, act together: International personal contact increases identification with humanity and global collective action. *Journal of Theoretical Social Psychology*, 3, 35–48. <http://proxyub.rug.nl/login?url=http://dx.doi.org/10.1002/jts5.34>
- Steutel, J., & de Ruyter, D. (2019). Wat is opvoeding? *Pedagogiek*, 39(1), 53–77. <https://doi.org/10.5117/PED2019.1.004.STEU>
- Smith, A. D. (1990). Towards a Global Culture? *Theory, Culture & Society*, 7(2-3), 171–191. <https://doi.org/10.1177/026327690007002011>
- Sparkman, D. J. & Hamer, K. (2020). Seeing the human in everyone: Multicultural experiences predict more positive intergroup attitudes and humanitarian helping through identification with all humanity. *International Journal of Intercultural Relations*, 79, 121-134. <https://proxy-ub.rug.nl/login?url=https://doi.org/10.1016/j.ijintrel.2020.08.007>
- Spinrad, T. L., & Eisenberg, N. (2019). Socialization of moral emotions and behavior. In D. J. Laible, G. Carlo, & L. M. Padilla-Walker (Eds.), *The Oxford handbook of parenting and moral development* (pp. 57–71). Oxford University Press.
- Steger, M. B. (2009). *Globalization : a very short introduction* ([2nd ed.]). Oxford University Press.
- UNESCO. (2015). *Global Citizenship Education: Topics and learning objectives*. UNESCO Publishing.
- van Zomeren, M., Postmes, T., & Spears, R. (2012). On conviction's collective consequences: Integrating moral conviction with the social identity model of collective action. *British Journal of Social Psychology*, 51(1), 52–71. <https://doi.org/10.1111/j.20448309.2010.02000.x>

Bijlage 1: Univariate Statistieken

Het selecteren van huishoudhoofden voor de steekproef

FILTER OFF.

```
USE ALL.
```

```
SELECT IF (positie = 1).  
EXECUTE.
```

*Mondiale identiteit Meten van descriptieve statistieken
originele variabelen*

*

```
FREQUENCIES VARIABLES=aab22a201
```

```
/STATISTICS=STDDEV MINIMUM MAXIMUM MEAN
```

```
/ORDER=ANALYSIS.
```

Het selecteren van huishoudhoofden voor de steekproef

```
FILTER OFF.
```

```
USE ALL.
```

```
SELECT IF (positie = 1).  
EXECUTE.
```

*Mondiale identiteit Meten van descriptieve statistieken
originele variabelen*

*

```
FREQUENCIES VARIABLES=aab22a201
```

```
/STATISTICS=STDDEV MINIMUM MAXIMUM MEAN
```

```
/ORDER=ANALYSIS.
```

Frequencies

Statistics

aab22a201 How much of
a connection do you feel
with ... The world

N	Valid	1899
	Missin g	2449
Mean		3,02
Std. Deviation		1,454

<u>Minimum</u>	<u>1</u>
<u>Maximum</u>	<u>9</u>

**aab22a201 How much of a connection do you feel with ...
The world**

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1 strongly connected	93	2,1	4,9	4,9
	2 connected	616	14,2	32,4	37,3
	3 not very connected	757	17,4	39,9	77,2
	4 not at all connected	340	7,8	17,9	95,1
	8 don't know	60	1,4	3,2	98,3
	9 no answer	33	,8	1,7	100,0
	Total	1899	43,7	100,0	
Missing	System	2449	56,3		
Total		4348	100,0		

*Autoritatieve opvoedstij Meten van descriptieve statistieken
originele variabelenl*

```
FREQUENCIES VARIABLES=oz18a307 oz18a309 oz18a311 oz18a314
/STATISTICS=STDDEV MINIMUM MAXIMUM MEAN
/ORDER=ANALYSIS.
```

Frequencies

Statistics

		oz18a307 My parents tried to make my youth interesting and educational.	oz18a309 Whenever I was having a hard time, my parents would try to comfort me.	oz18a311 Whenever I did something and it worked out well, my parents were proud of me.	oz18a314 By both words and deeds, my parents let me know that they loved me.
N	Valid	1678	1678	1678	1678
	Missing	2670	2670	2670	2670
Mean		3,69	3,88	3,98	3,68
Std. Deviation		1,104	1,071	,979	1,117
Minimum		1	1	1	1
Maximum		5	5	5	5

Frequency Table

oz18a307 My parents tried to make my youth interesting and educational.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1 Not at all accurate	74	1,7	4,4	4,4
	2 Not very accurate	162	3,7	9,7	14,1
	3 Neutral	437	10,1	26,0	40,1
	4 More or less accurate	548	12,6	32,7	72,8

	5 Completely accurate	457	10,5	27,2	100,0
	Total	1678	38,6	100,0	
Missing	System	2670	61,4		
Total		4348	100,0		

oz18a309 Whenever I was having a hard time, my parents would try to comfort me.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1 Not at all accurate	61	1,4	3,6	3,6
	2 Not very accurate	135	3,1	8,0	11,7
	3 Neutral	301	6,9	17,9	29,6
	4 More or less accurate	625	14,4	37,2	66,9
	5 Completely accurate	556	12,8	33,1	100,0
	Total	1678	38,6	100,0	
Missing	System	2670	61,4		
Total		4348	100,0		

oz18a311 Whenever I did something and it worked out well, my parents were proud of me.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1 Not at all accurate	37	,9	2,2	2,2

	2 Not very accurate	86	2,0	5,1	7,3
	3 Neutral	341	7,8	20,3	27,7
	4 More or less accurate	623	14,3	37,1	64,8
	5 Completely accurate	591	13,6	35,2	100,0
	Total	1678	38,6	100,0	
Missing	System	2670	61,4		
Total		4348	100,0		

oz18a314 By both words and deeds, my parents let me know that they loved me.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1 Not at all accurate	83	1,9	4,9	4,9
	2 Not very accurate	163	3,7	9,7	14,7
	3 Neutral	410	9,4	24,4	39,1
	4 More or less accurate	569	13,1	33,9	73,0
	5 Completely accurate	453	10,4	27,0	100,0
	Total	1678	38,6	100,0	
Missing	System	2670	61,4		
Total		4348	100,0		

*Ervaren cultureel kapitaal Meten van descriptieve statistieken
originele variabelen1*

```

FREQUENCIES VARIABLES=oz18a288 oz18a289 oz18a290 oz18a291
oz18a292 oz18a293 oz18a294 oz18a295 oz18a296 oz18a297
/STATISTICS=STDDEV MINIMUM MAXIMUM MEAN
/ORDER=ANALYSIS.

```

Frequencies Statistics

		oz18a288 Attending classical concerts, opera and ballet	oz18a289 Visiting art museums (visual arts, exhibitions)	oz18a290 Attending serious theater performance s (drama, dance)	oz18a291 Attending classical concerts, opera and ballet	oz18a292 Visiting art museums (visual arts, exhibitions)
N	Valid	1679	1679	1679	338	570
	Missin g	2669	2669	2669	4010	3778
Mean		1,25	1,42	1,30	1,76	1,96
Std. Deviation		,573	,650	,553	,671	,595
Minimum		1	1	1	1	1
Maximum		4	4	4	4	4

Statistics

		oz18a293 Attending serious theater performance s (drama, dance)	oz18a294 As a preschooler, my parents would read to me.	oz18a295 I was given books on my birthday / Christmas / Saint Nicholas.	oz18a296 In my family, we talked about the books that I read.	oz18a297 My parents were interested in what I read.
N	Valid	437	1678	1678	1678	1678
	Missin g	3911	2670	2670	2670	2670
Mean		1,74	2,27	2,18	1,74	2,01

Std. Deviation	,588	,717	,659	,715	,737
Minimum	1	1	1	1	1
Maximum	4	3	3	3	3

Frequency Table

oz18a288 Attending classical concerts, opera and ballet

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1 Never	1341	30,8	79,9	79,9
	2 1, 2 or 3 times a year	274	6,3	16,3	96,2
	3 4, 5, or 6 times a year	38	,9	2,3	98,5
	4 More than 6 times a year	26	,6	1,5	100,0
	Total	1679	38,6	100,0	
Missing	System	2669	61,4		
Total		4348	100,0		

oz18a289 Visiting art museums (visual arts, exhibitions)

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1 Never	1109	25,5	66,1	66,1
	2 1, 2 or 3 times a year	467	10,7	27,8	93,9
	3 4, 5, or 6 times a year	79	1,8	4,7	98,6

	4 More than 6 times a year	24	,6	1,4	100,0
	Total	1679	38,6	100,0	
Missing	System	2669	61,4		
Total		4348	100,0		

oz18a290 Attending serious theater performances (drama, dance)

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1 Never	1242	28,6	74,0	74,0
	2 1, 2 or 3 times a year	383	8,8	22,8	96,8
	3 4, 5, or 6 times a year	41	,9	2,4	99,2
	4 More than 6 times a year	13	,3	,8	100,0
	Total	1679	38,6	100,0	
Missing	System	2669	61,4		
Total		4348	100,0		

oz18a291 Attending classical concerts, opera and ballet

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1 Never	116	2,7	34,3	34,3
	2 1, 2 or 3 times a year	197	4,5	58,3	92,6
	3 4, 5, or 6 times a year	15	,3	4,4	97,0

	4 More than 6 times a year	10	,2	3,0	100,0
	Total	338	7,8	100,0	
Missing	System	4010	92,2		
Total		4348	100,0		

oz18a292 Visiting art museums (visual arts, exhibitions)

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1 Never	96	2,2	16,8	16,8
	2 1, 2 or 3 times a year	413	9,5	72,5	89,3
	3 4, 5, or 6 times a year	46	1,1	8,1	97,4
	4 More than 6 times a year	15	,3	2,6	100,0
	Total	570	13,1	100,0	
Missing	System	3778	86,9		
Total		4348	100,0		

oz18a293 Attending serious theater performances (drama, dance)

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1 Never	141	3,2	32,3	32,3
	2 1, 2 or 3 times a year	277	6,4	63,4	95,7
	3 4, 5, or 6 times a year	12	,3	2,7	98,4

	4 More than 6 times a year	7	,2	1,6	100,0
	Total	437	10,1	100,0	
Missing	System	3911	89,9		
Total		4348	100,0		

oz18a294 As a preschooler, my parents would read to me.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1 Never	265	6,1	15,8	15,8
	2 Sometimes	690	15,9	41,1	56,9
	3 Often	723	16,6	43,1	100,0
	Total	1678	38,6	100,0	
Missing	System	2670	61,4		
Total		4348	100,0		

oz18a295 I was given books on my birthday / Christmas / Saint Nicholas.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1 Never	241	5,5	14,4	14,4
	2 Sometimes	897	20,6	53,5	67,8
	3 Often	540	12,4	32,2	100,0
	Total	1678	38,6	100,0	
Missing	System	2670	61,4		

Total	4348	100,0		
-------	------	-------	--	--

oz18a296 In my family, we talked about the books that I read.

		Frequen cy	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1 Never	699	16,1	41,7	41,7
	2 Sometimes	711	16,4	42,4	84,0
	3 Often	268	6,2	16,0	100,0
	Total	1678	38,6	100,0	
Missin g	System	2670	61,4		
Total		4348	100,0		

oz18a297 My parents were interested in what I read.

		Frequen cy	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1 Never	445	10,2	26,5	26,5
	2 Sometimes	767	17,6	45,7	72,2
	3 Often	466	10,7	27,8	100,0
	Total	1678	38,6	100,0	
Missin g	System	2670	61,4		
Total		4348	100,0		

Geslacht Meten van descriptieve statistieken originele variabelen

```
FREQUENCIES VARIABLES=geslacht
/STATISTICS=STDDEV MINIMUM MAXIMUM MEAN
/ORDER=ANALYSIS.
```

Frequencies

Statistics

geslacht Gender

<u>N</u>	<u>Valid</u>	<u>4348</u>
	<u>Missin g</u>	<u>0</u>
<u>Mean</u>		<u>1,35</u>
<u>Std. Deviation</u>		<u>,476</u>
<u>Minimum</u>		<u>1</u>
<u>Maximum</u>		<u>2</u>

geslacht Gender

		Frequen cy	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1 Male	2837	65,2	65,2	65,2
	2 Female	1511	34,8	34,8	100,0
	Total	4348	100,0	100,0	

Leeftijd Meten van descriptieve statistieken originele variabelen

```
FREQUENCIES VARIABLES=leeftijd  
/STATISTICS=STDDEV MINIMUM MAXIMUM MEAN  
/ORDER=ANALYSIS.
```

Frequencies

Statistics

leeftijd Age of the

household member

N	<u>Valid</u>	<u>4348</u>
	<u>Missin g</u>	<u>0</u>
<u>Mean</u>		<u>55,14</u>
<u>Std. Deviation</u>		<u>16,828</u>
<u>Minimum</u>		<u>18</u>
<u>Maximum</u>		<u>98</u>

leeftijd Age of the household member

		Frequen cy	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	18	1	,0	,0	,0
	19	3	,1	,1	,1
	20	7	,2	,2	,3
	21	12	,3	,3	,5
	22	15	,3	,3	,9
	23	22	,5	,5	1,4
	24	36	,8	,8	2,2
	25	29	,7	,7	2,9
	26	42	1,0	1,0	3,8
	27	51	1,2	1,2	5,0
	28	57	1,3	1,3	6,3
	29	64	1,5	1,5	7,8
	30	53	1,2	1,2	9,0
	31	56	1,3	1,3	10,3
	32	60	1,4	1,4	11,7
	33	75	1,7	1,7	13,4
	34	70	1,6	1,6	15,0
	35	70	1,6	1,6	16,6
	36	60	1,4	1,4	18,0

37	59	1,4	1,4	19,4
38	65	1,5	1,5	20,9
39	66	1,5	1,5	22,4
40	61	1,4	1,4	23,8
41	60	1,4	1,4	25,2
42	82	1,9	1,9	27,0
43	60	1,4	1,4	28,4
44	70	1,6	1,6	30,0
45	55	1,3	1,3	31,3
46	42	1,0	1,0	32,3
47	69	1,6	1,6	33,9
48	84	1,9	1,9	35,8
49	72	1,7	1,7	37,4
50	73	1,7	1,7	39,1
51	88	2,0	2,0	41,1
52	85	2,0	2,0	43,1
53	76	1,7	1,7	44,8
54	72	1,7	1,7	46,5
55	77	1,8	1,8	48,3

56	84	1,9	1,9	50,2
57	78	1,8	1,8	52,0
58	99	2,3	2,3	54,3
59	95	2,2	2,2	56,5
60	89	2,0	2,0	58,5
61	83	1,9	1,9	60,4
62	69	1,6	1,6	62,0
63	85	2,0	2,0	64,0
64	89	2,0	2,0	66,0
65	84	1,9	1,9	67,9

66	83	1,9	1,9	69,8
67	84	1,9	1,9	71,8
68	95	2,2	2,2	74,0
69	97	2,2	2,2	76,2
70	80	1,8	1,8	78,0
71	88	2,0	2,0	80,1
72	104	2,4	2,4	82,5
73	95	2,2	2,2	84,6
74	87	2,0	2,0	86,6
75	96	2,2	2,2	88,8
76	61	1,4	1,4	90,2
77	67	1,5	1,5	91,8
78	50	1,1	1,1	92,9
79	47	1,1	1,1	94,0
80	37	,9	,9	94,9
81	49	1,1	1,1	96,0
82	41	,9	,9	96,9
83	27	,6	,6	97,6
84	19	,4	,4	98,0
85	16	,4	,4	98,4
86	18	,4	,4	98,8
87	12	,3	,3	99,1
88	12	,3	,3	99,3
89	3	,1	,1	99,4
90	6	,1	,1	99,5
91	6	,1	,1	99,7
92	1	,0	,0	99,7
93	5	,1	,1	99,8
94	2	,0	,0	99,9
95	5	,1	,1	100,0
98	1	,0	,0	100,0

Total	4348	100,0	100,0	
-------	------	-------	-------	--

*Westerse achtergrond Meten van descriptieve statistieken
originele variabelen*

```
FREQUENCIES VARIABLES=herkomstgroep
/STATISTICS=STDDEV MINIMUM MAXIMUM MEAN
/ORDER=ANALYSIS.
```

Frequencies

Statistics

herkomstgroep Origin

N	Valid	3876
	Missing	472
Mean		30,72
Std. Deviation		65,090
Minimum		0
Maximum		202

herkomstgroep Origin

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 Dutch background	3094	71,2	79,8	79,8
	101 First generation foreign, Western background	153	3,5	3,9	83,8
	102 First generation foreign, non-western background	232	5,3	6,0	89,8

	201 Second generation foreign, Western background	246	5,7	6,3	96,1
	202 Second generation foreign, non-western background	151	3,5	3,9	100,0
	Total	3876	89,1	100,0	
Missing	System	472	10,9		
	Total	4348	100,0		

*Opleidingsniveau Meten van descriptieve statistieken
originele variabelen*

```
FREQUENCIES VARIABLES=oz18a269 oz18a271
/STATISTICS=STDDEV MINIMUM MAXIMUM MEAN
/ORDER=ANALYSIS.
```

Frequencies

Statistics			oz18a271 What is/was your mother's highest completed education?
oz18a269 What is/was your father's highest education?			
N	Valid	1486	1510
	Missing	2862	2838
Mean		3,98	3,43
Std. Deviation		1,853	1,627
Minimum		1	1

Maximum	8	8
---------	---	---

Frequency Table

oz18a269 What is/was your father's highest completed education?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1 No completed education	64	1,5	4,3	4,3
	2 Primary school	267	6,1	18,0	22,3
	3 VMBO, LBO, MULO, ULO, MAVO (lower/intermediate secondary education; US: junior high school)	512	11,8	34,5	56,7
	4 HAVO / VWO (higher/pre-university secondary education; US: senior high school)	53	1,2	3,6	60,3
	5 MBO (intermediate professional education; US: junior college)	184	4,2	12,4	72,7
	6 HBO (higher professional education; US: college)	236	5,4	15,9	88,6
	7 University	129	3,0	8,7	97,2
	8 Other, namely:	41	,9	2,8	100,0
	Total	1486	34,2	100,0	
Missing	98 I don't know	175	4,0		
	99 I'd rather not say	19	,4		
	System	2668	61,4		

Total	2862	65,8		
Total	4348	100,0		

oz18a271 What is/was your mother's highest completed education?

		Frequen cy	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1 No completed education	75	1,7	5,0	5,0
	2 Primary school	381	8,8	25,2	30,2
	3 VMBO, LBO, MULO, ULO, MAVO (lower/intermediate secondary education; US: junior high school)	607	14,0	40,2	70,4
	4 HAVO / VWO (higher/pre-university secondary education; US: senior high school)	45	1,0	3,0	73,4
	5 MBO (intermediate professional education; US: junior college)	170	3,9	11,3	84,6
	6 HBO (higher professional education; US: college)	153	3,5	10,1	94,8
	7 University	53	1,2	3,5	98,3
	8 Other, namely:	26	,6	1,7	100,0
	Total	1510	34,7	100,0	
Missin g	98 I don't know	151	3,5		
	99 I'd rather not say	19	,4		
	System	2668	61,4		

Total	2838	65,3		
Total	4348	100,0		

Coderen van mondiale identiteit zodat een hogere score ook een sterkere mondiale identiteit is

```
RECODE aab22a201 (4=1) (3=2) (2=3) (1=4) (ELSE=SYSMIS) into
Mondialeidentiteit.
EXECUTE.
```

```
*Autoritatieve opvoedstijl coderen en
betrouwbaarheid controleren*
COMPUTE
Autoritatieve_opvoedstijl=MEAN(oz18a307,oz18a309,oz18a311,oz18
a314) .
EXECUTE.
```

```
RELIABILITY
/VARIABLES=oz18a307 oz18a309 oz18a311 oz18a314
/SCALE('ALL VARIABLES') ALL
/MODEL=ALPHA
/STATISTICS=SCALE CORR
/SUMMARY=TOTAL CORR.
```

Reliability

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	1678	38,6
	Excluded ^a	2670	61,4
	Total	4348	100,0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
,874	,875	4

Inter-Item Correlation Matrix

	oz18a307 My parents tried to make my youth interesting and educational.	oz18a309 Whenever I was having a hard time, my parents would try to comfort me.	oz18a311 Whenever I did something and it worked out well, my parents were proud of me.	oz18a314 By both words and deeds, my parents let me know that they loved me.
oz18a307 My parents tried to make my youth interesting and educational.	1,000	,652	,609	,582
oz18a309 Whenever I was having a hard time, my parents would try to comfort me.	,652	1,000	,687	,647
oz18a311 Whenever I did something and it worked out well, my parents were proud of me.	,609	,687	1,000	,646

oz18a314 By both words and deeds, my parents let me know that they loved me.	,582	,647	,646	1,000
--	------	------	------	-------

Summary Item Statistics

	Mean	Minimum	Maximum	Range	Maximum / Minimum	Variance
Inter-Item Correlations	,637	,582	,687	,105	1,181	,001

Summary Item Statistics

	N of Items
Inter-Item Correlations	4

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Squared Multiple Correlation
oz18a307 My parents tried to make my youth interesting and educational.	11,55	7,757	,698	,494
oz18a309 Whenever I was having a hard time, my parents would try to comfort me.	11,35	7,591	,768	,593
oz18a311 Whenever I did something and it worked out well, my parents were proud of me.	11,25	8,138	,746	,563

oz18a314 By both words and deeds, my parents let me know that they loved me.	11,55	7,623	,713	,514
--	-------	-------	------	------

Item-Total Statistics

Cronbach's Alpha if Item Deleted

oz18a307 My parents tried to make my youth interesting and educational.	,851
oz18a309 Whenever I was having a hard time, my parents would try to comfort me.	,823
oz18a311 Whenever I did something and it worked out well, my parents were proud of me.	,834
oz18a314 By both words and deeds, my parents let me know that they loved me.	,846

Scale Statistics

Mean	Variance	Std. Deviation	N of Items
15,23	13,268	3,643	4

Stap 1: Recoderen van culturele activiteiten ouders en samen ondernemen (1=Nooit, 2/3=Soms, 4=Vaak)

```
RECODE oz18a288 oz18a289 oz18a290 oz18a291 oz18a292 oz18a293
(1=1) (2,3=2) (4=3) INTO rc_oz18a288 rc_oz18a289
rc_oz18a290 rc_oz18a291 rc_oz18a292 rc_oz18a293.
VARIABLE LABELS rc_oz18a288 'Ouders bezochten klassieke
concerten' rc_oz18a289 'Ouders
bezochten kunstmusea' rc_oz18a290
'Ouders bezochten theater' rc_oz18a291
'Samen naar concerten' rc_oz18a292
'Samen naar musea' rc_oz18a293 'Samen
naar theater'.
EXECUTE.
```

Stap 2: Zorgen dat missing waarden door worden gezet naar de follow-up-vraag (bijv. als ouders nooit gingen, dan ook samen nooit)

```
DO IF (rc_oz18a288 = 1).  
    COMPUTE rc_oz18a291 = 1.  
END IF.
```

```
DO IF (rc_oz18a289 = 1).  
    COMPUTE rc_oz18a292 = 1.  
END IF.
```

```
DO IF (rc_oz18a290 = 1).  
    COMPUTE rc_oz18a293 = 1.  
END IF.  
EXECUTE.
```

Stap 3: Leesgedrag recoderen (geen recode nodig als al 1=Nooit, 2=Soms, 3=Vaak)

```
RENAME VARIABLES (oz18a294 = rc_oz18a294) (oz18a295 =  
rc_oz18a295) (oz18a296 = rc_oz18a296) (oz18a297 =  
rc_oz18a297).  
VARIABLE LABELS rc_oz18a294 'Voorlezen door ouders (als  
kleuter)' rc_oz18a295 'Boeken gekregen bij  
gelegenheden' rc_oz18a296 'Gesprekken over  
gelezen boeken' rc_oz18a297 'Ouders toonden  
interesse in lezen'. EXECUTE.
```

Stap 4: Cronbach's alpha controleren met if-item-deleted statistieken

```
RELIABILITY  
    /VARIABLES=rc_oz18a288 rc_oz18a289 rc_oz18a290 rc_oz18a291  
rc_oz18a292 rc_oz18a293  
    /SCALE('ALL VARIABLES') ALL  
/MODEL=ALPHA  
/SUMMARY=TOTAL.
```

Reliability

Scale: ALL VARIABLES Case Processing Summary

N	%

Cases	Valid	1679	38,6
	Excluded ^a	2669	61,4
	Total	4348	100,0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
,881	6

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
rc_oz18a288 Ouders bezochten klassieke concerten	6,2317	3,184	,663	,865
rc_oz18a289 Ouders bezochten kunstmusea	6,0947	2,905	,742	,852
rc_oz18a290 Ouders bezochten theater	6,1805	3,111	,691	,860
rc_oz18a291 Samen naar concerten	6,3103	3,439	,651	,868
rc_oz18a292 Samen naar musea	6,1572	3,015	,733	,853
rc_oz18a293 Samen naar theater	6,2680	3,310	,681	,863

Stap 5: Schaalconstruering: deelcomponenten berekenen en combineren

```
COMPUTE Culturele_activiteiten = MEAN(rc_oz18a291,
rc_oz18a292, rc_oz18a293).
COMPUTE Leesgedrag = MEAN(rc_oz18a294, rc_oz18a295,
rc_oz18a296, rc_oz18a297).
COMPUTE Ervaren_cultureel_kapitaal =
MEAN(Culturele_activiteiten, Leesgedrag).
EXECUTE.
```

aanpassen van de antwoordmogelijkheden van de variabele geslacht

```
RECODE geslacht (1=0) (2=1) INTO Geslacht.new.
VARIABLE LABELS Geslacht.new 'Geslacht'.
EXECUTE.
```

Opleidingsniveau ouders coderen en betrouwbaarheid controleren

```
RECODE oz18a269 oz18a271 (1 thru 7=Copy) (ELSE=SYSMIS) INTO
Opleidingvader OpleidingMoeder.
VARIABLE LABELS Opleidingvader 'OpleidingVader'
/OpleidingMoeder 'OpleidingMoeder'.
EXECUTE.
```

```
COMPUTE
Opleidingsniveau_ouders=MEAN(Opleidingvader,OpleidingMoeder).
EXECUTE.
```

```
RELIABILITY
/VARIABLES=Opleidingvader OpleidingMoeder
/SCALE('ALL VARIABLES') ALL
/MODEL=ALPHA
/STATISTICS=SCALE CORR
/SUMMARY=TOTAL CORR.
```

Reliability

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Case	Valid	1407	32,4

s	Excluded ^a	2941	67,6
	Total	4348	100,0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
,773	,778	2

Inter-Item Correlation Matrix

	Opleidingvader OpleidingVader	OpleidingMoeder OpleidingMoeder
Opleidingvader OpleidingVader	1,000	,636
OpleidingMoeder OpleidingMoeder	,636	1,000

Summary Item Statistics

	Mean	Minimum	Maximum	Range	Maximum / Minimum	Variance
Inter-Item Correlations	,636	,636	,636	,000	1,000	,000

Summary Item Statistics

N of Items

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Squared Multiple Correlation
Opleidingvader OpleidingVader	3,3731	2,339	,636	,405
OpleidingMoeder OpleidingMoeder	3,8628	3,043	,636	,405

Item-Total Statistics

Cronbach's Alpha if Item Deleted

Opleidingvader OpleidingVader	.
OpleidingMoeder OpleidingMoeder	.

Scale Statistics

Mean	Variance	Std. Deviation	N of Items
7,2360	8,776	2,96250	2

Dummificatie van Herkomst tot Westerse achtergrond en niet Westerse achtergrond

```
RECODE herkomstgroep (999=SYSMIS) (0=0) (101=0) (201=0)
(102=1) (202=1) INTO Herkomst.
VARIABLE LABELS herkomstgroep 'Herkomst'.
EXECUTE.
```

Mondiale identiteit Univariatie statistieken uiteindelijke variabelen

```
FREQUENCIES VARIABLES=Mondialeidentiteit
```

```

/STATISTICS=STDDEV MINIMUM MAXIMUM MEAN SKEWNESS
SESKEW /HISTOGRAM /ORDER=ANALYSIS.

```

Frequencies

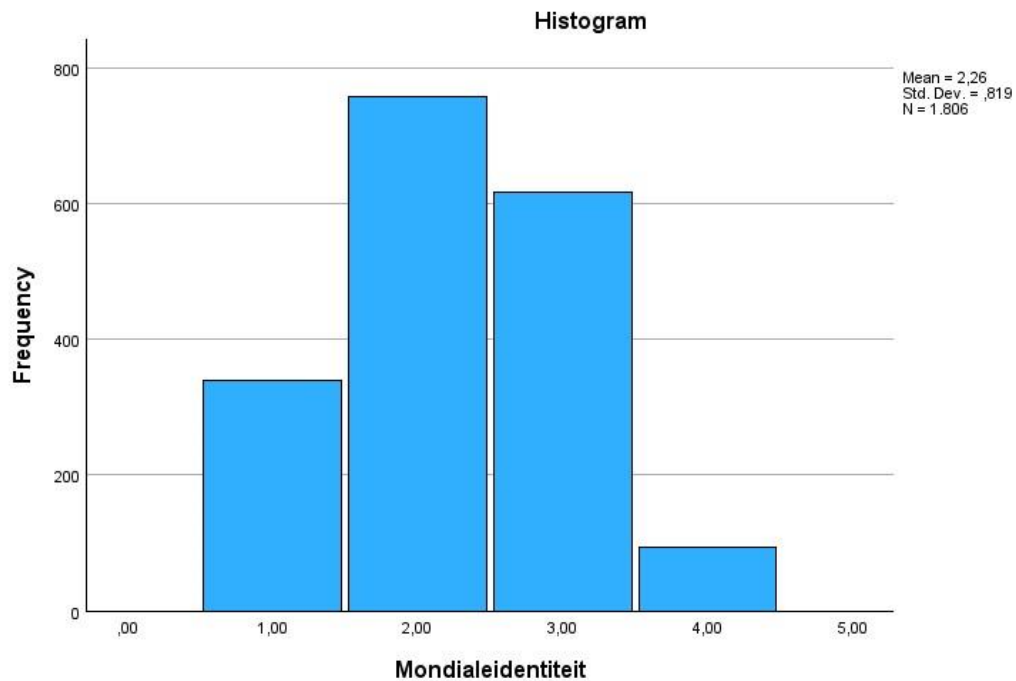
Statistics

Mondialeidentiteit

<u>N</u>	<u>Valid</u>	<u>1806</u>
	<u>Missing</u>	<u>2542</u>
<u>Mean</u>		<u>2,2558</u>
<u>Std. Deviation</u>		<u>,81869</u>
<u>Skewness</u>		<u>,062</u>
<u>Std. Error of Skewness</u>		<u>,058</u>
<u>Minimum</u>		<u>1,00</u>
<u>Maximum</u>		<u>4,00</u>

Mondialeidentiteit

	N	%
1,00	340	7,8%
2,00	757	17,4%
3,00	616	14,2%
4,00	93	2,1%
Missing System	2542	58,5%


```

OUTPUT MODIFY
  /SELECT TABLES
  /IF COMMANDS=["Frequencies(LAST)"] SUBTYPES="Frequencies"
  /TABLECELLS SELECT=[VALIDPERCENT CUMULATIVEPERCENT]
  APPLYTO=COLUMN HIDE=YES
  /TABLECELLS SELECT=[TOTAL] SELECTCONDITION=PARENT(VALID
  MISSING) APPLYTO=ROW HIDE=YES
  /TABLECELLS SELECT=[VALID] APPLYTO=ROWHEADER UNGROUP=YES
  /TABLECELLS SELECT=[PERCENT] SELECTDIMENSION=COLUMNS
  FORMAT="PCT" APPLYTO=COLUMN
  /TABLECELLS SELECT=[COUNT] APPLYTO=COLUMNHEADER REPLACE="N"
  /TABLECELLS SELECT=[PERCENT] APPLYTO=COLUMNHEADER
  REPLACE="%" .

```

*Autoritatieve opvoedstijl Univariatie statistieken
uiteindelijke variabelen*

```

FREQUENCIES VARIABLES=Autoritatieve_opvoedstijl
  /STATISTICS=STDDEV MINIMUM MAXIMUM MEAN SKEWNESS
  SESKEW /HISTOGRAM /ORDER=ANALYSIS.

```

Frequencies

Statistics

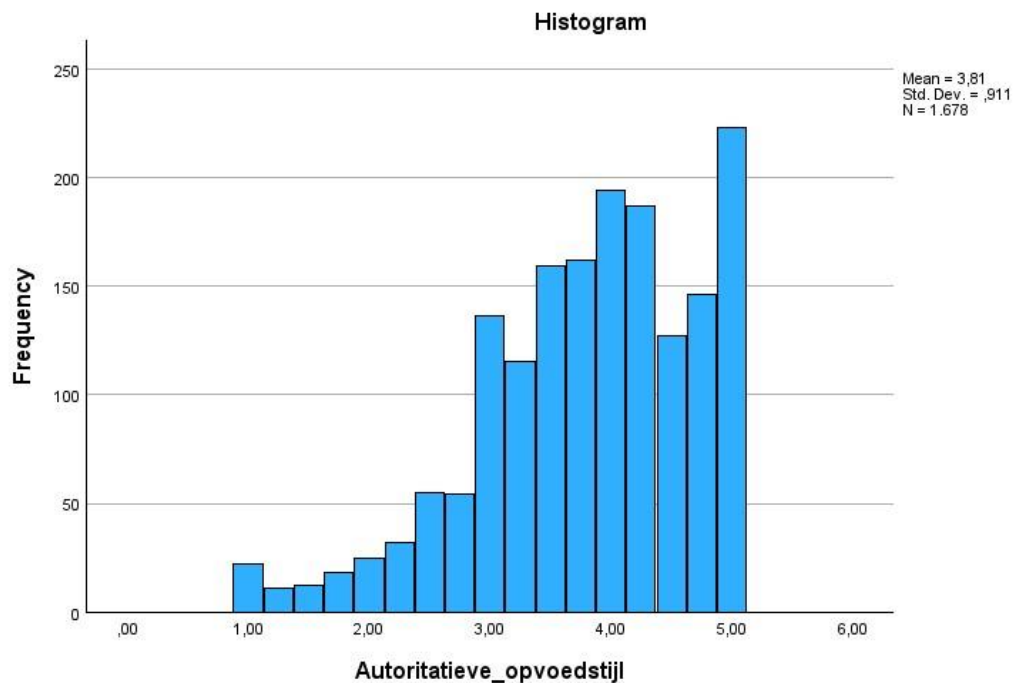
Autoritatieve_opvoedstijl

N	Valid	1678
	Missing	2670
Mean		3,8080
Std. Deviation		,91064
Skewness		-,766
Std. Error of Skewness		,060
Minimum		1,00
Maximum		5,00

Autoritatieve_opvoedstijl

	N	%
1,00	22	0,5%
1,25	11	0,3%
1,50	12	0,3%
1,75	18	0,4%
2,00	25	0,6%
2,25	32	0,7%
2,50	55	1,3%
2,75	54	1,2%
3,00	136	3,1%
3,25	115	2,6%
3,50	159	3,7%
3,75	162	3,7%
4,00	194	4,5%
4,25	187	4,3%

4,50		127	2,9%
4,75		146	3,4%
5,00		223	5,1%
Missin g	Syste m	2670	61,4%


```

OUTPUT MODIFY
  /SELECT TABLES
  /IF COMMANDS=["Frequencies(LAST)"] SUBTYPES="Frequencies"
  /TABLECELLS SELECT=[VALIDPERCENT CUMULATIVEPERCENT]
APPLYTO=COLUMN HIDE=YES
  /TABLECELLS SELECT=[TOTAL] SELECTCONDITION=PARENT (VALID
MISSING) APPLYTO=ROW HIDE=YES
  /TABLECELLS SELECT=[VALID] APPLYTO=ROWHEADER UNGROUP=YES
  /TABLECELLS SELECT=[PERCENT] SELECTDIMENSION=COLUMNS
FORMAT="PCT" APPLYTO=COLUMN
  /TABLECELLS SELECT=[COUNT] APPLYTO=COLUMNHEADER REPLACE="N"
/TABLECELLS SELECT=[PERCENT] APPLYTO=COLUMNHEADER REPLACE="%".

```

*Ervaren cultureel kapitaal Univariatie statistieken
uiteindelijke variabelen*

```
FREQUENCIES VARIABLES=Ervaren_cultureel_Kapitaal
```

```

/STATISTICS=STDDEV MINIMUM MAXIMUM MEAN SKEWNESS
SESKEW /HISTOGRAM /ORDER=ANALYSIS.

```

Frequencies

Statistics

Ervaren_cultureel_kapitaal

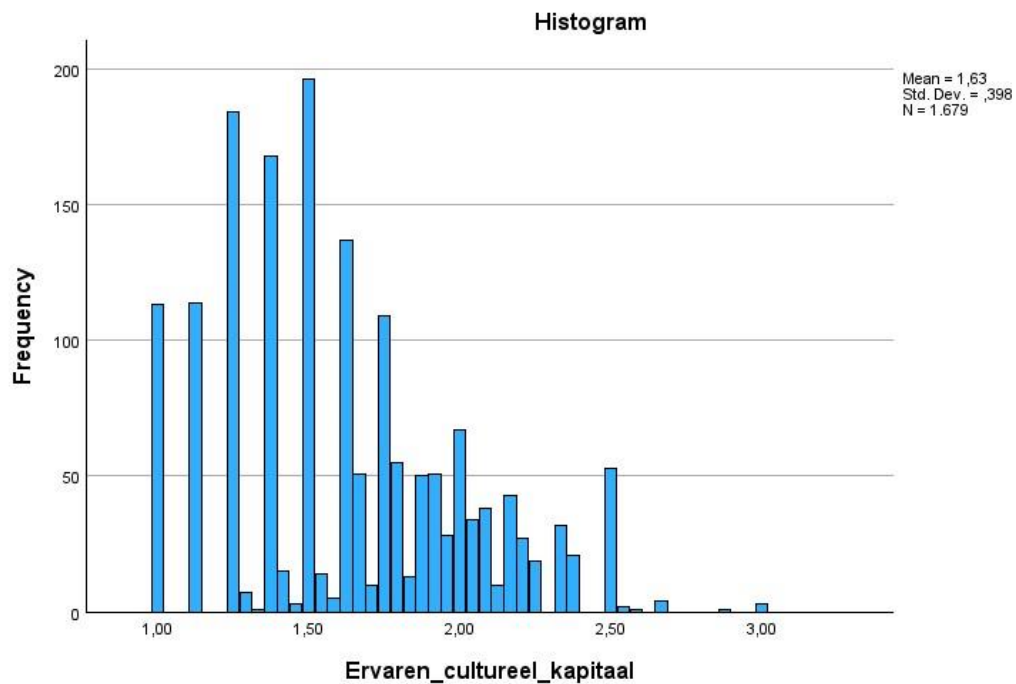
N	Valid	1679
	Missing	2669
Mean		1,6275
Std. Deviation		,39811
Skewness		,443
Std. Error of Skewness		,060
Minimum		1,00
Maximum		3,00

Ervaren_cultureel_kapitaal

	N	%
1,00	113	2,6%
1,13	114	2,6%
1,25	184	4,2%
1,29	7	0,2%
1,33	1	0,0%
1,38	168	3,9%
1,42	15	0,3%
1,46	3	0,1%
1,50	196	4,5%
1,54	14	0,3%
1,58	5	0,1%
1,63	137	3,2%

1,67	51	1,2%
1,71	10	0,2%
1,75	109	2,5%
1,79	55	1,3%
1,83	13	0,3%
1,88	50	1,1%
1,92	51	1,2%
1,96	28	0,6%
2,00	67	1,5%
2,04	33	0,8%
2,04	1	0,0%
2,08	38	0,9%
2,13	10	0,2%
2,17	43	1,0%
2,21	27	0,6%
2,25	19	0,4%
2,33	32	0,7%
2,38	21	0,5%
2,50	53	1,2%
2,54	2	0,0%
2,58	1	0,0%
2,67	4	0,1%
2,88	1	0,0%
3,00	3	0,1%

Missin g	Syste m	2669	61,4%
-------------	------------	------	-------


```

OUTPUT MODIFY
  /SELECT TABLES
  /IF COMMANDS=["Frequencies(LAST)"] SUBTYPES="Frequencies"
  /TABLECELLS SELECT=[VALIDPERCENT CUMULATIVEPERCENT]
APPLYTO=COLUMN HIDE=YES
  /TABLECELLS SELECT=[TOTAL] SELECTCONDITION=PARENT(VALID
MISSING) APPLYTO=ROW HIDE=YES
  /TABLECELLS SELECT=[VALID] APPLYTO=ROWHEADER UNGROUP=YES
  /TABLECELLS SELECT=[PERCENT] SELECTDIMENSION=COLUMNS
FORMAT="PCT" APPLYTO=COLUMN
  /TABLECELLS SELECT=[COUNT] APPLYTO=COLUMNHEADER REPLACE="N"
/TABLECELLS          SELECT=[PERCENT]          APPLYTO=COLUMNHEADER
REPLACE="%".

```

Geslacht Univariatie statistieken uiteindelijke variabelen

```

FREQUENCIES VARIABLES=Geslacht.new
  /STATISTICS=STDDEV MINIMUM MAXIMUM MEAN SKEWNESS
SESKEW  /HISTOGRAM  /ORDER=ANALYSIS.

```

Frequencies

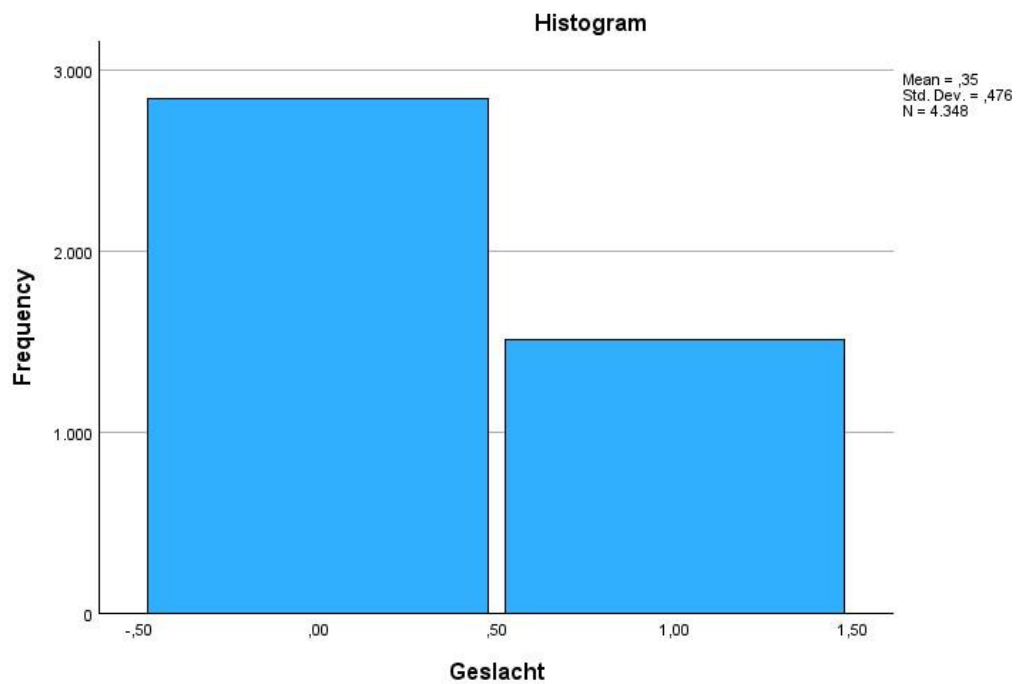
Statistics

Geslacht.new Geslacht

N	Valid	4348
	Missing	0
Mean		,3475
Std. Deviation		,47624
Skewness		,641
Std. Error of Skewness		,037
Minimum		,00
Maximum		1,00

Geslacht.new Geslacht

	N	%
,00	2837	65,2%
1,00	1511	34,8%

OUTPUT MODIFY

```

/SELECT TABLES
/IF COMMANDS=["Frequencies(LAST)"] SUBTYPES="Frequencies"
/TABLECELLS SELECT=[VALIDPERCENT CUMULATIVEPERCENT]
APPLYTO=COLUMN HIDE=YES
/TABLECELLS SELECT=[TOTAL] SELECTCONDITION=PARENT (VALID
MISSING) APPLYTO=ROW HIDE=YES
/TABLECELLS SELECT=[VALID] APPLYTO=ROWHEADER UNGROUP=YES
/TABLECELLS SELECT=[PERCENT] SELECTDIMENSION=COLUMNS
FORMAT="PCT" APPLYTO=COLUMN
/TABLECELLS SELECT=[COUNT] APPLYTO=COLUMNHEADER REPLACE="N"
/TABLECELLS SELECT=[PERCENT] APPLYTO=COLUMNHEADER
REPLACE="%" .

```

Leeftijd Univariatie statistieken uiteindelijke variabelen

```

FREQUENCIES VARIABLES=leeftijd
/STATISTICS=STDDEV MINIMUM MAXIMUM MEAN SKEWNESS
SESKEW /HISTOGRAM /ORDER=ANALYSIS.

```

Frequencies

Statistics

leeftijd Age of the household member

<u>N</u>	<u>Valid</u>	<u>4348</u>
	<u>Missing</u>	<u>0</u>
<u>Mean</u>		<u>55,14</u>
<u>Std. Deviation</u>		<u>16,828</u>
<u>Skewness</u>		<u>-,117</u>
<u>Std. Error of Skewness</u>		<u>,037</u>
<u>Minimum</u>		<u>18</u>
<u>Maximum</u>		<u>98</u>

leeftijd Age of the household member

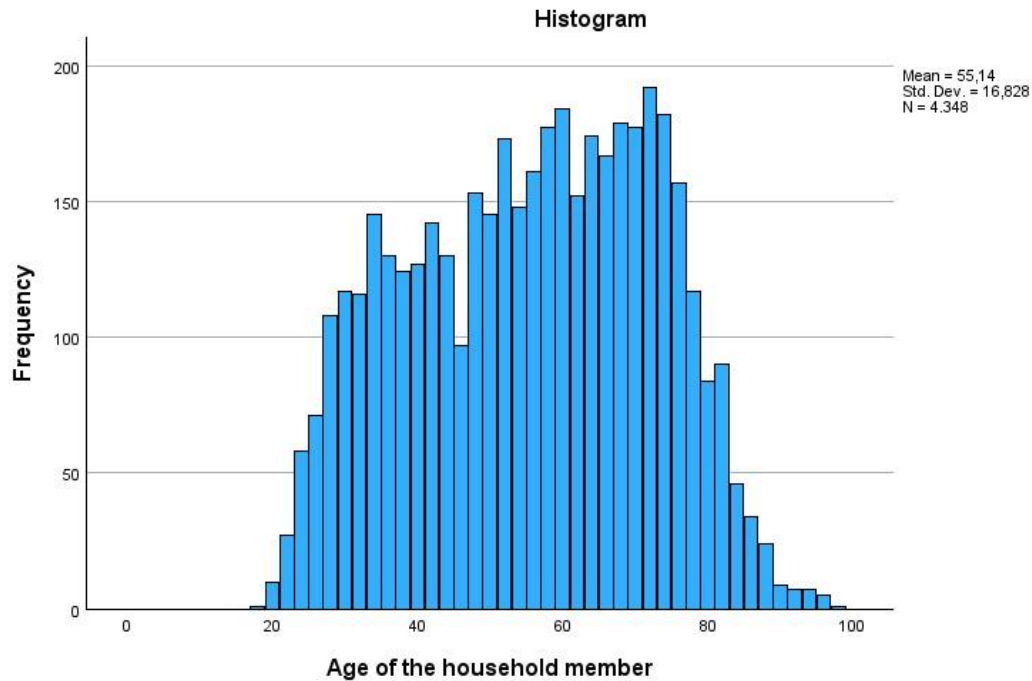
	<u>N</u>	<u>%</u>
<u>18</u>	<u>1</u>	<u>0,0%</u>

19	3	0,1%
20	7	0,2%
21	12	0,3%
22	15	0,3%
23	22	0,5%
24	36	0,8%
25	29	0,7%
26	42	1,0%
27	51	1,2%
28	57	1,3%
29	64	1,5%
30	53	1,2%
31	56	1,3%
32	60	1,4%
33	75	1,7%
34	70	1,6%
35	70	1,6%
36	60	1,4%
37	59	1,4%
38	65	1,5%
39	66	1,5%
40	61	1,4%
41	60	1,4%
42	82	1,9%
43	60	1,4%
44	70	1,6%

45	55	1,3%
46	42	1,0%
47	69	1,6%

48	84	1,9%
49	72	1,7%
50	73	1,7%
51	88	2,0%
52	85	2,0%
53	76	1,7%
54	72	1,7%
55	77	1,8%
56	84	1,9%
57	78	1,8%
58	99	2,3%
59	95	2,2%
60	89	2,0%
61	83	1,9%
62	69	1,6%
63	85	2,0%
64	89	2,0%
65	84	1,9%
66	83	1,9%
67	84	1,9%
68	95	2,2%
69	97	2,2%
70	80	1,8%
71	88	2,0%
72	104	2,4%
73	95	2,2%
74	87	2,0%
75	96	2,2%
76	61	1,4%
77	67	1,5%

78	50	1,1%
79	47	1,1%
80	37	0,9%
81	49	1,1%
82	41	0,9%
83	27	0,6%
84	19	0,4%
85	16	0,4%
86	18	0,4%
87	12	0,3%
88	12	0,3%
89	3	0,1%
90	6	0,1%
91	6	0,1%
92	1	0,0%
93	5	0,1%
94	2	0,0%
95	5	0,1%
98	1	0,0%


```

OUTPUT MODIFY
  /SELECT TABLES
  /IF COMMANDS=["Frequencies(LAST)"] SUBTYPES="Frequencies"
  /TABLECELLS SELECT=[VALIDPERCENT CUMULATIVEPERCENT]
APPLYTO=COLUMN HIDE=YES
  /TABLECELLS SELECT=[TOTAL] SELECTCONDITION=PARENT(VALID
MISSING) APPLYTO=ROW HIDE=YES
  /TABLECELLS SELECT=[VALID] APPLYTO=ROWHEADER UNGROUP=YES
  /TABLECELLS SELECT=[PERCENT] SELECTDIMENSION=COLUMNS
FORMAT="PCT" APPLYTO=COLUMN
  /TABLECELLS SELECT=[COUNT] APPLYTO=COLUMNHEADER
REPLACE="N" /TABLECELLS SELECT=[PERCENT]
APPLYTO=COLUMNHEADER REPLACE="%%".
*Westerse achtergrond Univariatie statistieken uiteindelijke
variabelen*

```

```

FREQUENCIES VARIABLES=Herkomst
  /STATISTICS=STDDEV MINIMUM MAXIMUM MEAN SKEWNESS
SESKEW /HISTOGRAM /ORDER=ANALYSIS.

```

Frequencies

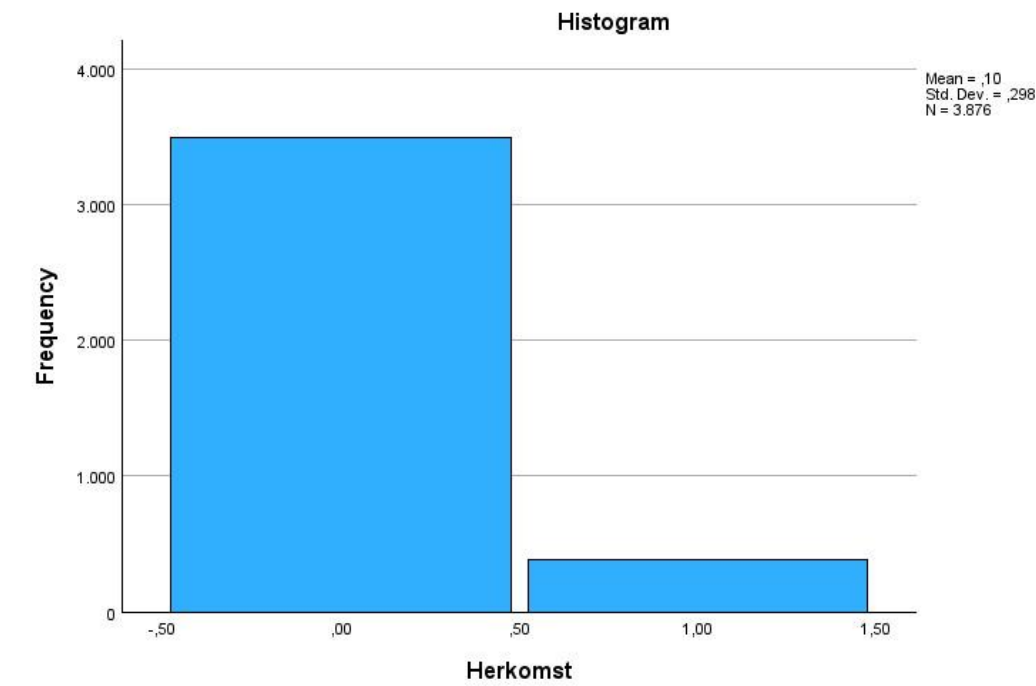
Statistics

Herkomst

N	Valid	3876
	Missing	472
Mean		,0988
Std. Deviation		,29845
Skewness		2,690
Std. Error of Skewness		,039
Minimum		,00
Maximum		1,00

Herkomst

		N	%
,00		3493	80,3%
1,00		383	8,8%
Missing	System	472	10,9%

OUTPUT MODIFY
/SELECT TABLES

```

/IF COMMANDS=["Frequencies(LAST)"] SUBTYPES="Frequencies"
/TABLECELLS SELECT=[VALIDPERCENT CUMULATIVEPERCENT]
APPLYTO=COLUMN HIDE=YES
/TABLECELLS SELECT=[TOTAL] SELECTCONDITION=PARENT (VALID
MISSING) APPLYTO=ROW HIDE=YES
/TABLECELLS SELECT=[VALID] APPLYTO=ROWHEADER UNGROUP=YES
/TABLECELLS SELECT=[PERCENT] SELECTDIMENSION=COLUMNS
FORMAT="PCT" APPLYTO=COLUMN
/TABLECELLS SELECT=[COUNT] APPLYTO=COLUMNHEADER REPLACE="N"
/TABLECELLS SELECT=[PERCENT] APPLYTO=COLUMNHEADER
REPLACE="%".

```

Opleidingsniveau Univariatie statistieken uiteindelijke variabelen

```

FREQUENCIES VARIABLES=Opleidingsniveau_ouders
/STATISTICS=STDDEV MINIMUM MAXIMUM MEAN SKEWNESS
SESKEW /HISTOGRAM /ORDER=ANALYSIS.

```

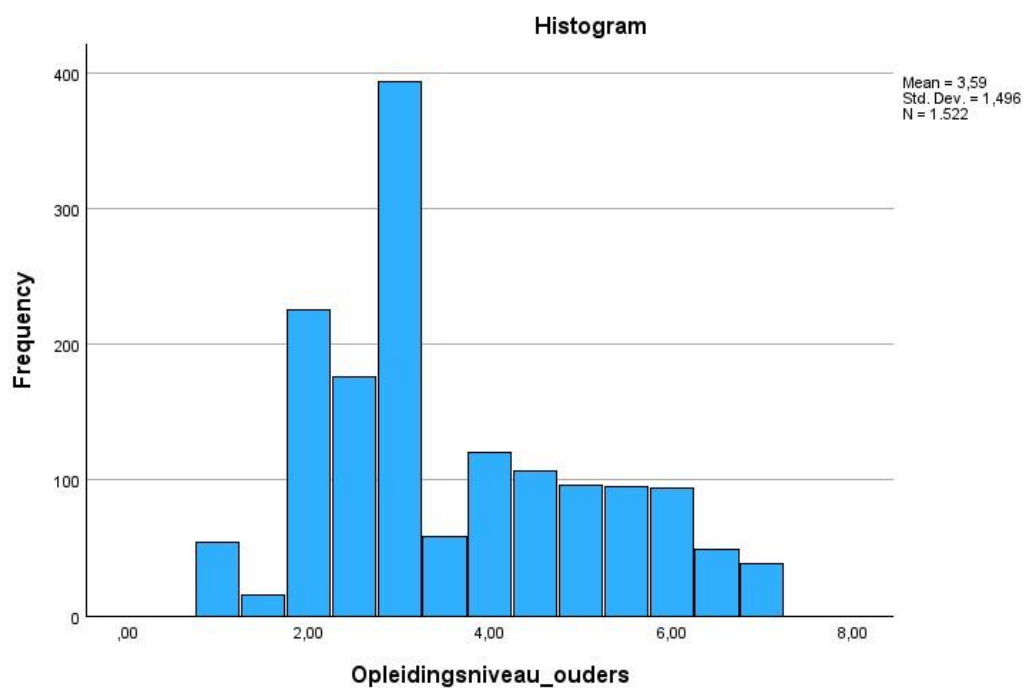
Frequencies

Statistics		
Opleidingsniveau_ouders		
N	Valid	1522
	Missing	2826
Mean		
Std. Deviation		3,5949
		1,49589
Skewness		,541
Std. Error of Skewness		,063
Minimum		1,00
Maximum		7,00

Opleidingsniveau_ouders

N	%

1,00		54	1,2%
1,50		15	0,3%
2,00		225	5,2%
2,50		176	4,0%
3,00		393	9,0%
3,50		59	1,4%
4,00		120	2,8%
4,50		107	2,5%
5,00		96	2,2%
5,50		95	2,2%
6,00		94	2,2%
6,50		49	1,1%
7,00		39	0,9%
Missin g	Syste m	2826	65,0%


```

OUTPUT MODIFY
  /SELECT TABLES
  /IF COMMANDS=["Frequencies(LAST)"] SUBTYPES="Frequencies"
  /TABLECELLS SELECT=[VALIDPERCENT CUMULATIVEPERCENT]
APPLYTO=COLUMN HIDE=YES
  /TABLECELLS SELECT=[TOTAL] SELECTCONDITION=PARENT (VALID
MISSING) APPLYTO=ROW HIDE=YES
  /TABLECELLS SELECT=[VALID] APPLYTO=ROWHEADER UNGROUP=YES
  /TABLECELLS SELECT=[PERCENT] SELECTDIMENSION=COLUMNS
FORMAT="PCT" APPLYTO=COLUMN
  /TABLECELLS SELECT=[COUNT] APPLYTO=COLUMNHEADER REPLACE="N"
/TABLECELLS          SELECT=[PERCENT]          APPLYTO=COLUMNHEADER
REPLACE="%".

```

Filter om beschikbare cases te zien

```

SELECT IF (Ervaren_cultureel_Kapitaal >= 1 AND
          Autoritatieve_opvoedstijl >= 1 AND
          Mondialeidentiteit >= 1 AND
          Opleidingsniveau_ouders >= 1 AND
          Geslacht.new >= 0
AND          Herkomst >= 0
AND          Leeftijd >= 0).
EXECUTE.

```

* Univariate statistieken variabelen*

```

FREQUENCIES VARIABLES=Herkomst Opleidingsniveau_ouders
Geslacht.new Ervaren_cultureel_kapitaal
Autoritatieve_opvoedstijl Mondialeidentiteit leeftijd
/STATISTICS=STDDEV MINIMUM MAXIMUM MEAN /ORDER=ANALYSIS.

```

Frequencies

Notes

Output Created	04-JUN-2025 11:35:05
Comments	

Input	Data	C:\Users\koenk\Downloads\Vraagstellingen Mondiale Identiteit - toelichting bij de LISS-data\MERGE backgroundjan2022__aab22a_EN_1.0__ox17a_EN_1.0p__oz18a_EN_1.0p__vm20a_EN_1.0p.sav
	Active Dataset	DataSet1
	Filter	<none>
	Weight	<none>
	Split File	<none>
	N of Rows in Working Data File	829
Missing Value Handling	Definition of Missing	User-defined missing values are treated as missing.
	Cases Used	Statistics are based on all cases with valid data.
Syntax		FREQUENCIES VARIABLES=Herkomst Opleidingsniveau_ouders Geslacht.new Ervaren_cultureel_kapitaal Autoritatieve_opvoedstijl Mondialeidentiteit leeftijd /STATISTICS=STDD EV MINIMUM MAXIMUM MEAN <u>/ORDER=ANALYSIS.</u>

Resources	Processor Time	00:00:00,06
	Elapsed Time	00:00:00,07

Statistics

		Herkomst	Opleidingsniveau ouders	Geslacht.t.new Geslacht	Ervaren_culturel_kapitaal	Autoritatie op voedstijl
N	Valid	829	829	829	829	829
	Missing	0	0	0	0	0
Mean		,0881	3,4710	,3872	1,6292	3,8369
Std. Deviation		,28355	1,42371	,48741	,39522	,88533
Minimum		,00	1,00	,00	1,00	1,00
Maximum		1,00	7,00	1,00	3,00	5,00

Statistics

			leeftijd Age of the household member
		Mondialeidentiteit	
N	Valid	829	829
	Missing	0	0
Mean		2,2750	57,30
Std. Deviation		,78888	13,693
Minimum		1,00	22
Maximum		4,00	75

Frequency Table

Herkomst	
N	%

,00	756	91,2%
1,00	73	8,8%

Opleidingsniveau_ouders

	N	%
1,00	27	3,3%
1,50	7	0,8%
2,00	137	16,5%
2,50	114	13,8%
3,00	207	25,0%
3,50	37	4,5%
4,00	69	8,3%
4,50	53	6,4%
5,00	55	6,6%
5,50	43	5,2%
6,00	46	5,5%
6,50	19	2,3%
7,00	15	1,8%

Geslacht.new Geslacht

	N	%
,00	508	61,3%
1,00	321	38,7%

Ervaren_cultureel_kapitaa

	N	%
1,00	47	5,7%
1,13	51	6,2%

1,25	98	11,8%
1,29	5	0,6%
1,38	97	11,7%
1,42	7	0,8%
1,46	2	0,2%
1,50	92	11,1%
1,54	5	0,6%
1,58	3	0,4%
1,63	66	8,0%
1,67	27	3,3%
1,71	7	0,8%
1,75	59	7,1%
1,79	24	2,9%
1,83	9	1,1%
1,88	21	2,5%
1,92	22	2,7%
1,96	12	1,4%
2,00	33	4,0%
2,04	17	2,1%
2,04	1	0,1%
2,08	20	2,4%
2,13	6	0,7%
2,17	22	2,7%
2,21	10	1,2%
2,25	6	0,7%
2,33	8	1,0%
2,38	15	1,8%
2,50	32	3,9%
2,54	1	0,1%
2,67	2	0,2%
3,00	2	0,2%

Autoritatieve_opvoedstijl

	N	%
1,00	6	0,7%
1,25	6	0,7%
1,50	5	0,6%
1,75	9	1,1%
2,00	13	1,6%
2,25	19	2,3%
2,50	23	2,8%
2,75	32	3,9%
3,00	53	6,4%
3,25	58	7,0%
3,50	76	9,2%
3,75	87	10,5%
4,00	92	11,1%
4,25	104	12,5%
4,50	63	7,6%
4,75	74	8,9%
5,00	109	13,1%

Mondialeidentiteit

	N	%
1,00	137	16,5%
2,00	365	44,0%
3,00	289	34,9%
4,00	38	4,6%

**leeftijd Age of the
household member**

	N	%
22	1	0,1%
23	1	0,1%
24	3	0,4%
25	2	0,2%
26	3	0,4%
27	5	0,6%
28	9	1,1%
29	7	0,8%
30	7	0,8%
31	4	0,5%
32	11	1,3%
33	13	1,6%
34	13	1,6%
35	9	1,1%
36	8	1,0%
37	8	1,0%
38	8	1,0%
39	7	0,8%
40	6	0,7%
41	13	1,6%
42	14	1,7%
43	12	1,4%
44	11	1,3%
45	13	1,6%
46	3	0,4%
47	4	0,5%
48	20	2,4%
49	9	1,1%

50	14	1,7%
51	17	2,1%
52	11	1,3%
53	18	2,2%
54	17	2,1%
55	16	1,9%
56	19	2,3%
57	13	1,6%
58	21	2,5%
59	24	2,9%
60	23	2,8%
61	21	2,5%
62	26	3,1%
63	19	2,3%
64	20	2,4%
65	27	3,3%
66	21	2,5%
67	27	3,3%
68	24	2,9%
69	31	3,7%
70	28	3,4%
71	40	4,8%
72	43	5,2%
73	38	4,6%
74	32	3,9%
75	15	1,8%

OUTPUT MODIFY

/SELECT TABLES

/IF COMMANDS=["Frequencies(LAST)"] SUBTYPES="Frequencies"

/TABLECELLS SELECT=[VALIDPERCENT CUMULATIVEPERCENT]

APPLYTO=COLUMN HIDE=YES

/TABLECELLS SELECT=[TOTAL] SELECTCONDITION=PARENT(VALID
MISSING) APPLYTO=ROW HIDE=YES

```

/TABLECELLS SELECT=[VALID] APPLYTO=ROWHEADER UNGROUP=YES
/TABLECELLS SELECT=[PERCENT] SELECTDIMENSION=COLUMNS
FORMAT="PCT" APPLYTO=COLUMN
/TABLECELLS SELECT=[COUNT] APPLYTO=COLUMNHEADER REPLACE="N"
/TABLECELLS SELECT=[PERCENT] APPLYTO=COLUMNHEADER
REPLACE="%".

```

Bijlage 2: Bivariatie statistieken

Bivariate statistieken

Er is gebruik gemaakt van de Pearson's Correlation voor de correlaties.

```

CORRELATIONS
/VARIABLES=Mondialeidentiteit Herkomst
Ervaren_cultureel_Kapitaal Autoritatieve_opvoedstijl leeftijd
Opleidingsniveau_ouders
Geslacht.new /PRINT=TWOTAIL NOSIG FULL
/MISSING=PAIRWISE.

```

Correlations

		Correlations		
		Mondialeide ntiteit	Herkom st	Ervaren_cult ureel_kapita al
Mondialeidentiteit	Pearson Correlation	1	,081*	,144**
	Sig. (2-tailed)		,020	<,001
	N	829	829	829
Herkomst	Pearson Correlation	,081*	1	-,091**
	Sig. (2-tailed)	,020		,009
	N	829	829	829

Ervaren_cultureel_kapitaal	Pearson Correlation	,144**	-,091**	1
	Sig. (2-tailed)	<,001	,009	
	N	829	829	829
Autoritatieve_opvoedstijl	Pearson Correlation	,077*	-,039	,485**
	Sig. (2-tailed)	,026	,263	<,001
	N	829	829	829
leeftijd Age of the household member	Pearson Correlation	,111**	-,165**	-,200**
	Sig. (2-tailed)	,001	<,001	<,001
	N	829	829	829
Opleidingsniveau_ouders	Pearson Correlation	,028	-,067	,450**
	Sig. (2-tailed)	,429	,054	<,001
	N	829	829	829
Geslacht.new Geslacht	Pearson Correlation	,191**	,059	,118**
	Sig. (2-tailed)	<,001	,090	<,001
	N	829	829	829

Correlations

		Autoritatieve _opvoedstijl	leeftijd Age of the household member	Opleidingsni veau_ouders
Mondialeidentiteit	Pearson Correlation	,077*	,111**	,028
	Sig. (2-tailed)	,026	,001	,429
	N	829	829	829
Herkomst	Pearson Correlation	-,039	-,165**	-,067
	Sig. (2-tailed)	,263	<,001	,054

	N	829	829	829
Ervaren_cultureel_kapitaal	Pearson Correlation	,485**	-,200**	,450**
	Sig. (2-tailed)	<,001	<,001	<,001
	N	829	829	829
Autoritatieve_opvoedstijl	Pearson Correlation	1	-,191**	,195**
	Sig. (2-tailed)		<,001	<,001
	N	829	829	829
leeftijd Age of the household member	Pearson Correlation	-,191**	1	-,394**
	Sig. (2-tailed)	<,001		<,001
	N	829	829	829
Opleidingsniveau_ouders	Pearson Correlation	,195**	-,394**	1
	Sig. (2-tailed)	<,001	<,001	
	N	829	829	829
Geslacht.new Geslacht	Pearson Correlation	,041	-,041	,047
	Sig. (2-tailed)	,239	,234	,180
	N	829	829	829

Correlations

		Geslacht.new Geslacht
Mondialeidentiteit	Pearson Correlation	,191**
	Sig. (2-tailed)	<,001
	N	829
Herkomst	Pearson Correlation	,059
	Sig. (2-tailed)	,090
	N	829
Ervaren_cultureel_kapitaal	Pearson Correlation	,118**
	Sig. (2-tailed)	<,001

	N	829
Autoritatieve_opvoedstijl	Pearson Correlation	,041
	Sig. (2-tailed)	,239
	N	829
leeftijd Age of the household member	Pearson Correlation	-,041
	Sig. (2-tailed)	,234
	N	829
Opleidingsniveau_ouders	Pearson Correlation	,047
	Sig. (2-tailed)	,180
	N	829
Geslacht.new Geslacht	Pearson Correlation	1
	Sig. (2-tailed)	
	N	829

*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

**. Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

Regressie met uitbijters

De output presenteert de modelschattingen voor de regressie. Hier is gebruikt gemaakt van alle observaties, dit model is ook gebruikt voor de analyse.

```

REGRESSION
/MISSING LISTWISE
/STATISTICS COEFF OUTS CI(95) R ANOVA TOL CHANGE ZPP
/CRITERIA=PIN(.05) POUT(.10) TOLERANCE(.0001)
/NOORIGIN
/DEPENDENT Mondialeidentiteit
/METHOD=ENTER Herkomst Opleidingsniveau_ouders leeftijd
Geslacht.new
/METHOD=ENTER Autoritatieve_opvoedstijl
/METHOD=ENTER Ervaren_cultureel_Kapitaal
/SCATTERPLOT=(*ZRESID,*ZPRED)
/RESIDUALS NORMPROB(ZRESID) /SAVE
COOK LEVER DFFIT DFBETA ZRESID
/PARTIALPLOT ALL.

```

Regression

Variables Entered/Removed^a

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	Geslacht.new Geslacht, leeftijd Age of the household member, Herkomst, Opleidingsniveau_ouders ^b	.	Enter
2	Autoritatieve_opvoedstijl ^b	.	Enter
3	Ervaren_cultureel_kapitaal ^b	.	Enter

a. Dependent Variable: Mondialeidentiteit

b. All requested variables entered.

Model Summary^d

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	Change Statistics	
					R Square Change	F Change
1	,257 ^a	,066	,062	,76422	,066	14,573
2	,273 ^b	,074	,069	,76129	,008	7,367
3	,295 ^c	,087	,080	,75663	,012	11,160

Model Summary^d

Change Statistics

Model	df1	df2	Sig. F Change
1	4	824	<,001
2	1	823	,007
3	1	822	<,001

- a. Predictors: (Constant), Geslacht.new Geslacht, leeftijd Age of the household member, Herkomst, Opleidingsniveau_ouders
- b. Predictors: (Constant), Geslacht.new Geslacht, leeftijd Age of the household member, Herkomst, Opleidingsniveau_ouders, Autoritatieve_opvoedstijl
- c. Predictors: (Constant), Geslacht.new Geslacht, leeftijd Age of the household member, Herkomst, Opleidingsniveau_ouders, Autoritatieve_opvoedstijl, Ervaren_cultureel_kapitaal
- d. Dependent Variable: Mondialeidentiteit

ANOVA ^a						
Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	34,045	4	8,511	14,573	<,001 ^b
	Residual	481,248	824	,584		
	Total	515,293	828			
2	Regression	38,314	5	7,663	13,222	<,001 ^c
	Residual	476,979	823	,580		
	Total	515,293	828			
3	Regression	44,703	6	7,451	13,014	<,001 ^d
	Residual	470,590	822	,572		
	Total	515,293	828			

- a. Dependent Variable: Mondialeidentiteit

- b. Predictors: (Constant), Geslacht.new Geslacht, leeftijd Age of the household member, Herkomst, Opleidingsniveau_ouders
- c. Predictors: (Constant), Geslacht.new Geslacht, leeftijd Age of the household member, Herkomst, Opleidingsniveau_ouders, Autoritatieve_opvoedstijl
- d. Predictors: (Constant), Geslacht.new Geslacht, leeftijd Age of the household member, Herkomst, Opleidingsniveau_ouders, Autoritatieve_opvoedstijl, Ervaren_cultureel_kapitaal

Coefficients^a

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	
		B	Std. Error	Beta	t
1	(Constant)	1,378	,171		8,041
	Herkomst	,291	,096	,104	3,022
	Opleidingsniveau_ouders	,052	,021	,094	2,542
	leeftijd Age of the household member	,010	,002	,174	4,632
	Geslacht.new Geslacht	,303	,055	,187	5,548
2	(Constant)	1,037	,212		4,888
	Herkomst	,305	,096	,110	3,181
	Opleidingsniveau_ouders	,045	,021	,082	2,199
	leeftijd Age of the household member	,011	,002	,187	4,972
	Geslacht.new Geslacht	,298	,054	,184	5,477
	Autoritatieve_opvoeds tijl	,084	,031	,094	2,714
3	(Constant)	,891	,215		4,141
	Herkomst	,326	,096	,117	3,410

Opleidingsniveau_ouders	,016	,022	,030	,739
leeftijd Age of the household member	,011	,002	,185	4,930
Geslacht.new Geslacht	,278	,054	,172	5,109
Autoritatieve_opvoedstijl	,032	,034	,036	,931
Ervaren_cultureel_kapitaal	,282	,084	,141	3,341

Coefficients^a

			95,0% Confidence Interval for B		Correlatio ns
					Zeroorder
Model		Sig.	Lower Bound	Upper Bound	
1	(Constant)	<,001	1,042	1,714	
	Herkomst	,003	,102	,479	,081
	Opleidingsniveau_ouders	,011	,012	,092	,028
	leeftijd Age of the household member	<,001	,006	,014	,111
	Geslacht.new Geslacht	<,001	,196	,411	,191
2	(Constant)	<,001	,620	1,453	
	Herkomst	,002	,117	,493	,081
	Opleidingsniveau_ouders	,028	,005	,086	,028
	leeftijd Age of the household member	<,001	,007	,015	,111
	Geslacht.new Geslacht	<,001	,191	,405	,191
	Autoritatieve_opvoedstijl	,007	,023	,144	,077
3	(Constant)	<,001	,469	1,314	
	Herkomst	<,001	,138	,513	,081

Opleidingsniveau_ouders	,460	-,027	,060	,028
leeftijd Age of the household member	<,001	,006	,015	,111
Geslacht.new Geslacht	<,001	,171	,385	,191
Autoritatieve_opvoedstijl	,352	-,035	,099	,077
Ervaren_cultureel_kapitaal	<,001	,116	,447	,144

Coefficients^a

Model		Correlatic Partial	Part	Collinearity Statistics Tolerance	VIF
1	(Constant)				
	Herkomst	,105	,102	,949	1,054
	Opleidingsniveau_ouders	,088	,086	,825	1,212
	leeftijd Age of the household member	,159	,156	,808	1,238
	Geslacht.new Geslacht	,190	,187	,994	1,006
2	(Constant)				
	Herkomst	,110	,107	,946	1,057
	Opleidingsniveau_ouders	,076	,074	,813	1,230
	leeftijd Age of the household member	,171	,167	,793	1,261
	Geslacht.new Geslacht	,188	,184	,993	1,007
	Autoritatieve_opvoedstijl	,094	,091	,943	1,061
3	(Constant)				
	Herkomst	,118	,114	,942	1,061
	Opleidingsniveau_ouders	,026	,025	,690	1,450
	leeftijd Age of the household member	,169	,164	,793	1,261
	Geslacht.new Geslacht	,175	,170	,981	1,020
	Autoritatieve_opvoedstijl	,032	,031	,751	1,331

Ervaren_cultureel_kapitaal	,116	,111	,623	1,605
----------------------------	------	------	------	-------

a. Dependent Variable: Mondialeidentiteit

Excluded Variables^a

Model		Beta In	t	Sig.	Partial Correlation	Collinearity Statistics Tolerance
1	Autoritatieve_opvoedstijl	,094 ^b	2,714	,007	,094	,943
	Ervaren_cultureel_kapitaal	,159 ^b	4,214	<,001	,145	,782
2	Ervaren_cultureel_kapitaal	,141 ^c	3,341	<,001	,116	,623

Excluded Variables^a

Model		Collinearity Statistics	
		VIF	Minimum Tolerance
1	Autoritatieve_opvoedstijl	1,061	,793
	Ervaren_cultureel_kapitaal	1,278	,694
2	Ervaren_cultureel_kapitaal	1,605	,623

a. Dependent Variable: Mondialeidentiteit

b. Predictors in the Model: (Constant), Geslacht.new Geslacht, leeftijd Age of the household member, Herkomst, Opleidingsniveau_ouders

c. Predictors in the Model: (Constant), Geslacht.new Geslacht, leeftijd Age of the household member, Herkomst, Opleidingsniveau_ouders, Autoritatieve_opvoedstijl

Residuals Statistics^a

	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation	N
Predicted Value	1,7157	3,2169	2,2750	,23236	829
Std. Predicted Value	-2,407	4,054	,000	1,000	829
Standard Error of Predicted Value	,037	,139	,067	,019	829
Adjusted Predicted Value	1,7098	3,2237	2,2749	,23247	829
Residual	-1,85349	2,13245	,00000	,75389	829
Std. Residual	-2,450	2,818	,000	,996	829
Stud. Residual	-2,464	2,830	,000	1,001	829
Deleted Residual	-1,87460	2,14937	,00016	,76048	829
Stud. Deleted Residual	-2,471	2,842	,000	1,002	829
Mahal. Distance	,967	26,803	5,993	4,293	829
Cook's Distance	,000	,018	,001	,002	829
Centered Leverage Value	,001	,032	,007	,005	829

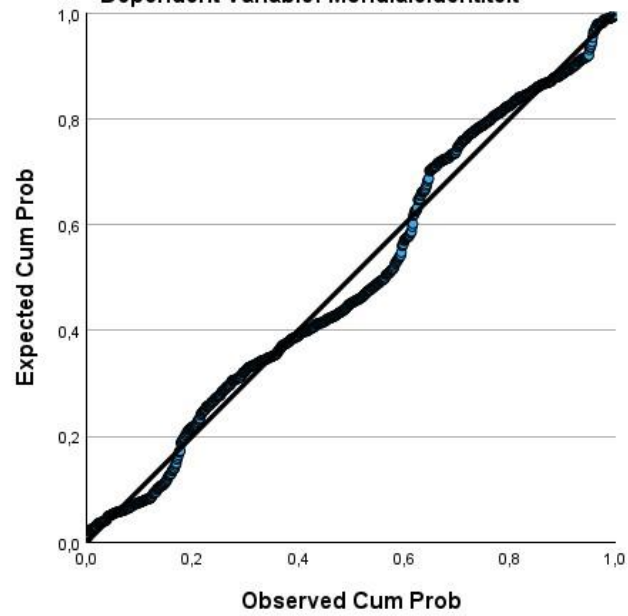
a. Dependent Variable: Mondialeidentiteit

De waarden van de gestandaardiseerde residuen liggen tussen de –2,450 en 2,818. Dit betekent dat er geen gestandaardiseerde residuen zijn met een hogere waarde dan 3.

Charts

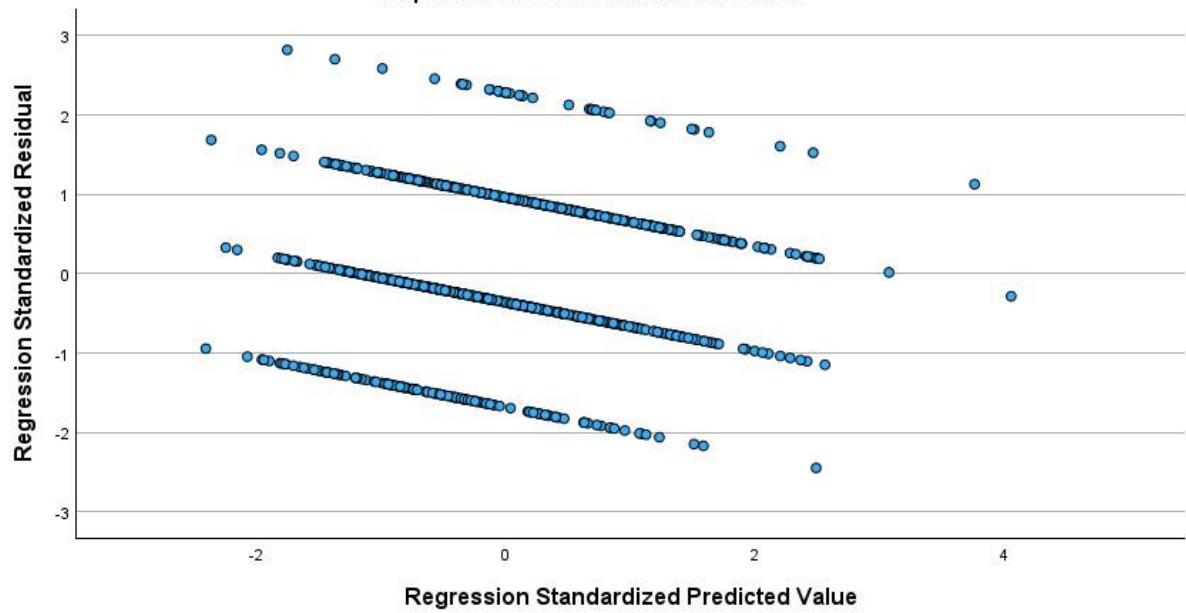
Normal P-P Plot of Regression Standardized Residual

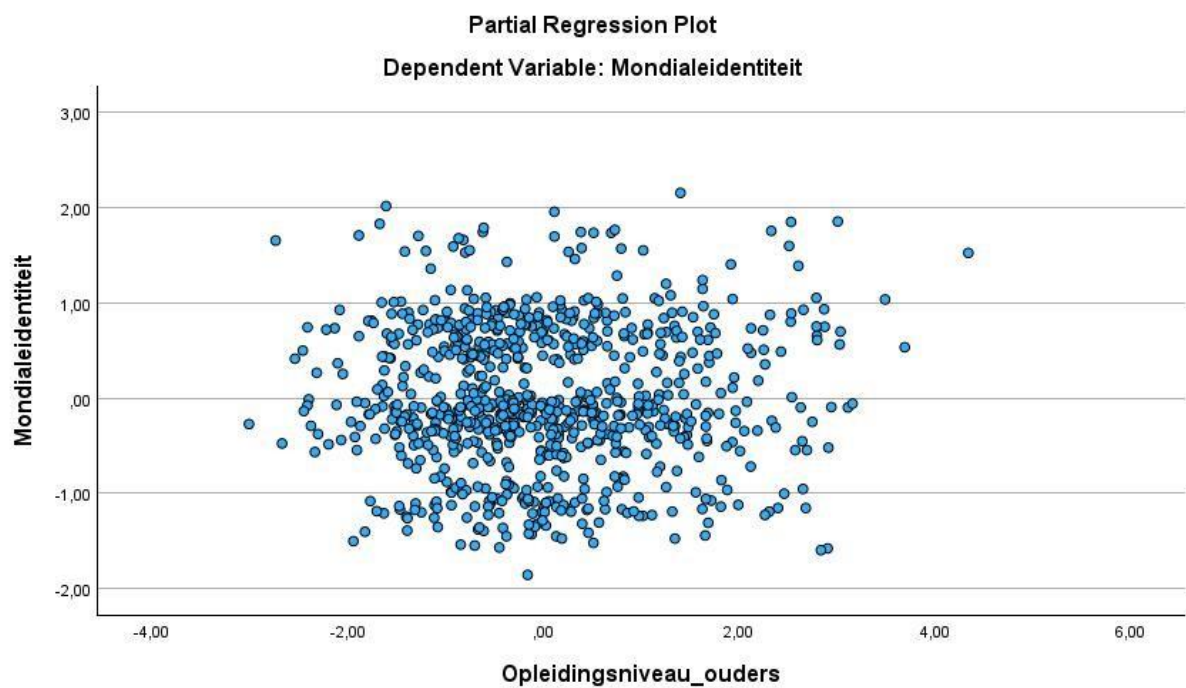
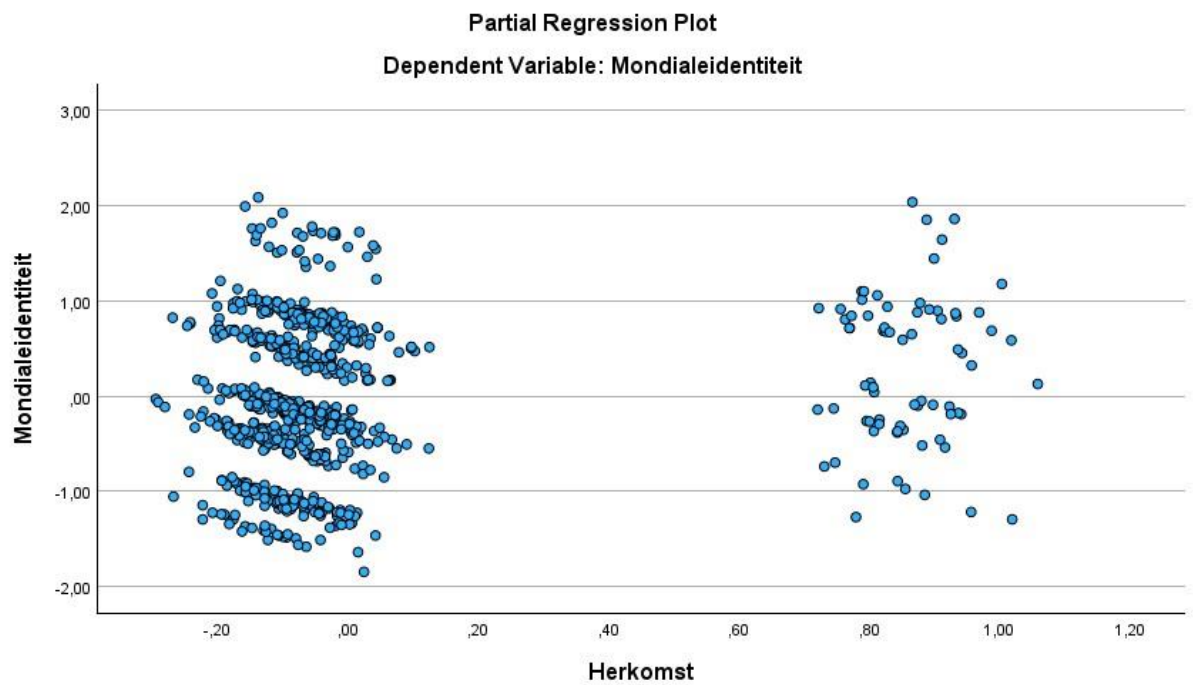
Dependent Variable: Mondialeidentiteit

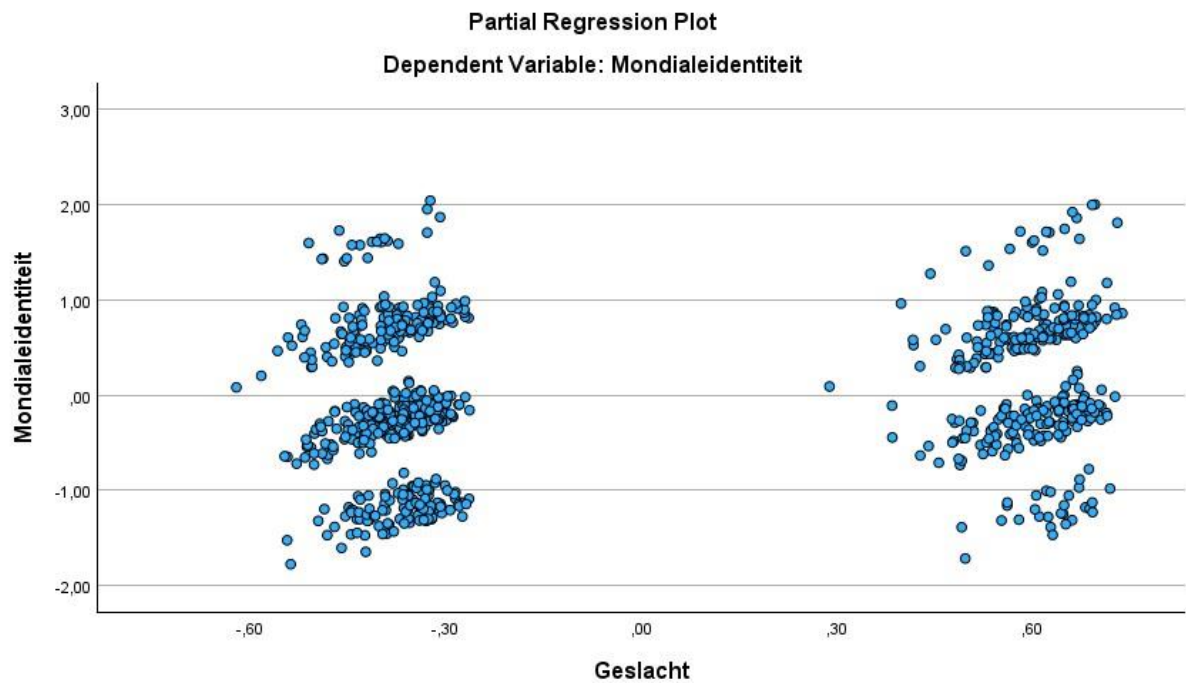
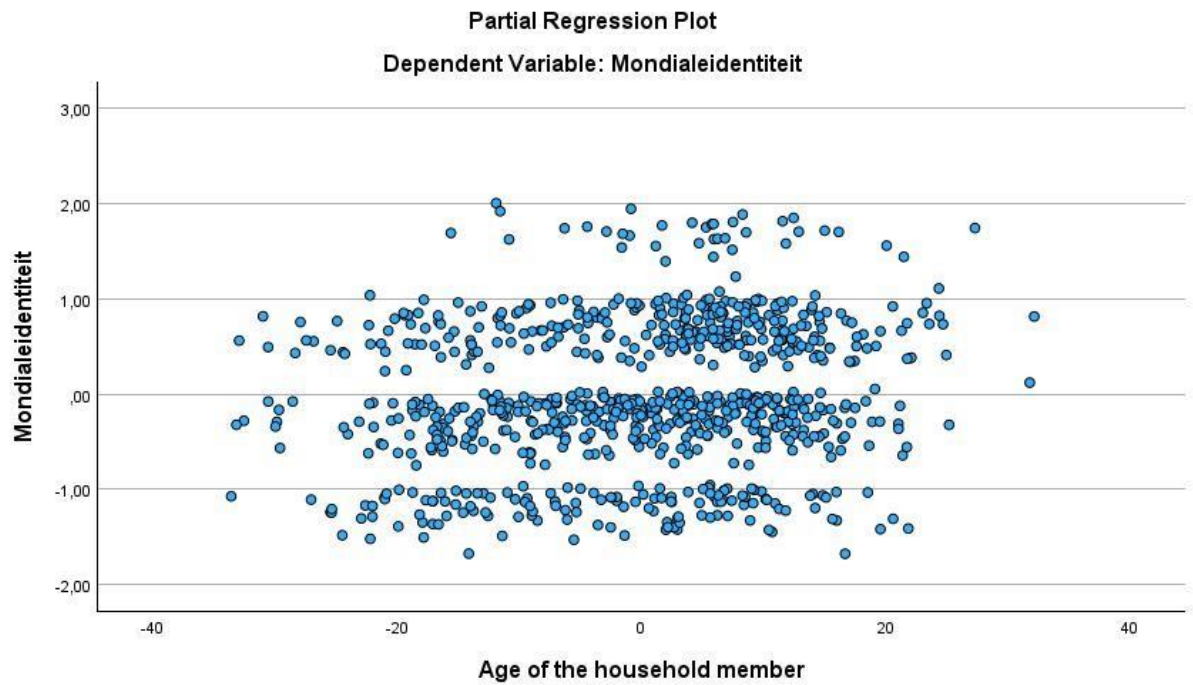

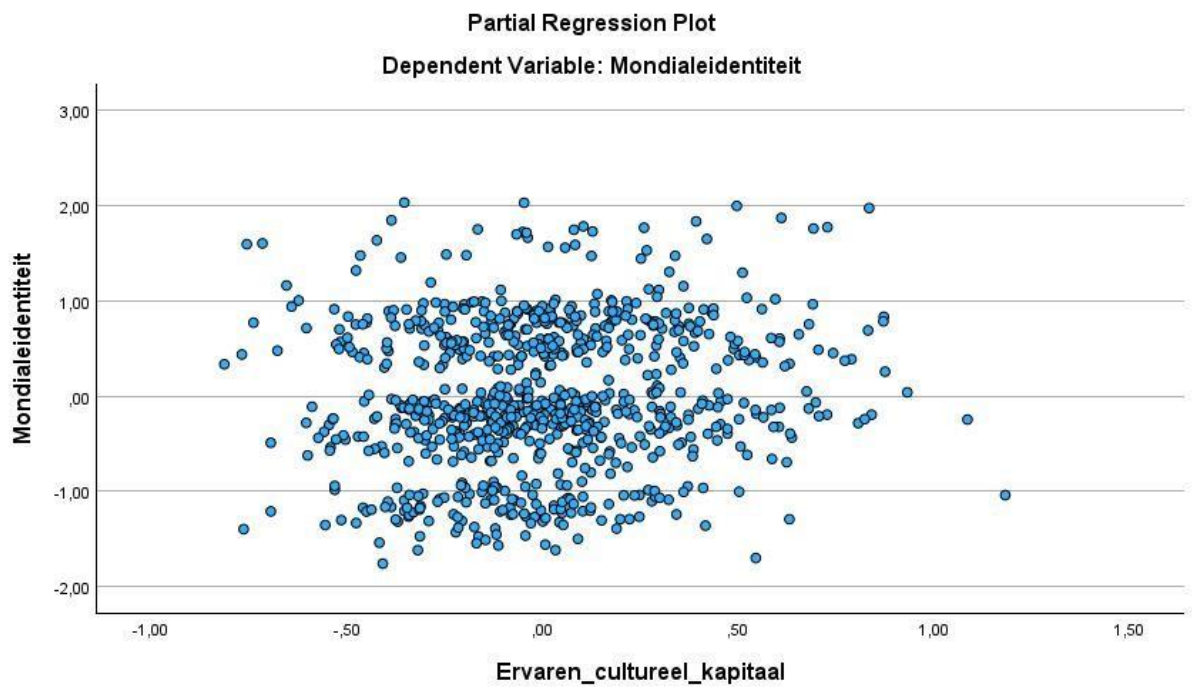
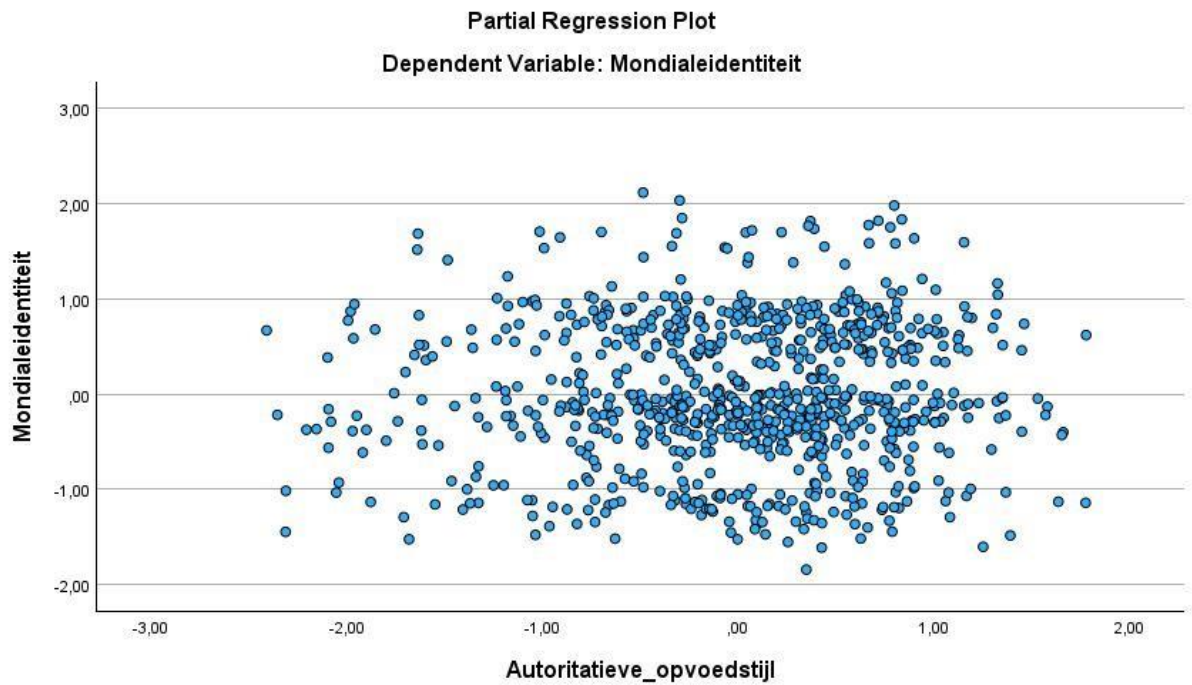
Scatterplot

Dependent Variable: Mondialeidentiteit

REGRESSION

/MISSING LISTWISE

/STATISTICS COEFF OUTS R ANOVA COLLIN TOL CHANGE ZPP

/CRITERIA=PIN(.05) POUT(.10)

/NOORIGIN

```

/DEPENDENT Ervaren_cultureel_Kapitaal
/METHOD=ENTER Herkomst Opleidingsniveau_ouders leeftijd
Geslacht.new Autoritatieve_opvoedstijl
/SCATTERPLOT=(*ZRESID ,*ZPRED)
/RESIDUALS NORMPROB(ZRESID) /SAVE
COOK LEVER DFFIT DFBETA ZRESID
/PARTIALPLOT ALL.

```

Regression

Variables Entered/Removed^a

Mode l	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	Autoritatieve _opvoedstijl, Herkomst, Geslacht.ne w Geslacht, Opleidingsni veau_ouders , leeftijd Age of the household member ^b	.	Enter

a. Dependent Variable: Ervaren_cultureel_kapitaal

b. All requested variables entered.

Model Summary^b

Mode l	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	Change Statistics	
					R Square Change	F Change
1	,614 ^a	,377	,373	,31294	,377	99,538

Model Summary^b

Change Statistics

Model	df1	df2	Sig. F Change
1	5	823	<,001

a. Predictors: (Constant), Autoritatieve_opvoedstijl, Herkomst, Geslacht.new
 Geslacht, Opleidingsniveau_ouders, leeftijd Age of the household member b.
 Dependent Variable: Ervaren_cultureel_kapitaal

ANOVA^a

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	48,739	5	9,748	99,538	<,001 ^b
	Residual	80,596	823	,098		
	Total	129,335	828			

a. Dependent Variable: Ervaren_cultureel_kapitaal
 b. Predictors: (Constant), Autoritatieve_opvoedstijl, Herkomst, Geslacht.new
 Geslacht, Opleidingsniveau_ouders, leeftijd Age of the household member

Coefficients^a

Model		Unstandardized Coefficients B	Std. Error	Standardized Coefficients Beta	t
1	(Constant)	,517	,087		5,927
	Herkomst	-,073	,039	-,053	-1,858
	Opleidingsniveau_ouders	,103	,008	,370	12,114
	leeftijd Age of the household member	,001	,001	,019	,619
	Geslacht.new Geslacht	,071	,022	,088	3,182

Autoritatieve_opvoeds tjl	,183	,013	,411	14,494
------------------------------	------	------	------	--------

Coefficients^a

			Correlation ³			Collinear ity Statistics Toleranc e
Model		Sig.	Zeroorder Partial		Part	
1	(Constant)	<,001				
	Herkomst	,064	-,091	-,065	-,051	,946
	Opleidingsniveau_oude rs	<,001	,450	,389	,333	,813
	leeftijd Age of the household member	,536	-,200	,022	,017	,793
	Geslacht.new Geslacht	,002	,118	,110	,088	,993
	Autoritatieve_opvoedsti jl	<,001	,485	,451	,399	,943

Coefficients^a

Model		Collinearity Statistics VIF
1	(Constant)	
	Herkomst	1,057
	Opleidingsniveau_ouders	1,230
	leeftijd Age of the household member	1,261
	Geslacht.new Geslacht	1,007
	Autoritatieve_opvoedstijl	1,061

a. Dependent Variable: Ervaren_cultureel_kapitaal

Bijlage 3: Invloedrijke punten en uitbijters

Collinearity Diagnostics^a

Model	Dimension	Eigenvalue	Condition Index	Variance Proportions		
				(Constant)	Herkomst	Opleidingsniveau_ouders
1	1	4,352	1,000	,00	,01	,01
	2	,900	2,199	,00	,92	,00
	3	,546	2,822	,00	,01	,01
	4	,141	5,556	,00	,00	,53
	5	,049	9,441	,00	,01	,24
	6	,011	19,715	1,00	,05	,22

Collinearity Diagnostics^a

Model	Dimension	leeftijd Age of the household member	Variance Proportions	
			Geslacht.new Geslacht	Autoritatieve_opvoedingstijl
1	1	,00	,02	,00
	2	,00	,00	,00
	3	,00	,98	,00
	4	,10	,00	,00
	5	,21	,00	,65
	6	,69	,00	,35

a. Dependent Variable: Ervaren_cultureel_kapitaal

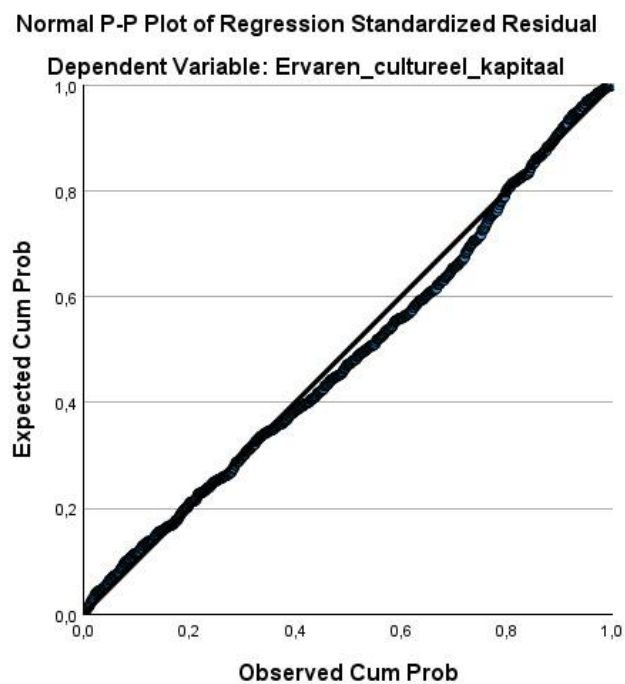
Residuals Statistics^a

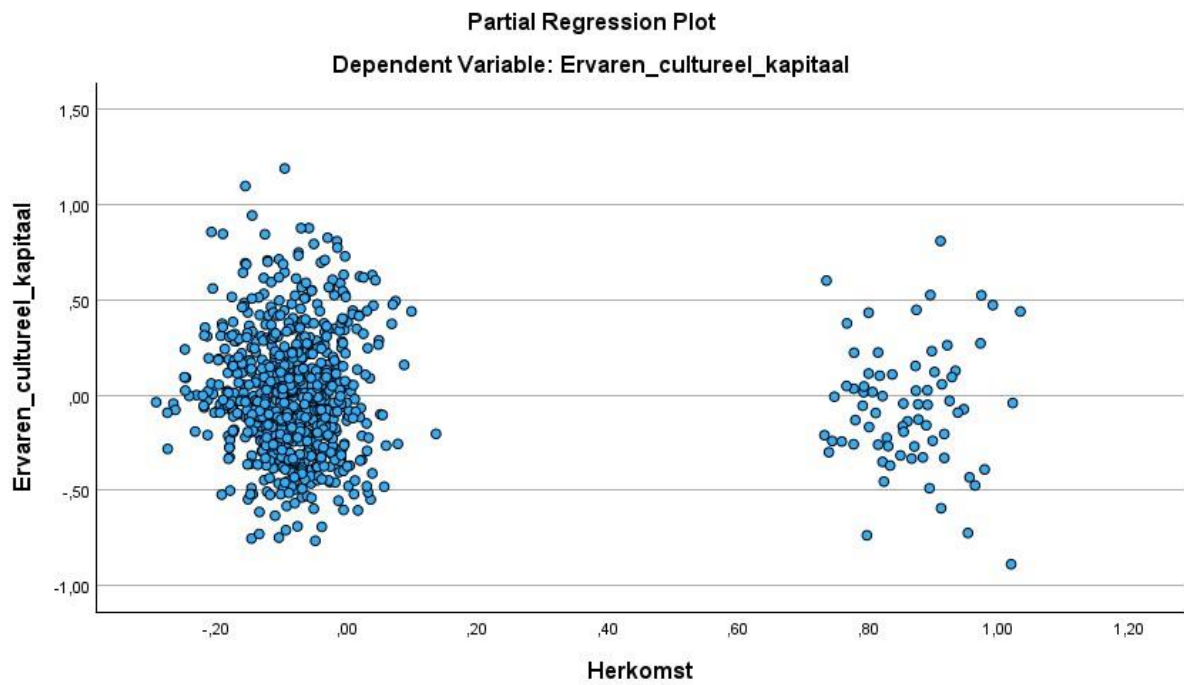
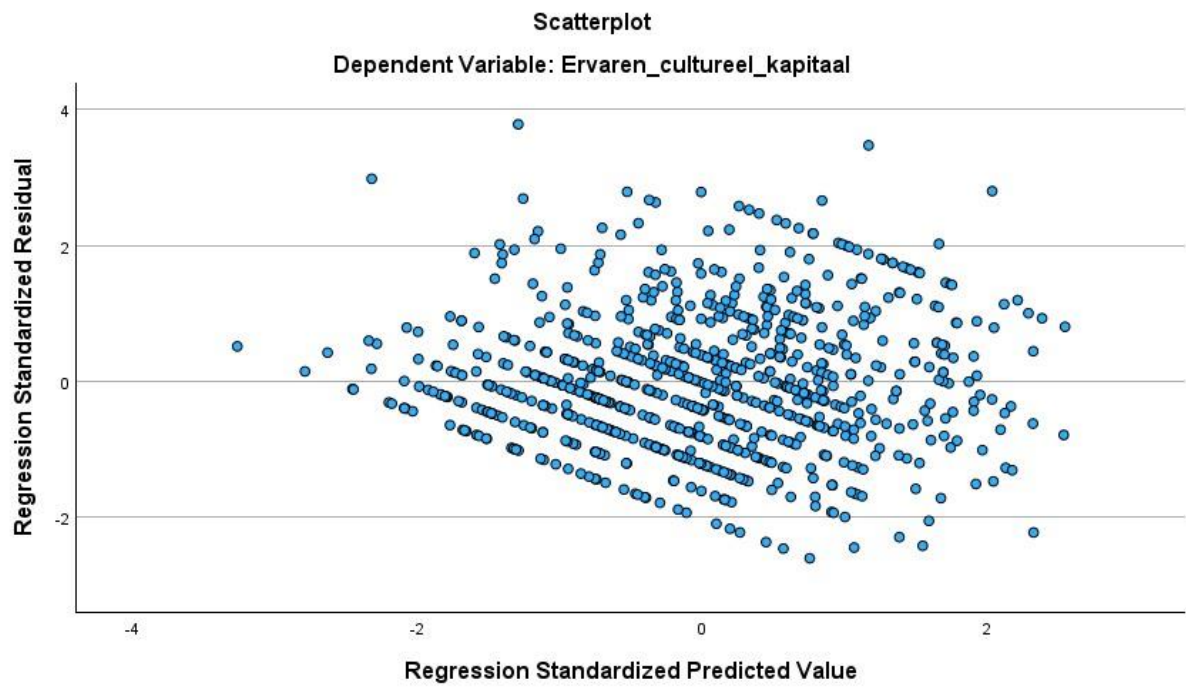
	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation	N
Predicted Value	,8382	2,2480	1,6292	,24262	829
Std. Predicted Value	-3,260	2,551	,000	1,000	829

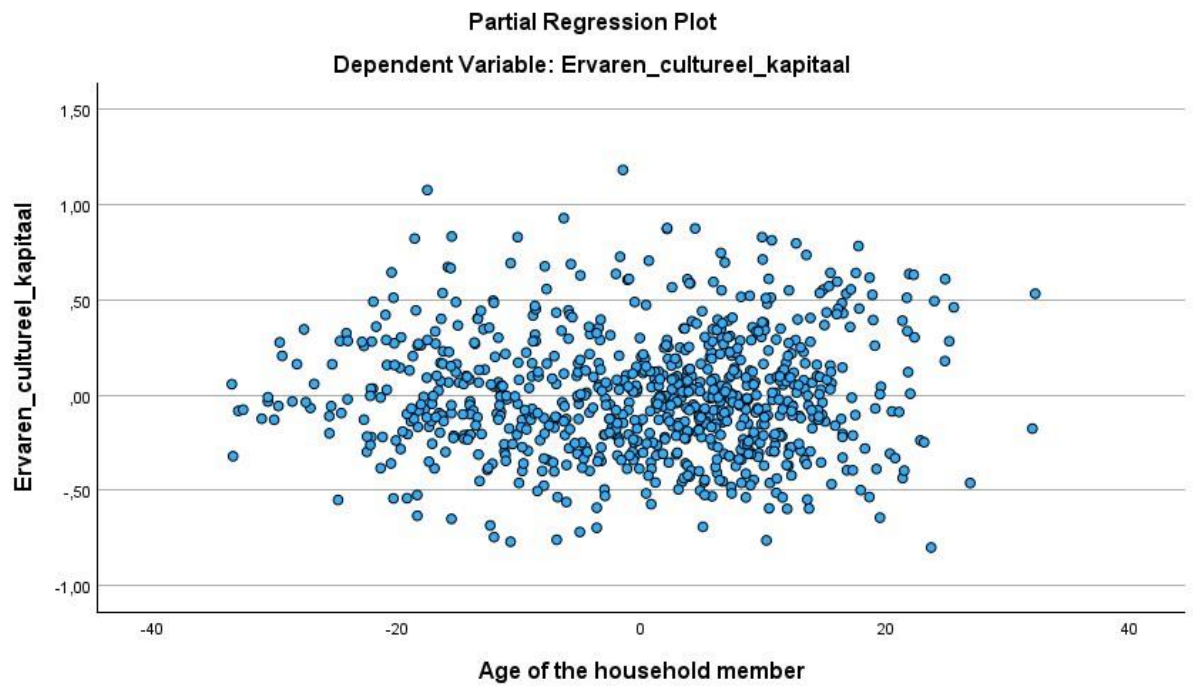
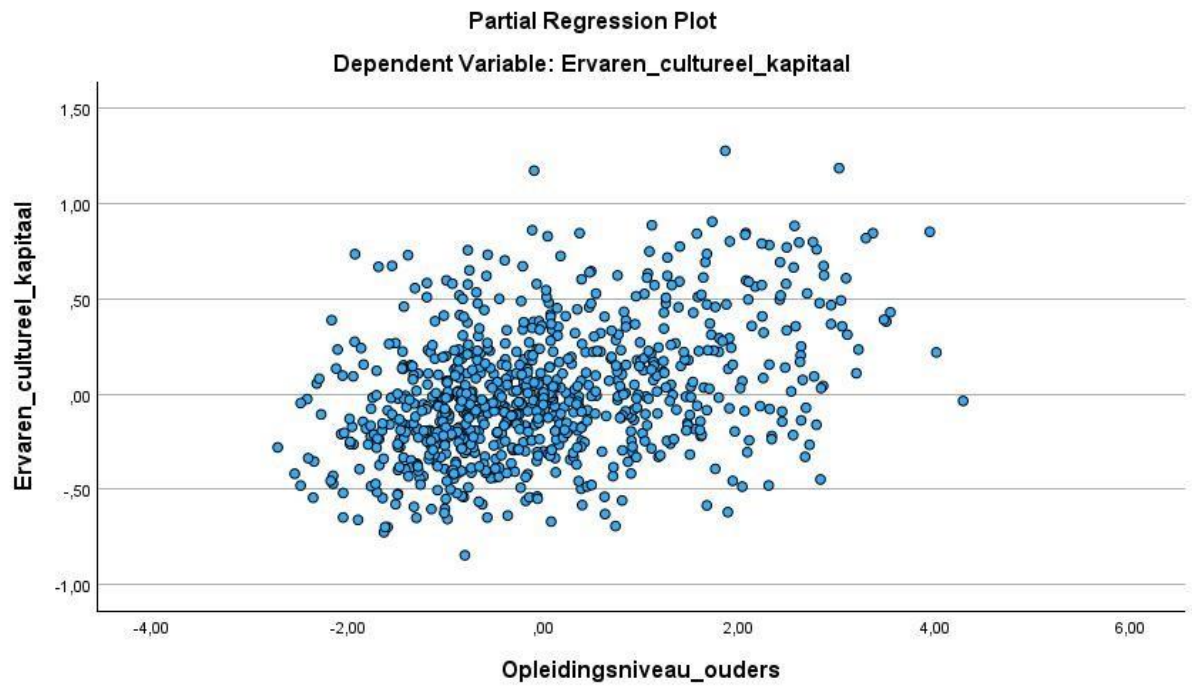
Standard Error of Predicted Value	,015	,054	,025	,008	829
Adjusted Predicted Value	,8334	2,2485	1,6291	,24255	829
Residual	-,81316	1,18339	,00000	,31199	829
Std. Residual	-2,598	3,782	,000	,997	829
Stud. Residual	-2,627	3,791	,000	1,001	829
Deleted Residual	-,83138	1,18905	,00005	,31435	829
Stud. Deleted Residual	-2,637	3,822	,000	1,002	829
Mahal. Distance	,782	24,081	4,994	3,971	829
Cook's Distance	,000	,033	,001	,003	829
Centered Leverage Value	,001	,029	,006	,005	829

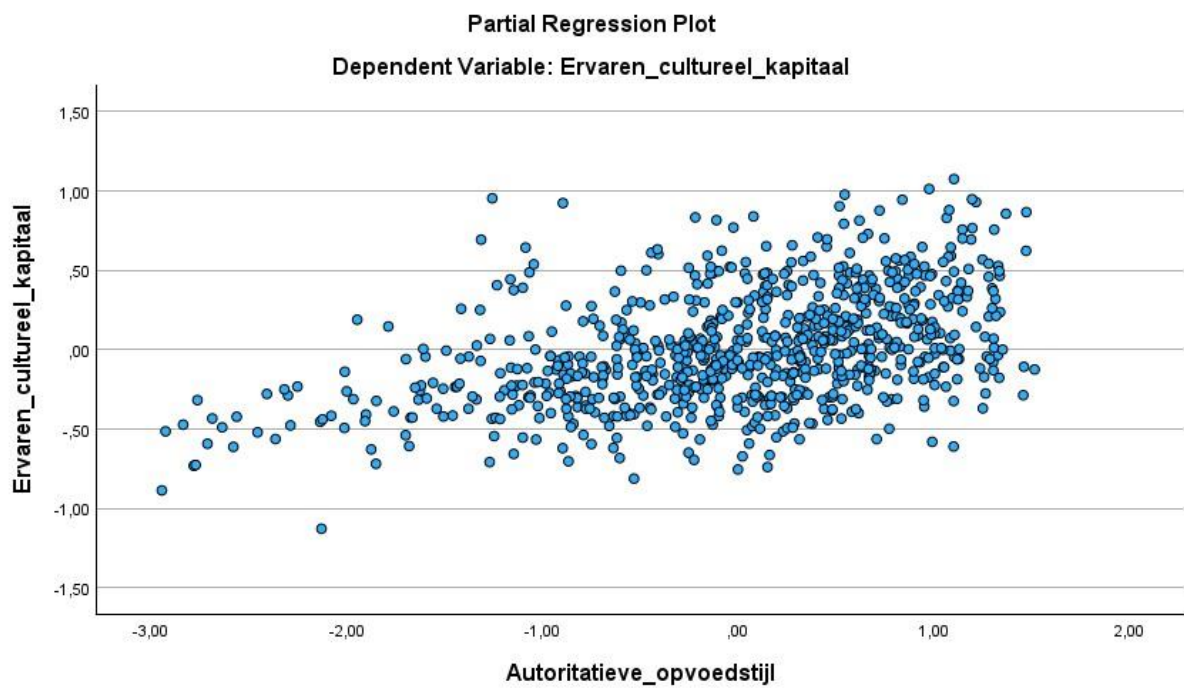
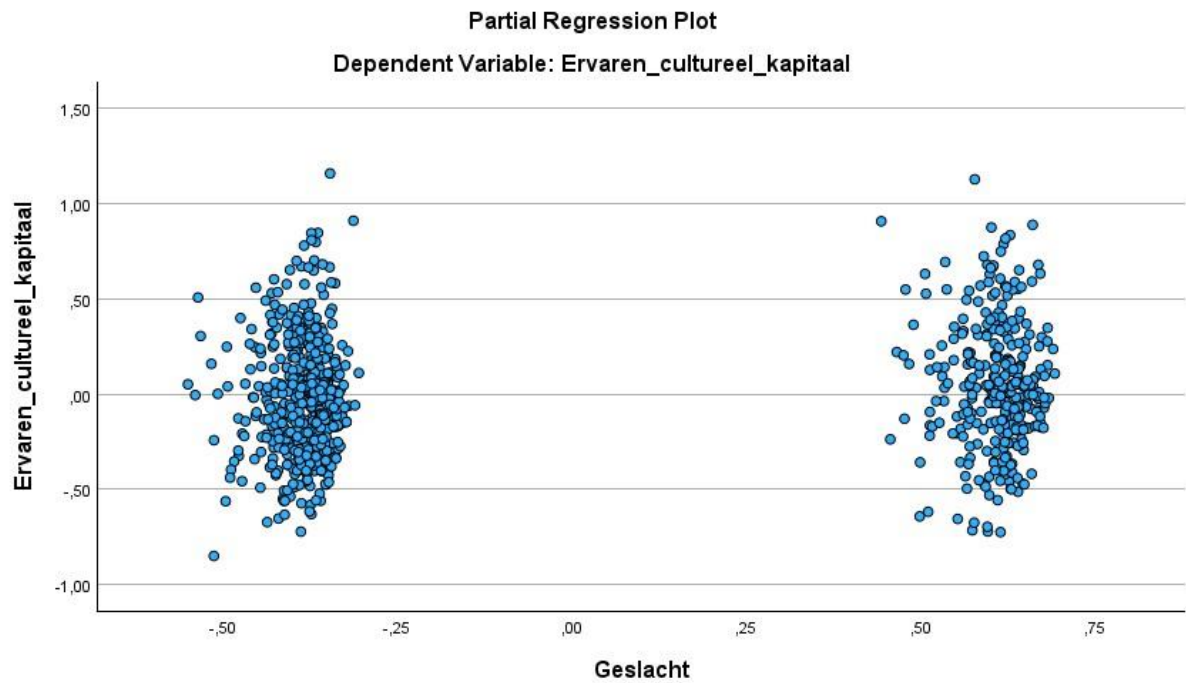
a. Dependent Variable: Ervaren_cultureel_kapitaal

Charts

*PP plot residuen

```
PLOT
/VARIABLES=ZRE_1
/NOLOG
/STANDARDIZE
```

```

/TYPE=P-P

/FRACTION=BLOM
/TIES=MEAN
/DIST=NORMAL.

```

PPlot

Model Description

Model Name		MOD_15
Series or Sequence	1	ZRE_1 Standardized Residual
Transformation		None
Non-Seasonal Differencing		<u>0</u>
Seasonal Differencing		<u>0</u>
Length of Seasonal Period		No periodicity
Standardization		Applied
Distribution	Type	Normal
	Location	estimated
	Scale	estimated
Fractional Rank Estimation Method		Blom's
Rank Assigned to Ties		Mean rank of tied values

Applying the model specifications from MOD_15

Case Processing Summary

ZRE_1

Standardize d Residual

<u>Series or Sequence Length</u>		<u>829</u>
Number of Missing	<u>User-Missing</u>	<u>0</u>
Values in the Plot	<u>System-Missing</u>	<u>0</u>

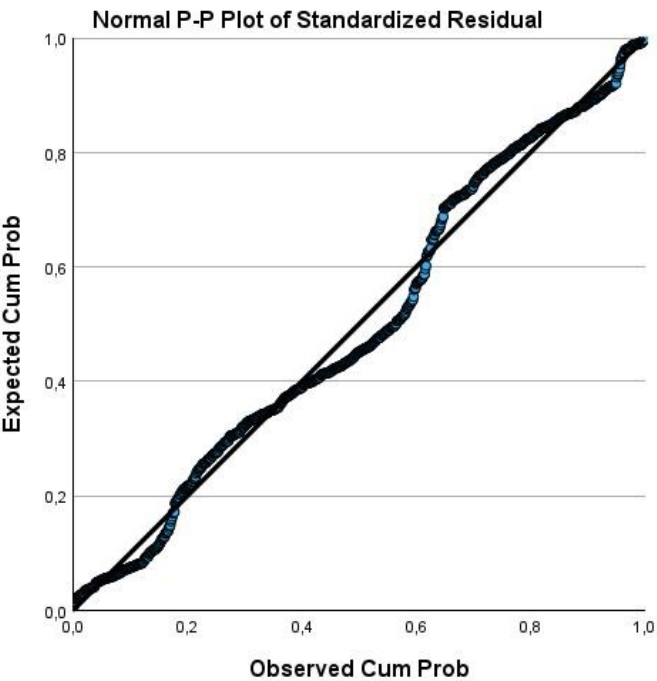
The cases are unweighted.

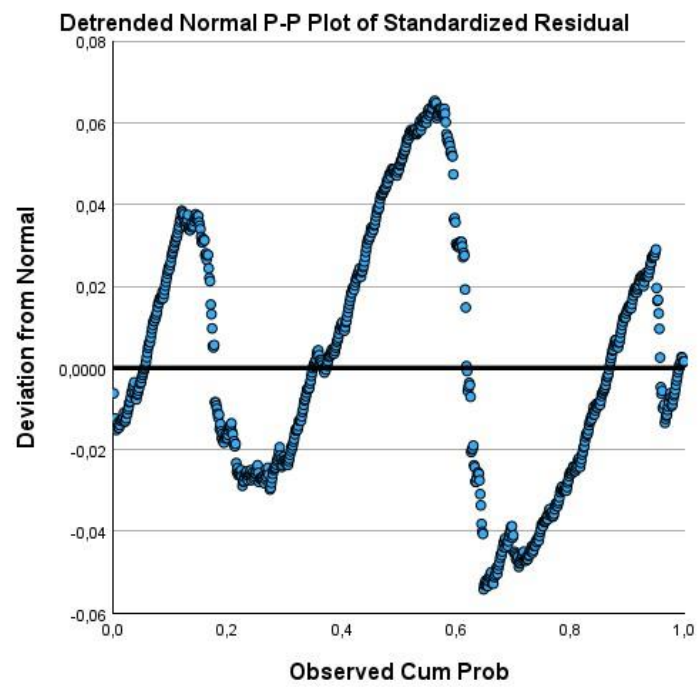
Estimated Distribution Parameters

ZRE_1		
<u>Standardize_d Residual</u>		
Normal Distribution	Location	,0000000
	Scale	1,00000000

The cases are unweighted.

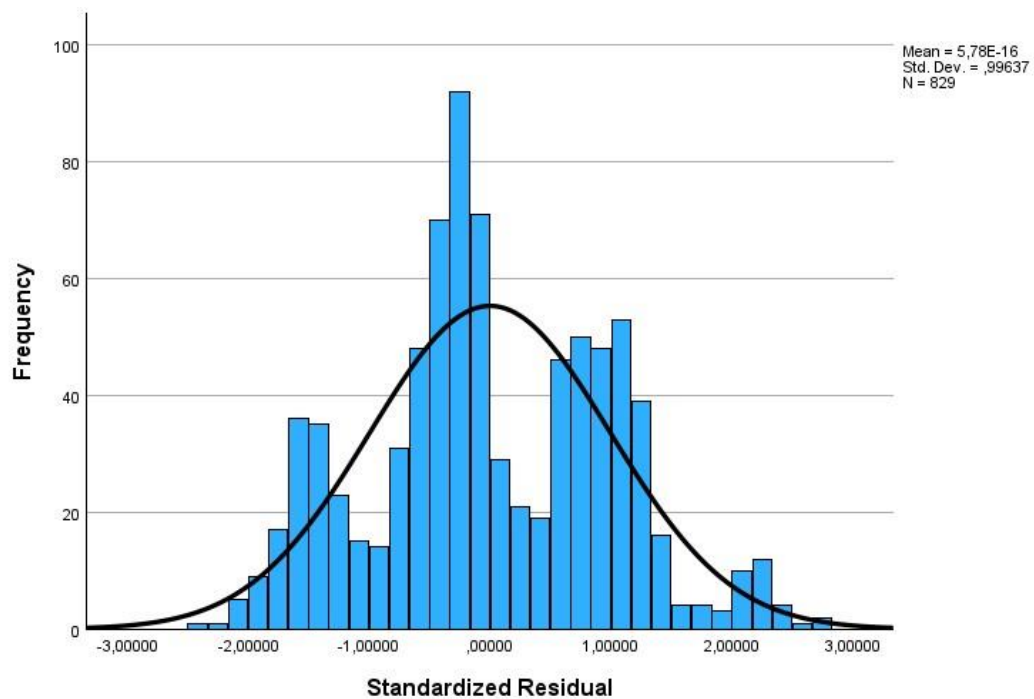
ZRE_1 Standardized Residual

GRAPH
/HISTOGRAM(NORMAL)=ZRE_1.

Graph


```
COMPUTE Leverage_Cases=LEV_1 > 0.01689.
EXECUTE.
```

```
FREQUENCIES VARIABLES=Leverage_Cases
/ORDER=ANALYSIS.
```

Leverage

De cut-off waarde wat duidt op invloedrijke uitbijters wordt berekend als volgt:

Cutoff= $2(k+1)/n$ of in dit geval $Cutoff=2(6+1)/829= 0.01689$

Frequencies

Statistics

Leverage_Cases

N	Valid	829
	Missing	0

Leverage_Cases

		Frequen cy	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	,00	768	92,6	92,6	92,6
	1,00	61	7,4	7,4	100,0
	Total	829	100,0	100,0	

```
COMPUTE Treshold_Cook=COO_1 > 0.00483675937 .
EXECUTE.
```

```
FREQUENCIES VARIABLES=Treshold_Cook
/ORDER=ANALYSIS.
```

Cook's Distance

Cook's distance cut-off waarde: $4/n-k-1$ of in dit geval $4/827 = 0.00483675937$. Aan de hand hiervan wordt gekeken hoeveel uitbijters er zijn die zowel de cut-off waarde van de Cook's distance overschrijdt als die van de Leverage.

Frequencies

Statistics

Treshold_Cook

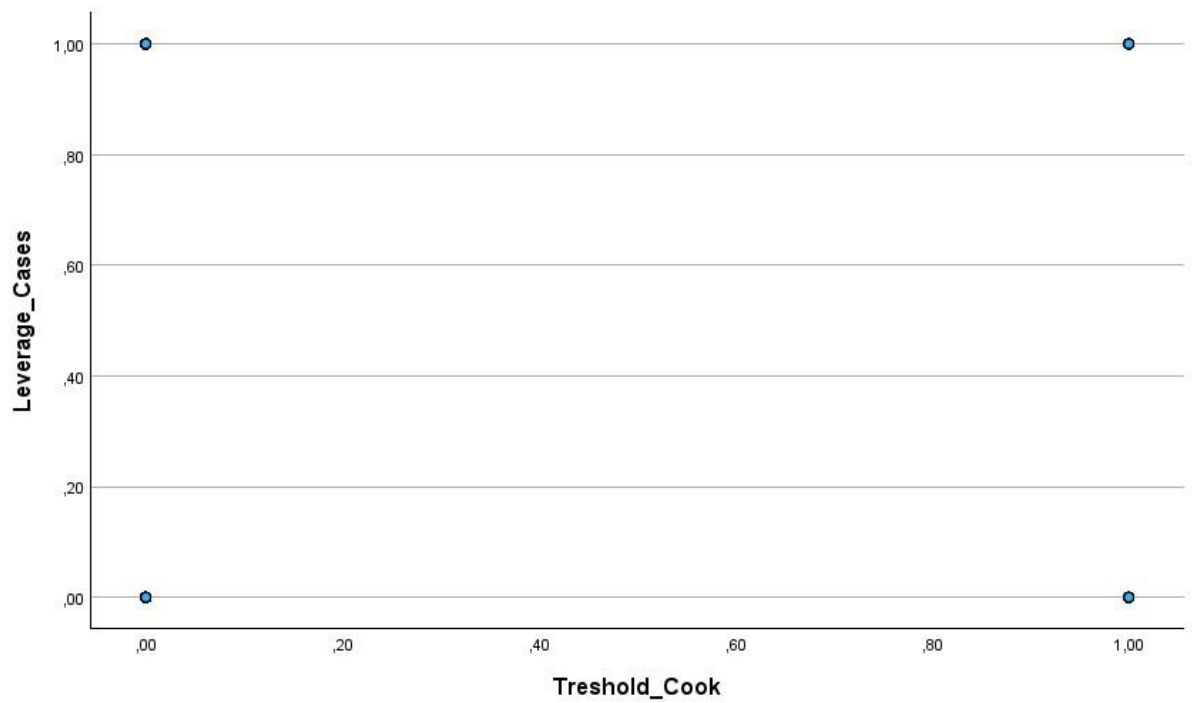
N	<u>Valid</u>	<u>829</u>
	Missin g	0

Treshold_Cook

		Frequen cy	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	,00	790	95,3	95,3	95,3
	1,00	39	4,7	4,7	100,0
	Total	829	100,0	100,0	

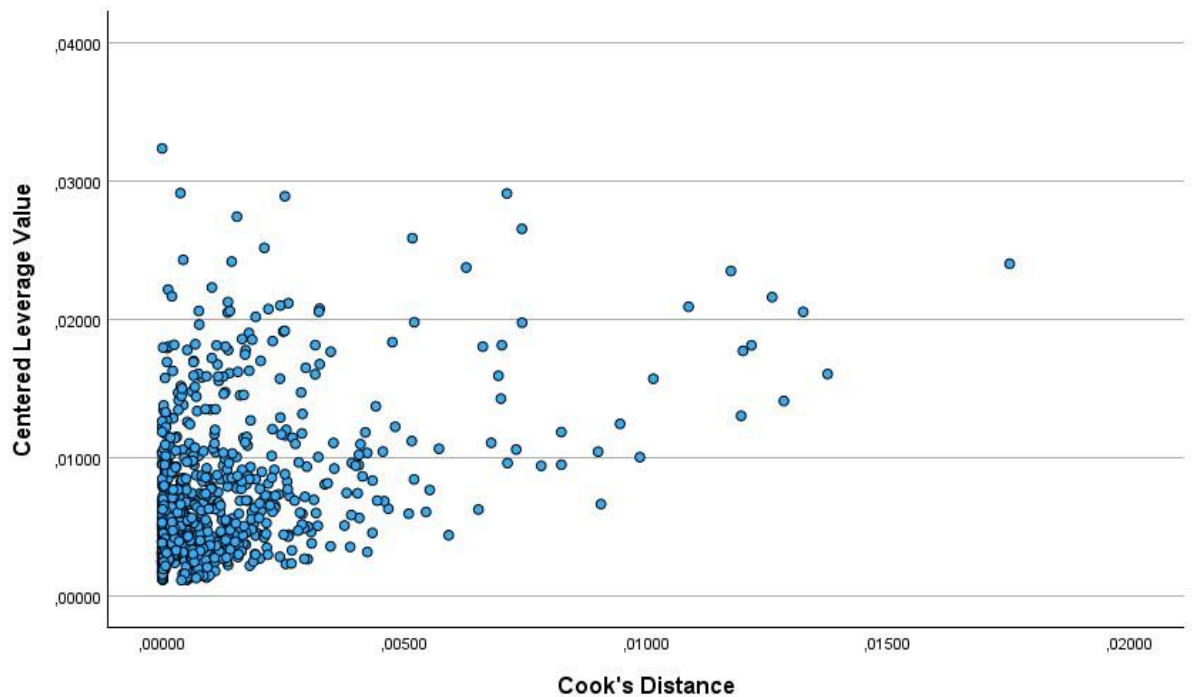
```
GRAPH
  /SCATTERPLOT(BIVAR)=Treshold_Cook WITH
  Leverage_Cases /MISSING=LISTWISE.
```

Graph


```
GRAPH
  /SCATTERPLOT(BIVAR)=COO_1 WITH
  LEV_1 /MISSING=LISTWISE.
```

Graph

Wat zijn de uitbijters die de grenswaarde overschrijden

Alles behalve de uitbijters wegfilteren filteren

```
USE ALL.
COMPUTE filter_$=(Leverage_Cases = 1 & Treshold_Cook = 1).
VARIABLE LABELS filter_$ 'Leverage_Cases = 1 & Treshold_Cook =
1 (FILTER)'.
VALUE LABELS filter_$ 0 'Not Selected' 1 'Selected'.
FORMATS filter_$ (f1.0).
FILTER BY filter_$.
EXECUTE.
```

Descriptieve waarden uitbijters

```
FREQUENCIES VARIABLES=Herkomst Opleidingsniveau_ouders
Geslacht.new Ervaren_cultureel_kapitaal
    Autoritatieve_opvoedstijl Mondialeidentiteit
leeftijd /STATISTICS=STDDEV MINIMUM MAXIMUM MEAN
/ORDER=ANALYSIS.
```

Frequencies

Statistics

		Herkomst	Opleidingsniveau_ouders	Geslacht.nieuw Geslacht	Ervaren_cultureel_kapitaal	Autoritatieve_opvoedstijl
N	Valid	15	15	15	15	15
	Missing	0	0	0	0	0
Mean		,7333	3,8333	,4000	1,4667	3,2000
Std. Deviation		,45774	2,03247	,50709	,50351	1,24714
Minimum		,00	1,00	,00	1,00	1,00
Maximum		1,00	7,00	1,00	2,50	5,00

Statistics

		Mondialeidentiteit	leeftijd Age of the household member
N	Valid	15	15
	Missing	0	0
Mean		2,4667	53,87
Std. Deviation		1,45733	16,309
Minimum		1,00	28
Maximum		4,00	74

De grootste verschillen tussen de datasets met (N=15) en zonder uitbijters (N=814) zijn de extremere waarden bij uitbijters voor mondiale identiteit, autoritatieve opvoedstijl en cultureel kapitaal, wat geconstateerd kan worden uit de hogere standaard deviatie. Hoewel de verdelingen stabiel zijn zonder de uitbijters en de regressie 0,1% ($R^2=0,081$, $p<0,001$) meer variantie verklaart wanneer de uitbijters weg worden gelaten, verstoren zij de gemiddeldes niet zo sterk dat er een aannemelijke reden is om de uitbijters weg te laten. De modelfit wordt namelijk ook amper verbeterd. Het kan ook zijn dat er in dit geval sprake is van een aantal respondenten met hele hoge of lage scores op de afhankelijke en onafhankelijke variabelen, ook dit kan dan meegenomen worden in de analyse mits het de resultaten niet dusdanig verstoort; wat in dit geval niet gebeurt.

Frequency Table

Herkomst

	N	%
,00	4	26,7%
1,00	11	73,3%

Opleidingsniveau_ouders

	N	%
1.00	1	6.7%
2.00	1	6.7%
2.50	3	20.0%
3.00	5	33.3%
4.50	1	6.7%
6.50	1	6.7%
7.00	3	20.0%

Geslacht.new Geslacht

	N	%
.00	9	60.0%
1.00	6	40.0%

Ervaren_cultureel_kapitaal

	N	%
1,00	4	26,7%
1,13	1	6,7%
1,25	2	13,3%
1,29	1	6,7%
1,38	2	13,3%
1,50	1	6,7%
1,96	1	6,7%
2,00	1	6,7%
2,38	1	6,7%
2,50	1	6,7%

Autoritatieve_opvoedstijl

	N	%
1,00	1	6,7%
1,50	1	6,7%
1,75	1	6,7%
2,25	1	6,7%
2,50	1	6,7%
2,75	1	6,7%
3,00	1	6,7%
3,25	1	6,7%
3,50	2	13,3%
4,25	1	6,7%
4,50	2	13,3%
4,75	1	6,7%
5,00	1	6,7%

Mondialeidentiteit

	N	%
1.00	7	46.7%
3.00	2	13.3%
4.00	6	40.0%

leeftijd Age of the household member

	N	%
28	1	6,7%
29	1	6,7%
34	1	6,7%
36	1	6,7%
39	1	6,7%
53	1	6,7%
56	1	6,7%
61	2	13,3%
64	2	13,3%
65	1	6,7%
71	1	6,7%
73	1	6,7%
74	1	6,7%

OUTPUT MODIFY

/SELECT TABLES

/IF COMMANDS=["Frequencies(LAST)"] SUBTYPES="Frequencies"

/TABLECELLS SELECT=[VALIDPERCENT CUMULATIVEPERCENT]

APPLYTO=COLUMN HIDE=YES

/TABLECELLS SELECT=[TOTAL] SELECTCONDITION=PARENT (VALID MISSING) APPLYTO=ROW HIDE=YES

/TABLECELLS SELECT=[VALID] APPLYTO=ROWHEADER UNGROUP=YES

/TABLECELLS SELECT=[PERCENT] SELECTDIMENSION=COLUMNS

FORMAT="PCT" APPLYTO=COLUMN

/TABLECELLS SELECT=[COUNT] APPLYTO=COLUMNHEADER

REPLACE="N" /TABLECELLS SELECT=[PERCENT]

APPLYTO=COLUMNHEADER REPLACE="%".

Filter uit

FILTER OFF.

USE ALL.

EXECUTE.

Uitbijters filteren

USE ALL.

```

COMPUTE filter_$=(Leverage_Cases = 0 or Treshold_Cook = 0).
VARIABLE LABELS filter_$ 'Leverage_Cases = 0 & Treshold_Cook =
0 (FILTER)'.
VALUE LABELS filter_$ 0 'Not Selected' 1 'Selected'.
FORMATS filter_$ (f1.0).
FILTER BY filter_$.
EXECUTE.

```

Descriptieve waarden zonder uitbijters

```

FREQUENCIES VARIABLES=Herkomst Opleidingsniveau_ouders
Geslacht.new Ervaren_cultureel_kapitaal
Autoritatieve_opvoedstijl Mondialeidentiteit leeftijd
/STATISTICS=STDDEV MINIMUM MAXIMUM MEAN
/ORDER=ANALYSIS.

```

Frequencies Statistics

		Herkomst	Opleidingsniveau_ouders	Geslacht.new Geslacht	Ervaren_cultureel_kapitaal	Autoritatieve_opvoedstijl
N	Valid	814	814	814	814	814
	Missing	0	0	0	0	0
Mean		,0762	3,4644	,3870	1,6322	3,8486
Std. Deviation		,26543	1,41093	,48736	,39271	,87400
Minimum		,00	1,00	,00	1,00	1,00
Maximum		1,00	7,00	1,00	3,00	5,00

Statistics

		Mondialeidentiteit	leeftijd Age of the household member
N	Valid	814	814
	Missing	0	0
Mean		2,2715	57,37
Std. Deviation		,77237	13,644
Minimum		1,00	22
Maximum		4,00	75

Frequency Table

Herkomst		
	N	%
,00	752	92,4%
1,00	62	7,6%

Opleidingsniveau_ouders

	N	%
1,00	26	3,2%
1,50	7	0,9%
2,00	136	16,7%
2,50	111	13,6%
3,00	202	24,8%
3,50	37	4,5%
4,00	69	8,5%
4,50	52	6,4%
5,00	55	6,8%
5,50	43	5,3%
6,00	46	5,7%
6,50	18	2,2%
7,00	12	1,5%

**Geslacht.new
Geslacht**

	N	%
,00	499	61,3%
1,00	315	38,7%

**Ervaren_cultureel_ka
pitaal**

	N	%
1,00	43	5,3%
1,13	50	6,1%
1,25	96	11,8%
1,29	4	0,5%
1,38	95	11,7%
1,42	7	0,9%
1,46	2	0,2%
1,50	91	11,2%
1,54	5	0,6%
1,58	3	0,4%
1,63	66	8,1%
1,67	27	3,3%
1,71	7	0,9%
1,75	59	7,2%
1,79	24	2,9%
1,83	9	1,1%
1,88	21	2,6%
1,92	22	2,7%
1,96	11	1,4%
2,00	32	3,9%
2,04	17	2,1%

2,04	1	0,1%
2,08	20	2,5%
2,13	6	0,7%
2,17	22	2,7%
2,21	10	1,2%
2,25	6	0,7%
2,33	8	1,0%
2,38	14	1,7%
2,50	31	3,8%
2,54	1	0,1%
2,67	2	0,2%
3,00	2	0,2%

Autoritatieve_opvoedstijl

	N	%
1,00	5	0,6%
1,25	6	0,7%
1,50	4	0,5%
1,75	8	1,0%
2,00	13	1,6%
2,25	18	2,2%
2,50	22	2,7%
2,75	31	3,8%
3,00	52	6,4%
3,25	57	7,0%
3,50	74	9,1%
3,75	87	10,7%
4,00	92	11,3%
4,25	103	12,7%

4,50	61	7,5%
4,75	73	9,0%
5,00	108	13,3%

Mondialeidentiteit

	N	%
1,00	130	16,0%
2,00	365	44,8%
3,00	287	35,3%
4,00	32	3,9%

leeftijd Age of the household member

	N	%
22	1	0,1%
23	1	0,1%
24	3	0,4%
25	2	0,2%
26	3	0,4%
27	5	0,6%
28	8	1,0%
29	6	0,7%
30	7	0,9%
31	4	0,5%
32	11	1,4%
33	13	1,6%
34	12	1,5%
35	9	1,1%
36	7	0,9%

37	8	1,0%
38	8	1,0%
39	6	0,7%
40	6	0,7%
41	13	1,6%
42	14	1,7%
43	12	1,5%
44	11	1,4%
45	13	1,6%
46	3	0,4%
47	4	0,5%
48	20	2,5%
49	9	1,1%
50	14	1,7%
51	17	2,1%
52	11	1,4%
53	17	2,1%
54	17	2,1%
55	16	2,0%
56	18	2,2%
57	13	1,6%
58	21	2,6%
59	24	2,9%
60	23	2,8%
61	19	2,3%
62	26	3,2%
63	19	2,3%
64	18	2,2%
65	26	3,2%
66	21	2,6%

67	27	3,3%
68	24	2,9%
69	31	3,8%
70	28	3,4%
71	39	4,8%
72	43	5,3%
73	37	4,5%
74	31	3,8%
75	15	1,8%

```

OUTPUT MODIFY
  /SELECT TABLES
  /IF COMMANDS=["Frequencies(LAST)"] SUBTYPES="Frequencies"
  /TABLECELLS SELECT=[VALIDPERCENT CUMULATIVEPERCENT]
APPLYTO=COLUMN HIDE=YES
  /TABLECELLS SELECT=[TOTAL] SELECTCONDITION=PARENT(VALID
MISSING) APPLYTO=ROW HIDE=YES
  /TABLECELLS SELECT=[VALID] APPLYTO=ROWHEADER UNGROUP=YES
  /TABLECELLS SELECT=[PERCENT] SELECTDIMENSION=COLUMNS
FORMAT="PCT" APPLYTO=COLUMN
  /TABLECELLS SELECT=[COUNT] APPLYTO=COLUMNHEADER REPLACE="N"
/TABLECELLS          SELECT=[PERCENT]          APPLYTO=COLUMNHEADER
REPLACE="%".

```

Regressie wanneer de uitbijters weg worden gelaten

```

REGRESSION
/MISSING LISTWISE
/STATISTICS COEFF OUTS CI(95) R ANOVA TOL CHANGE ZPP
/CRITERIA=PIN(.05) POUT(.10) TOLERANCE(.0001) /NOORIGIN
/DEPENDENT Mondialeidentiteit
/METHOD=ENTER Herkomst Opleidingsniveau_ouders leeftijd
Geslacht.new
/METHOD=ENTER Autoritatieve_opvoedstijl /METHOD=ENTER
Ervaren_cultureel_Kapitaal.

```

Regression

Variables Entered/Removed^a

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	Geslacht.new Geslacht, Opleidingsniveau_ouders, Herkomst, leeftijd Age of the household member ^b	.	Enter
2	Autoritatieve_opvoedstijl ^b	.	Enter
3	Ervaren_cultureel_kapitaal ^b	.	Enter

a. Dependent Variable: Mondialeidentiteit

b. All requested variables entered.

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	Change Statistics	
					R Square Change	F Change
1	,238 ^a	,057	,052	,75207	,057	12,117
2	,253 ^b	,064	,058	,74955	,007	6,456
3	,284 ^c	,081	,074	,74324	,017	14,792

Model Summary

Model	df1	Change Statistics	
		df2	Sig. F Change
1	4	809	<,001
2	1	808	,011

3	1	807	<,001
---	---	-----	-------

a. Predictors: (Constant), Geslacht.new Geslacht, Opleidingsniveau_ouders, Herkomst, leeftijd Age of the household member

b. Predictors: (Constant), Geslacht.new Geslacht, Opleidingsniveau_ouders, Herkomst, leeftijd Age of the household member, Autoritatieve_opvoedstijl

c. Predictors: (Constant), Geslacht.new Geslacht, Opleidingsniveau_ouders, Herkomst, leeftijd Age of the household member, Autoritatieve_opvoedstijl, Ervaren_cultureel_kapitaal

ANOVA ^a						
Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	27,415	4	6,854	12,117	<,001 ^b
	Residual	457,584	809	,566		
	Total	484,999	813			
2	Regression	31,042	5	6,208	11,050	<,001 ^c
	Residual	453,957	808	,562		
	Total	484,999	813			
3	Regression	39,213	6	6,535	11,831	<,001 ^d
	Residual	445,786	807	,552		
	Total	484,999	813			

a. Dependent Variable: Mondialeidentiteit

b. Predictors: (Constant), Geslacht.new Geslacht, Opleidingsniveau_ouders, Herkomst, leeftijd Age of the household member

c. Predictors: (Constant), Geslacht.new Geslacht, Opleidingsniveau_ouders, Herkomst, leeftijd Age of the household member, Autoritatieve_opvoedstijl

d. Predictors: (Constant), Geslacht.new Geslacht, Opleidingsniveau_ouders, Herkomst, leeftijd Age of the household member, Autoritatieve_opvoedstijl, Ervaren_cultureel_kapitaal

Coefficients^a

Model	t	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	
		B	Std. Error	Beta	
1	(Constant)	1,464	,172		8,507
	Herkomst	,304	,102	,105	2,976
	Opleidingsniveau_ouders	,046	,021	,084	2,243
	leeftijd Age of the household member	,009	,002	,160	4,190
	Geslacht.new Geslacht	,271	,054	,171	4,992
2	(Constant)	1,135	,215		5,279
	Herkomst	,318	,102	,109	3,120
	Opleidingsniveau_ouders	,039	,021	,072	1,888
	leeftijd Age of the household member	,010	,002	,175	4,548
	Geslacht.new Geslacht	,266	,054	,168	4,911
	Autoritatieve_opvoedstijl	,079	,031	,090	2,541
3	(Constant)	,968	,217		4,454
	Herkomst	,341	,101	,117	3,368
	Opleidingsniveau_ouders	,004	,022	,007	,180
	leeftijd Age of the household member	,010	,002	,172	4,497
	Geslacht.new Geslacht	,241	,054	,152	4,461
	Autoritatieve_opvoedstijl	,021	,035	,023	,600

Ervaren_cultureel_kapitaal	,326	,085	,166	3,846
----------------------------	------	------	------	-------

Coefficients^a

Model		Sig.	95 % Confidence Interval		Correlations Zeroorder
			Lower Bound	Upper Bound	
1	(Constant)	<,001	1,126	1,802	
	Herkomst	,003	,104	,505	,085
	Opleidingsniveau_ouders	,025	,006	,087	,020
	leeftijd Age of the household member	<,001	,005	,013	,100
	Geslacht.new Geslacht	<,001	,165	,378	,175
2	(Constant)	<,001	,713	1,556	
	Herkomst	,002	,118	,518	,085
	Opleidingsniveau_ouders	,059	-,002	,080	,020
	leeftijd Age of the household member	<,001	,006	,014	,100
	Geslacht.new Geslacht	<,001	,160	,372	,175
	Autoritatieve_opvoedstijl	,011	,018	,141	,071
3	(Constant)	<,001	,542	1,395	
	Herkomst	<,001	,142	,540	,085
	Opleidingsniveau_ouders	,857	-,040	,048	,020
	leeftijd Age of the household member	<,001	,005	,014	,100
	Geslacht.new Geslacht	<,001	,135	,348	,175
	Autoritatieve_opvoedstijl	,549	-,047	,088	,071
	Ervaren_cultureel_kapitaal	<,001	,160	,492	,152

Coefficients^a

Model		Correl	Part	Collinearity Statistics	
		Partial		Tolerance	VIF
1	(Constant)				
	Herkomst	,104	,102	,946	1,057
	Opleidingsniveau_ouders	,079	,077	,822	1,216
	leeftijd Age of the household member	,146	,143	,800	1,249
	Geslacht.new Geslacht	,173	,170	,992	1,008
2	(Constant)				
	Herkomst	,109	,106	,943	1,060
	Opleidingsniveau_ouders	,066	,064	,807	1,239
	leeftijd Age of the household member	,158	,155	,781	1,280
	Geslacht.new Geslacht	,170	,167	,991	1,009
	Autoritatieve_opvoedstijl	,089	,086	,928	1,077
3	(Constant)				
	Herkomst	,118	,114	,940	1,064
	Opleidingsniveau_ouders	,006	,006	,674	1,483
	leeftijd Age of the household member	,156	,152	,781	1,281
	Geslacht.new Geslacht	,155	,151	,977	1,023
	Autoritatieve_opvoedstijl	,021	,020	,747	1,339
	Ervaren_cultureel_kapitaal	,134	,130	,613	1,631

a. Dependent Variable: Mondialeidentiteit

Excluded Variables^a

Model		Beta In	t	Sig.	Partial Correlation	Collinearity Statistics Tolerance
1	Autoritatieve_opvoedstijl	,090 ^b	2,541	,011	,089	,928
	Ervaren_cultureel_ka pitaal	,177 ^b	4,584	<,001	,159	,762
2	Ervaren_cultureel_ka pitaal	,166 ^c	3,846	<,001	,134	,613

Excluded Variables^a

Model		Collinearity Statistics	
		VIF	Minimum Tolerance
1	Autoritatieve_opvoedstijl	1,077	,781
	Ervaren_cultureel_kapitaal	1,313	,678
2	Ervaren_cultureel_kapitaal	1,631	,613

a. Dependent Variable: Mondialeidentiteit

b. Predictors in the Model: (Constant), Geslacht.new Geslacht, Opleidingsniveau_ouders, Herkomst, leeftijd Age of the household member c. Predictors in the Model: (Constant), Geslacht.new Geslacht, Opleidingsniveau_ouders, Herkomst, leeftijd Age of the household member, Autoritatieve_opvoedstijl

REGRESSION

```

/MISSING LISTWISE
/STATISTICS COEFF OUTS R ANOVA COLLIN TOL CHANGE ZPP
/CRITERIA=PIN(.05) POUT(.10)
/NOORIGIN
/DEPENDENT Ervaren_cultureel_Kapitaal
/METHOD=ENTER Herkomst Opleidingsniveau_ouders
leeftijd Geslacht.new Autoritatieve_opvoedstijl.

```

Regression

Variables Entered/Removed^a

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	Autoritatieve_opvoedstijl, Herkomst, Geslacht.new Geslacht, Opleidingsniveau_ouders, leeftijd Age of the household member ^b	.	Enter

a. Dependent Variable: Ervaren_cultureel_kapitaal

b. All requested variables entered.

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	Change Statistics	
					R Square Change	F Change
1	,622 ^a	,387	,383	,30841	,387	102,036

Model Summary

Model	df1	Change Statistics	
		df2	Sig. F Change
1	5	808	<,001

a. Predictors: (Constant), Autoritatieve_opvoedstijl, Herkomst, Geslacht.new Geslacht, Opleidingsniveau_ouders, leeftijd Age of the household member

ANOVA^a

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	48,527	5	9,705	102,036	<,001 ^b
	Residual	76,855	808	,095		
	Total	125,382	813			

a. Dependent Variable: Ervaren_cultureel_kapitaal

b. Predictors: (Constant), Autoritatieve_opvoedstijl, Herkomst, Geslacht.new
Geslacht, Opleidingsniveau_ouders, leeftijd Age of the household member

Coefficients^a

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t
		B	Std. Error	Beta	
1	(Constant)	,510	,088		5,761
	Herkomst	-,071	,042	-,048	-1,684
	Opleidingsniveau_ouders	,108	,009	,387	12,618
	leeftijd Age of the household member	,001	,001	,020	,654
	Geslacht.new Geslacht	,076	,022	,094	3,395
	Autoritatieve_opvoedstijl	,180	,013	,400	13,999

Coefficients^a

Model	Sig.	Correlations	Collinearity Statistics
-------	------	--------------	-------------------------

			Zeroorder	Partial	Part	Tolerance
1	(Constant)	<,001				
	Herkomst	,093	-,078	-,059	-,046	,943
	Opleidingsniveau_ouders	<,001	,471	,406	,348	,807
	leeftijd Age of the household member	,513	-,219	,023	,018	,781
	Geslacht.new Geslacht	<,001	,120	,119	,094	,991
	Autoritatieve_opvoedstijl	<,001	,485	,442	,386	,928

Coefficients^a

Collinearity

Model Statistics VIF

1	(Constant)	
	Herkomst	1,060
	Opleidingsniveau_ouders	1,239
	leeftijd Age of the household member	1,280
	Geslacht.new Geslacht	1,009
	Autoritatieve_opvoedstijl	1,077

a. Dependent Variable: Ervaren_cultureel_kapitaal

Collinearity Diagnostics^a

Model	Dimension	Eigenvalue	Condition Index	Variance Proportions		
				(Constant)	Herkomst	Opleidingsniveau_ouders
1	1	4,342	1,000	,00	,01	,01
	2	,914	2,179	,00	,92	,00
	3	,545	2,821	,00	,02	,01

4	,140	5,573	,00	,00	,52
5	,048	9,546	,00	,01	,26
6	,011	20,103	1,00	,05	,21

Collinearity Diagnostics^a

Variance Proportions

Model	Dimension	leeftijd Age of the household member	Geslacht.new Geslacht	Autoritatieve_opvoedstijl
1	1	,00	,02	,00
	2	,00	,00	,00
	3	,00	,98	,00
	4	,10	,00	,00
	5	,20	,00	,63
	6	,69	,00	,36

a. Dependent Variable: Ervaren_cultureel_kapitaal

*Filter weer uit om daarna de uitbijters in een plot te zien.

```
FILTER OFF.
USE ALL.
EXECUTE.
```

```
GRAPH
  /SCATTERPLOT(BIVAR)=COO_1 WITH LEV_1
  /PANEL COLVAR=Treshold_Cook COLOP=CROSS
  ROWVAR=Leverage_Cases ROWOP=CROSS /MISSING=LISTWISE.
```

Graph

